

RESERVADO

17

B. N. L.

47

Microfilmada
on 16/8/99
Pau Lourenz

ראשית חכמה

PRINCIPIO DE SCIENCIA

O U

GRAMATHICA
HEBRAYCA.

Por hum Methodo

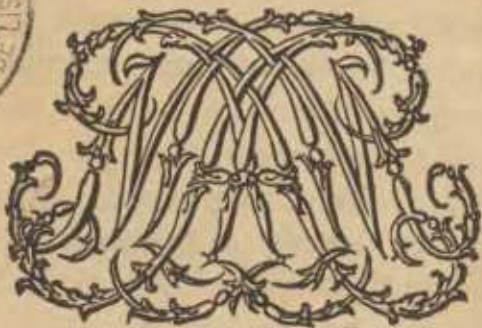
Breue, Claro, Facil, e Distincto.

POR

SELOMOH JEHUDA LEAÓ TEMPLO,

Para Uzo das Escolas como a ensina no Medrás
em que assiste,

No K. K. de Talmud Torab.

AMSTERDAM;

Na Officina de YMANUËL ATHIAS.

ANNO 5463. [1703]

A custa do Author.

PRINCIPIO DE SCIENCIA
O U
GRAMATICA
HEBRAYCA

Por Juan Melchior
Buen, Gram, Poet, & Discurso.
POR
SEMON JAHODA LEAO TAVILO

Para Uso de las Escuelas como a contina no Modica
con que asiste,

No A. N. de Ymanuél Avila

MAESTRO
No Oficina de Ymanuél Avila
AÑO 1743
En esta Ciudad

DEDICATORIA.

*Aos muy Nobrissimos Parnassim de Talmud Torah
& Thezoureyro de Es-Haym.*

OS^{or}. D^{or}. DANIEL SEMACH ABOAB.
OS^{or}. AHARON DE JAHACOB DE PINTO.
OS^{or}. ABRAHAM MENDES DA COSTA.
OS^{or}. ISHACK ABARBANEL SOUZA.
OS^{or}. ABRAHAM DE JAHACOB NUNES
HENRIQUES.
OS^{or}. ABRAHAM JEZURUN HEN-
RIQUES; *Thezourcyro.*

Dignissimos Senhores.

Não devem somente as Prantas a o Lavrador, o Alevamento de suas Produccoems; tem tambem hum grande acrêdor no Sol, o crecido de seus Augmentos. Hum com o Trabalho lhe dá a Disposição; Outro com o Calor, lhe fomenta o Crescimento. Sendo pois VMS, ; Soës, que com o Calor de sua Protecção, alentaõ as Prantas de nossas Universidades; obrigado estou a dedicarlhe a VMS, como Regentes de nossos Colegios, esta GRAMATHICA: que ofereço ameus Discipulos. Que como he para elles; não pode deyxar de ser protegida do Amparo de VMS. Ainda que a Obra he piquena; julgo ser muy importante

D E D I C A T O R I A.

para a perfeição do estudo de nosso Medras ; por que com o conhecimento desta Arte , se descobrem mais os Qui-
lates daquelle Estudo. Não a escrevo para os Doctos ;
ofreço-a aos Principiantes. Por isto sahe com hum Lin-
guagem , ajustado a Capacidade de quem aprende ; não
com a Erudição de quem ja sabe ; para que nem o sucin-
to o embarace , nem o Relevante o asombre. Esplican-
do nella todos os Termos e Phrasis GRAMATHICOS ;
como são *Nome Substantivo , Adjectivo , Verbo , Adverbio ,*
Modo Cazo &c. Para que o Aprendiz não necesite outra
voz para seu comento ; que a sua mesma Lectura. Que
como estes Termos são todos emanados de Lingoa Lati-
na : succede muytas vezes a os nossos Aprendizes , como
não tem conhecimento dessa Lingoa : Decorar os Vo-
cabulos , sem entender as Reglas. Sahe tambem Illustrada
con algumas Reglas novas ; huas tiradas de nossos GRA-
MATHICOS : Outras forjadas , na Officina de meu Tra-
balho. Como este leva por unico fim o augmento de
meus Discipulos , na facilidade de poder aprender , e na
clareza de se poder capacitar : espero seja aceyta de VMS
esta Offerta. Para que o Altissimo os Favoressa , com a-
quella Remuneração que promete o Devoto exercicio e
Ministração de VMS. Assim lho supplica , e espera, Este

Muy Humilde Servidor de VMS

Q. S. M. B.

SELOMOH JEHUDAH LEAÓ TEMPLO

ראשית חכמה

PRINCIPIO DE SCIENCIA.

o v

GRAMATHICA
HEBRAYCA.

CAPITULO I.

*Trata dos Termos, e Phrasis da Gramathica,
esua explicação.*

Gramathica: chamada dos Hebraicos דקרוק he a arte que ensina a Leer, Pronunciar, e Falar o Hebraico com Perfeição: Adelgaçar, e Subtilizar a Propiedade das Letras, Pontos, & Accentos.

2. Todo o discurso ou practica, consta de Palavras; as Palavras de Silabas: as Silabas de Letras. Chamase a Palavra אהר: A Silaba התערה: a Letra אהר.

3. As letras com que se Compoem a Lingoa Sancta: são entre todas vinte e sette; asaber, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת, as quais comprehendendo esta sentença אהר לה אהר רה רה קח יעו מקה טוב גם פו.

Das quais Cinco dellas tem duas Figuras, e se chamaõ אותיות כפולות. Letras Dobres. São estas א ו ז ע ס אהר E אהר אהר As da primeira figura se chamaõ אותיות כפולות Figuras Corvas, e servem para Principio & Meyo da Dicção. As da Segunda Figura, se chamaõ אותיות צרות פשוטות Figuras dilatadas e estendidas; e são fomite para o Fim da Palavra. Cada hua das letras forma Numero, Por Unidades, de (א) athe (ט), por dezenas de (י) athe (צ). Por sentenas de (ק) athe (ת), e figuem as cinco finais por sua ordem; athe que para contar mil. entra (א) por sua mesma vos. Exemplo,

א	1	י	10	ק	100
ב	2	כ	20	ר	200
ג	3	ל	30	ש	300
ד	4	מ	40	ת	400
ה	5	נ	50	ד	500
ו	6	ס	60	ם	600
ז	7	ע	70	ז	700
ח	8	פ	80	ף	800
ט	9	צ	90	ץ	900

א 1000

A 3

As

As vezes para formar ducentos se põem ק"ק em lugar de ר'. e pello mesmo modo ת'ק 500. תר' 600. תש' 700. תח' 800. &c.

4. Todas estas letras são Consoantes, quer dizer que não tem por si Prenunciação nenhuma, sem o Arrimo dos pontos que lhe servem de vogais, como em seu lugar diremos.

5. Os Ynstrumentos, e Orgãos da Falla, para Exprimir & Pronunciar bem as palavras, são cinco; a saber a Garganta, a Lingôa, o Pahadár, os Dêntes, e os Bêyffos. A estes cinco, Aplicarão os Gramathicos as letras de cada classe, e fizeraõ esta divizaõ: as letras de אהחע Aplicarão a Garganta, que são as Gutturais; porque na Garganta se formaõ sem Contribuir para sua Prenunciação nenhuma das outras partes. אבגכ a O Pahadar. דטזש a Lingoa. זחטצ a Os dentes. קרימף a Os Beiffos. Quatro letras ay, que não nefecitaõ muitas vezes de nenhum destes Orgãos: porque não se sentem na prenunciação, e são as letras de אהחע; chamaõse אבות הקריאה Maëms da Lectura, por que servem de Vogais, (quer dizer as que dão Vida e alento a Prenunciação,) a acompanhando os Punctos que as representam.

6. Trocasse muitas vezes em cada hua destas Clases hua letra pella outra, exemplo גורר' por גורר' & צחוק por צחוק & גשקרה' por גשקרה' לשקרה'.

7. Silaba, he parte da palavra e as vezes toda, que se pronuncia de hua vez e ao mesmo tempo. Consta a Palavra as vezes de hua sô Silaba e se chama Monosilabo: as vezes de duas, e se chama Disilabo: e as vezes de tres, e se chama Trisilabo: outras vezes de mais esc chama polysilabo quer dizer muitas Silabas. Exemplo אית forma hua Palavra; אית' he Palavra de duas Silabas; e אית' he palavra que tem tres Silabas.

8. Compoemse a Silaba as vezes de hua so letra, outra de duas, e outras vezes de tres: exemplo אית' אית' אית'. A Primeira Silaba que he (א) tem somente hua Letra, a segunda (אית') tem duas: a terceira (אית') tem trez. Ainda que dizemos que ay Silaba que sô tem hua Letra, isto he sendo parte da Palavra; porem nunca se acha hua Palavra inteyra que seja somente de hua Letra. Alguns escluem desta Regla o (ה) de ה' ה' ה' ה' formando do (ה) palavra aparte.

9. Todas as palavras que se formaõ de Silaba, e fazem a Practica, ou compoem a Oraçaõ; entraõ debayxo de hum de tres Nomes, significados em אשם a Saber, o (ש) denota אשם Nome. O (פ) פועל Verbo, e o (ם) פועל Particula, ou Dicçaõ, que chamamos Adverbio. No (שם) Nome se comprehendem os בנינים Pronomes ou A fixios, juntamente o que chamamos Articulos, ou Casos. No פועל Verbo se enfera! o Partisipio. Na פועל Adverbio, entraõ as Preposiçoems, Conjunçoems, e Interjecçoems; agora declararemos Cada hua de por si.

10. O אשם Nome são as bozes que significaõ as couzas de que se trata, ou seja animadas, ou Ynanimadas: como אשם Deos, אשם Anjo, אשם Homem. אשם Pedra.

11. Os בנינים Afixios, ou Pronomes, são aquelas Palavras, ou Letras, que representam

representaõ algua das Pefsoas que sãõ tres, a Saber o *Afixio* אָנִי *Eu*, representa a *Primeira Pefsoa* que he a que falla. Chamafe, מְדַבֵּר בְּעַדְיָו o afixio אַתָּה *tu*, significa a *Segunda Pefsoa* que he com quem se falla, chamafe נִמְצָא o afixio הִיא *Elle*, mostra a *Tercera Pefsoa* de quem se falla e se chama נִקְרָא.

12. Chamaõse os כְּתוּבֵי אֶפְסוּסִים *Afixios*: ou *Pronomes*, porque se achaõ de duas fortes, נִבְרָדִים *Separados*, & מְחוּבְּרִים *Conjunctos*; os *Separados* se chamaõ *Pronomes* que quer dizer que occupaõ o Lugar do *Nome* e fazem o officio do mesmo nome como אֲנִי אַתָּה הוּא *Eu: Tu: Elle*. Os מְחוּבְּרִים *Conjunctos* se chamaõ *Afixios*, que quer dizer Unir e juntar, porque acompanhaõ o mesmo nome como ראשִׁי por ראשִׁי *Minha Cabeça* יָדְךָ por יָדְךָ *que he o mesmo que יָדְךָ שֶׁל אַתָּה. Mão tua.*

13. Os Articulos ou *Cazos* se formaõ de duas fortes, a *Primeira* em huas particulas Monosilabos que precedem a o nome sem alterar o mesmo nome, como מְשֵׁרָה, *al* מְשֵׁרָה he o *Nome* e אֵל he o *Articulo*. A *Segunda* he variando a mesma palavra mudandolhe a *Terminação* por as cauza que adiante se diraõ. Chamaõse *Cazos*, que quer dizer *cadencia* ou *declinação* do mesmo nome, que o quebranta e o altera de sua exencia.

14. Os פְּעֻלִים *Verbos*, sãõ as palavras que significãõ as acçoems com a differença de *Tempos*, e *Pefsoas*, a Saber a acção que ja se fez, ou que se faz, ou que se hade fazer. Exemplo, na acção de obrar עָבַר *Obrou*, representa o que ja se fez, פּוֹעֵל *Obrante*, Mostra acção que agora se faz, יִפְעוּל *Obrará*. Mostra a obra que inda se hade fazer. O que ja se fez se chama עָבַר *Preterito*, o que se faz ביְּנֵי *Prezente*; e o que se hade fazer יִפְעוּל *Futuro*.

15. O Participio chamado פּוֹעֵל בְּיָנֵי he hua parte do verbo, que vem a ser como o nome, por que goza de suas propiedades; por cuja cauza he chamado Participio, por que como nome, goza tambem do genero *Masculino Feminino Singular, & Plural*, (o que logo entenderás mais distintamente, na diuizaõ dos nomes) exemplo פּוֹעֵל *Hommem obrador* פּוֹעֵלָה *Mulher obradora*, פְּעוּל *Obrado*, פְּעוּלָה *Obrada*, que he o Participio passivo que significa a quelle em quem o outro faz a acção de obrar, o que se chama ser confidrado *passivamente*.

16. As מְלֻמֵּי *Adverbios*, sãõ a quelas palavras chamadas dos Gramathicos מְלֻמֵּי הַדַּבָּר *Dicçoems da razão*, por que ellas por si só não fazem sentido. Algumas sãõ declinables, mas adjuntas a os *Nomes & Verbos*, servem de dar sentido a oraçãõ, ordenar, e unir huas palavras com outras; exemplo רִאשִׁון *Rehuben matou Simon*, não determina o sentido, mas acrescentandolhe o adverbio אַתָּה *dirá Rehuben matou a Simon*, e fica a sentença perfeita.

17. As *Preposiçoems*, sãõ a quellas *Dicçoems*, que ja mais vem em fim de sentença, mas se poêm sempre antes do nome; que por isso se chamaõ *Preposiçoems*: que quer dizer postas diante, e estas de ordinario sãõ os Articulos separados como אֵל *A*, דָּא *A*, Acuzativo, (o que entenderás na esplanção dos Articulos,) עַל *Sobre*, מִן *Debayxo de* עִם *Com*, אַחֲרַי *Depois de*.

Ay tambem alguas Proposiçoems inseparaveis, por que ficão unidas ao mesmo nome, e são as que suprem os Articulos. Como ? por אל e ם por ם Exemplo. לטערה por אל טערה e מן גבור por מן גבור

18. As Conjunçoems são a quellas מלות *Adverbios*, que unem as partes do discurso huas com outras, conligando o que se tem dito, com o que se hade dizer; como: גם, בעבור, אם. Tambem ay conjunção inseparavel, esta he o (1) *vau* Conjuntivo que une os verbos & os nomes. (Como se dirá em seu lugar.)

19. As Interjecçoems, que quer dizer intrepoziçoems, são chamadas assim por que se intrepoem na Oração: para denotar a vehemencia de qual quer affecto do animo, ou seja Triste, ou seja Alegre, ou Admirativo! Exemplo איהו *Como*. Admirativo, הוה *Gozo*: Alegre; אוי אללי *Guay*, Triste.

C A P. II.

Trata dos Nomes & suas divizoëms.

1. **T**odos os nomes se dividem em três sortes, que se comprehendem em רעת a Saber רבר *Nome de Couza*, ou Substantivo שם העצם *Nome Propio*. שם התואר *Nome Adjectivo*.

2. O שם רבר *Nome de couza*, he *Nome simples* que não se deriva de verbo; quer dizer absoluto, & só: sem depender de outro. O qual significa a Substancia, ou Ser de alguma couza absoluta, e determinada, sem distinguila de outrem: Como לחם *Paõ*: קטור *Chuva*, & ספר *Livro*. Applicase, as *Cauzas* e a os *Effeitos*, como שמש *Sol*, ורר *Claridade*. אש *Fogo*, חום *Calor*. as *Substancias*, e aos *accidentes*: quer dizer a aquillo que não se acha só por si e sempre se considera sobre outro sujeito: Como דם *sangue* אורם *Vermelhado*: לב *Leite*, לבן *Brancura*. Applicasse ao Genero e a especie como עץ *Arvore*, תאנה *Figueira*, בהמה *Quadrupedo*. ארנה *Leão*. Tambem a oque he privaçoão de algum ser, a saber que deixa de ter o Primeiro ser. Como אור *Luz* חושך *Escuridade* מים *Vidas* מות *Morte*. Tambem a açcão Absoluta sem differença de tempo, aqual se deriva de verbo: Como בנן *Fabrica*, משמר *Guarda*. A este lhe chamaõ שם העצם *Nome que se deriva de verbo*.

3. O שם העצם *Nome Propio*, he o que significa Pessoa ou couza particular, que a distingue e separa de outro; e assim se applica atudo aquillo que se distingue de seu Genero no Nome, exemplo שלמה *Homem*, distingue; e sinala qual homem. יהודה *Tribo*. Distingue, & sinala qual Tribo. מות *Monte* Distingue e sinala qual Monte. ירושלים *Cidade*, Distingue e sinala, qual Cidade. נהר *Rio* Distingue e sinala qual Rio. Differe dos outros nomes em que não recebe cinco couzas, significadas em אפיקר (as quais saberás depois os Affixios.)

4. O שם התואר *Nome Adjectivo*. He aquelle Titulo que se ajunta, ou se applica

a os outros Nomes, tanto שם דבר, como שם העצם e por isso se chama תואר *Forma* por que he forma que em acto ou Potencia reside, e se acrescenta a algum sujeyto. Exemplo הדם *Sabio*, se chama o Hommem que tem a Sciencia: לבן *Branco*, supoem algum sujeyto que tem abrancura. Debaixo deste Nome entra שם המצטרף *Nome Relativo*, quer dizer que se relata a outro, e supoem outro sujeyto, que he cauza de elle poder gozar esse nome; exemplo אב *Paë*, בן *Filho*, ארו *Senhor*, עבד *Escravo*. Que dizendo Paë, he supor que tem Filho, e dizendo Amo, denota que ouve Criado, & o mesmo por o contrario.

C A P. III.

Trata dos Articulos ou Cazos, e suas declinaçoems.

1. Os Articulos ou cazos, consistem em declinar o nome do perfeito de sua vos, com Adicção de Letras, ou monosílabos, que o quebrantão e o fazem declinar de sua real pronunciação; Isto succede aos nomes por hum de cinco accidentes comprehendidos em פס מן סוג. E são סוג *Genero* ספפר *Numero*, ספפר *Cazo*, ספפר *Regimem*. & ספפר *Affixio*.

2. O סוג *Genero*; he de tres modos זכר *Masculino*, נקבה *Feminino*, E משותף *Comum*. Chamasse *Genero Masculino* tudo aquillo que termina como hommem, e se falla delle como hommem. E chamasse *Genero Feminino*, o que termina como mulher e se falla delle como mulher; exemplo, para apontar ou finalizar hum Hommem direy זה האיש *este Hommem*, e para demostrar hua Mulher, direy זאת האישה *esta Mulher*. Pois assim todas as Couzas tanto animadas, como inanimadas, que por ellas se possa e quadre dizer זה *este*; entraõ debaixo do Genero Masculino; exemplo זה היום *este dia*, direy que odia he Masculino; e todas as couzas que quadrar nellas זאת *esta*, direy que são do Genero Feminino, exemplo זאת הארץ *esta Terra*, direy que a Terra he Feminino.

3. O משותף *Comum* he a quelle que admite ambos os adverbios; tanto זה *este*, como זאת *esta*; exemplo רוח *Vento* que no Hebrayco tanto suffre dizer זה הרוח como זאת הרוח. Por que se acha no Masculino e no Feminino.

4. Os Nomes Masculinos acabaõ com qual quer Letra do איב, exepcto estas duas הית que he a Terminação dos Femininos; salvo se o (ה) for de Nome Propio, como אגודה, אגודה, שלמה *Selomoh*, *Febudab*, *Leão*, que estes taës, ainda que acabaõ com (ה) são Masculinos; e juntamente presedendolhe a o (ה) hum (י) *segol* com o accentto na ultima Silaba, que este tal tambem será Masculino, exemplo משעה. O (ת), nos nomes que acabaõ com a consonancia da terminação *dual* como בית וית que estes taës são Masculinos; como tambem alguns que gozaõ ambos os Generos, como זאת מופרז que são Masculinos, e Femininos.

5. Ay alguns Nomes Femininos, que se formaõ de זכר *Masculino*, acre-

sentandolhe hum (ה) e são todos aquelles que por sua natureza se podem aplicar tanto a Homem, como a Mulher; exemplo de גדול Grande, Masculino, se dirá גדולה Grande, Feminino, de חכם Sabio, Masculino, se dirá חכמה Sabia, de חזק se diz חזקה. E o que por sua natureza não se acha de ordinario se não no homem, não se forma delle janais o femenino; exemplo, de גבור Homem Valente, não se dirá גבורה Mulher Valente, por que por sua natureza lhe soë faltar a Valentia: escluindo os verbos que acabaõ com (ה) que entaõ os Masculinos acabaõ em (ו) segol, e os Femininos em (י) comes: Exemplo זך Fermoço, זכה Fermoça.

6. O מספר Numero, consta tambem de tres partes, a saber יהי Singular, רבים Plural, e לשון שנים Dual. O Singular significa huasõ couza. Como דבר Palavra. O Plural significa duas ou mais de duas, como דברים Palavras. O Dual he o que se aplica a hum sujeito dobrado, ou por Natureza, ou por Cantidade, exemplo ימים Maõs. e מאות Duzentos.

7. A declinaçãõ de singular em plural, no nome Masculino; se forma ordinariamente acrescentandolhe as duas letras, (ים) como de דבר Palavra se dirá em plural דברים Palavras. De מלך Rey, se dirá מלכים Reys. Muytos Nomes hay tambem Masculinos que terminaõ em (ית) Ot acrescentandolhes estas duas letras sobre o singular como מזה Meza, se dirá מזהות Mezas. Estes tais se conhece seu Genero por o Singular; que sendo a Terminaçãõ no singular como os Masculinos, diremos são Masculinos; e assim se dirá זה השלח enaõ זאת השלח Esta Meza.

8. No Genero Feminino se declina de singular, em plural; por hum de quatro modos. O Primeyro, acrescentandolhe sobre o singular as duas letras (ות) como no Masculino. Mas isto succede fomentemente nos nomes que terminaõ com (ת) como ארץ Arco singular, se dirá ארצות Arcos em plural. O segundo, acrescentandolhe as mesmas duas letras, e perdendo o singular a ultima; e isto succede a os nomes cuja ultima letra he (ה) como de מלאכה Obra se diz מלאכות Obras. O terceiro, acrescentandolhe hum (י) antes das duas ultimas de seu singular; e isto se acha nos nomes que finem no singular com (ור) exemplo de מלכות Reyno, se dirá מלכות Reynos. O Quarto e Último modo he, acrescentandolhe a o singular hum (ו) antes de sua ultima letra; exemplo משה Pintura: com (ו) entre o (י) e (ת) dirá משות Pinturas. Achaõse tambem alguns Nomes Femininos que terminaõ no plural como os Masculinos; exemplo חנה & חנה que fazem no plural חנים & חנים; e estes se governaõ por seu singular; & sendo o singular Feminino diremos que são Femininos.

9. O מקרה Caso: succede por hum de dous modos, ou separado, ou conjuncto. O separado se forma com seis differensas: exemplo

	Singular.			Plural.	
Nominativo.	דוד	: Siglo.	דודים	: Siglus.	
Genitivo.	של דוד	. de .	של דודים	. de .	
Dativo.	אל דוד	. á .	אל דודים	. á .	
Acusativo.	את דוד	. á .	את הדודים	. á .	
Vocativo.	דוד	. ô .	דודים	. ô .	
Ablativo.	מן דוד	. de .	מן דודים	. de .	

Nominativo, he aprenunçiação do nome por si só, independente de outro; e se chama assim, por que não faz mais que nomear o sujeito de que se quer falar.

10. O Genitivo של *de*, quer dizer o que *produz*: Por que seu principal officio he declarar hum sujeyto de quem outro tem producção, exemplo בן של מלך *Filho de Rey*, אור של שמש *Luz do Sol*. Tambem serve de applicarse a aquelle a quem alguma couza pretenece, como אשה של רשע *Mulher de seu Compaheyro*.

11. O Dativo אל *á*, se chama assim por que serve de exprimir a aquelle a quem se dá alguma couza, ou a aquelle, a quem alguma couza se encaminha exemplo & דעו a משה & ויתן אל משה & וידבר אל בני חרר & *falou a os Filhos de Hét*.

12. O Acuzativo את *á*, se chania assim por que serve de acuzar e chamar a o nome substantivo, como ברא את השמים *Criou a os Ceös*.

13. O Vocativo ה (*ô*) apontado com patah e daguez na letra seguinte; serve para nomear o sujeito vocativamente: isto he convocallo e chamallo, como סדוד אתם ראו *O vos siglo atendey*.

14. O Ablativo מן *de*, se chama assim por que serve de separar hua couza da outra: Como עפר מן הארצה *Pó da Terra*. Differe do Genitivo, em que o Genitivo produz o ser, e lho applica: e o Ablativo larga de si o ser, e o separa. Ou tambem o Genitivo של vem sempre sobre nome, como שלם של שובך e o Ablativo מן; vem sempre sobre verbo, como שלם משובך לשובך *Levaõ a Escada de Pombal a Pombal*, (o que depois entenderás mais distintamente.)

15. Os cazos conjunctos são os que se formão com as tres letras מלח O (m) antes do nome apontado com Hirek e daguez na letra seguinte, forma o Genitivo; como מבקר מן כסף *De Prata*: O (ל) significa Dativo; como למשה por אל משה e o mesmo faz o (ה) no fim dos nomes: Exemplo תרתי לחרן ou אל חרן *á Haran*.

16. O סמיכות *Regimem*, quer dizer anexo e junto a outrem, este serve por (של) *dé*, Genitivo; como מלכות של דוד *Reyno de David*, e tambem por מן *de*, Ablativo, como שרדי חרב *Remanescidos de Espada*; Formasse o סמיכות *Regimem*, ou alterando ou não alterando o nome. Os que são da forma do *partisipio prezente* (que logo entenderás) como יוצר ejuntamente os que trazem dous (.) *Segols*, como tambem os de duas Silabas; a Primeira apontada com *holem* e a segunda com (.) *Segol*: Exemplo חרש: tambem os que são como תפוח הבור ובור, e os que tem opezo de ואת ואת ואת ejuntamente os que terminaõ com (ח)

como מלכות פְּרִיֵת todos estès fazem o *Regimem* sem alteraçãõ, e inda que estaõ no Genitivo ou Ablativo, parecem Nominativos. Esclueffe desta regla a palavra כְּהֹנֵת que no regimen faz כְּהוֹנֵת בַּר

17. Os que fazem o *Regimem* alterando o nome; sãõ por hum detres modos: O Primeiro alterando só os pontos, e sãõ os que acabaõ com (ה) presedendo-lhe (ו) *Segol*, que entãõ se muda em (-) *seré* como מַעֲשֵׂה que no *Regimem* faz מַעֲשֵׂה יְרֵי *Obra de minhas mãõs*. A os monosilabos succede o contrario que de (ו) *Seré* os muda em (ו) *Segol* como בֵּן *Filho* faz בֵּן דָּוִד *Filho de David*.

18. Os Diftilabos, se começaõ com (ו) *comes* como כְּבוֹד, se mudaõ em (ו) *Seva* como כְּבוֹד מַלְכִים *Honra de Reys*, se acabaõ com (ו) como מִצֵּר e מִצֵּרֹן muda em (-) *Patach* como מִצֵּר בֵּית יְיָ *Thezouro da Casa de Deos*. *Rey*: o primeiro se muda em (ו) *Será*, e o segundo em (-) *patach* como מִצֵּר רֵבֵר יְיָ *Palavra de Deos*. O mesmo succede a os distilabos de *seré* e *comes* Como לֶכֶב ou de *comes* e *seré* com שָׂבֹן que fas no regimen מִשְׁבֹּן לֶכֶב e se *Comes* com (ה) se aponta com *Será Patach* como מִצֵּר בֵּית הַמֶּלֶךְ

19. Os que sãõ do Pezo de שְׁבֹעַ fas no regimen como שְׁבֹעַ וְחַת os que sãõ como וְזָרֹן וְזָרֹן רַעֲבָן וְזָרֹן רַעֲבָן e os que a cabaõ como רַעֲבָן se mudaõ em (-) como רַעֲבָן בֵּית אֵל *Caza de Deos*.

20. O Segundo modo he alterando o ponto e a letra, e isto succede nos Femininos que acabaõ com (ה) como שִׂמְחָה *Alegria*, faz שִׂמְחָה עוֹלָם *Alegria de sempre*; convertendo o (ה) em (ה) eo (ו) *comes* em (-) *Patach* como se vé no exemplo: E se for Trisilabo, ou de mais Silabas, se tem dous (ו) *comes* se converterãõ em dous (ו) *Segol* como מַלְכֵי *Reyno*, faz o *Regimem* מַלְכֵי כְּהֹנִים *Reyno de Sacerdotes*; salvo se a ultima Silaba começa com (ה) como מִשְׁפָּחָה que entãõ faz como מִשְׁפָּחַת הַמַּלְכִי. Os Monosilabos por a maior parte ãõ alterãõ no seu *Regimem*; e se o fazem, he fomite no ponto, excepto בֶּה *Boca* que no regimen faz בֵּי, alterando letra & ponto.

21. Todo o nome que for quadrado ou tiver mais de quatro letras e começar com (א), ãõ altera no regimen, salvo אִשְׁמֹרֶת que fas אִשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר

22. O Terceyro modo he com falta de letra e mudançã de ponto; e isto se acha no plural do Masculino, que acaba em ם: que para formar o *Regimem* perde o ם final e se lhe põem (-) *seré* na letra precedente a o (י) *Jod*, como de דְּרִים se diz דְּרֵי שְׁלֹמֹה *palavras de Selomob*; porem difere no apontamento da primeyra Silaba, que os que sãõ do pezo de דְּרֵי fazem דְּרֵי eos do pezo de יְנֹק dirãõ יְנֹקֵי: e os de דֵּשׁ dirãõ דֵּשֵׁי. E os que no plural acabaõ com (וּ) *Os* sendo Masculinos, ãõ alterãõ nada no *Regimem*, como יְרוֹת הַמַּעֲרָבָה *Candee da ordenança*; e sendo Femininos e Trisilabos, mudaõ de ponto, como de מִשְׁפָּחֹת se diz מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, e começãõ com (ו) *Será* ãõ alterãõ nada como מִשְׁפָּחוֹת יְיָ *Valentias do Senhor*, salvo se tiver dous (ו) *Comes* no singular, como כְּרָה que no plural faz כְּרָוֵה, e no *Regimem* como כְּרָוֵה בְּנֵי בְּנֵי *Bençõens de teu Paê*.

23. O (ך) que significa בניני *Affixio* que he o ultimo accidente que succede aos Nomes; ja alima dixemos que representa as que são Tres Peçoas. Estes se achão ou conjunctos, ou separados, agora mostraremos suas declinaçoems.

E X E M P L O.

Declinação da PRIMEYRA PEÇOA dos נפרדים *Separados*
C O M U M.

	Singular.		Plural.
Nominativo.	אני אני Eu.		אנו נחנו אנחנו Nos.
Genitivo.	שלי Meu.		שלנו Nossô.
Dativo.	לי Amy.		אלינו Anos.
Acuzativo.	אתי Amy.		אתנו Anos.
Ablativo.	מני Demy.		מנו Denos.

S E G U N D A P E Ç O A.

Singular. Plural.

	Masculino.	Feminino.	Masculino.	Feminino.	
Nominativo.	אתה Tu.	את Tu.	אתם Vos.	אתנה אתן Vos.	
Genitivo.	שלך Teu.	שלך Teu.	שלכם Vossô.	שלכן Vossô.	
Dativo.	אריך לך Aty.	ריך a ty.	ארכם לכם Avos.	ארכן לכן a vos.	
Acuzativo.	אתך אותך Aty.	אתך a ty.	אתכם Avos.	אתכן a vos.	
Ablativo.	מך מך Dety.	מך Dety.	מכם Devos.	מכן de vos.	

T E R C E Y R A P E Ç O A.

Singular. Plural.

	Masculino.	Feminino.	Masculino.	Feminino.	
Nominativo.	היא Elle.	היא Ella.	הם Elles.	הן Ellas.	Ellas.
Genitivo.	שלן Seu.	שלן Sua.	שלכם Seo Delles.	שלכן Scô Dellas.	Scô Dellas.
Dativo.	אליה לו Aelle.	אליה לה Aella.	להם Aelles.	להן Aellas.	Aellas.
Acuzativo.	אותה Aelle.	אותה Aella.	אתם Delle	אתן Aellas.	Aellas.
Ablativo.	מנה ממנה Delle.	מנה Della.	מם Delles.	מן Dellas.	Dellas.

Dos נחברים *Affixios Conjunctos.*

24. Formase o *Affixio* nos nomes acrescentandolhes as letras de הבעים A-
B 3
facer

faber, no singular e plural da Primeyra Peça hum (ו) *Jod*, com Patach ou Hirec na precedente. Na Segunda Peça singular. (ך) ou כה e no plural כים e כן, Na Terceyra peça singular, (ו) ou וו e (ה) com מקין (como adiante fãberás,) e no plural וו e הם Eisso precedendolhe (.) *seré*. Advertindo que se altera o ponto do Nome com o afixio, (como verás na seguinte terminaçãõ-

דבר

Palavra.

	Singular.			Plural.		
	Masculino.	Feminino.	Comum.	Masculino.	Feminino.	Comum.
Primeyra Pessoa.			דברי <i>Minha</i>			דבריו <i>Nossa p.</i>
Segunda Pessoa.	Tua p. דברך	tua. דברך	p.	vossa. דברים	vossa. דברך	
Terceyra Pessoa.	Seu. דברו	Sua. דברה		sua p. דברים	sua p. דברו	

דברים

Palavras.

	Masculi.	Feminino.	Comum.	Masculino.	Feminino.	Comum.
Primeyra Pessoa.			דברי			דבריו
Segunda Pessoa.	tuas. דברך	Tuas p. דבריך	Minhas p.	Vossas p. דברים	Vossas p. דברין	Nossas p.
Terceyra Pessoa.	suas p. דבריו	Suas p. דבריה	p.	Suas p. דברים	Suas p. דבריה	

25. O Afixio dos verbos segue a mesma ordem com'algua differença, a-faber. Para o afixio da 1.ª P. C. S. Se uzza somente (ני) como שלחני por שלח אותי *mandou amim*: por o afixio (היני) da 3.ª P. M. tambem se poëm (הי) como עשהו por עשה אותי *fez a elle*, e no futuro (הו) e (נו) como ישלחהו por ישלח אותי *guardará a elle* ויעזבו אותי por יעזבו אותי *deixará a elle*. Para o afixio da 3.ª Pa. F. tem tambem (ה) com *Cames* precedendolhe (י) como שלחתיה por שלחתי אותה *mandey a ella*. No futuro (נה) como ישלחה por ישלח אותה *Levará a ella*, no afixio da 3.ª Pa. M. P. se acha alem de (נו) como nos nomes, tambem (נו) como יבסו אותם por יבסו אותם *cuברiraõ a elles*.

26. Ja acima dixemos que o העצם difere em cinco couzas dos outros nomes, comprehendidos em יספרך: e o não declaralos the a qui, he para que se-jaõ mais fãeis de comprehender.

27. O (ו) significa דרש *Demonstrativo*, quer dizer, que nunca vem o ה הרעה (o que depois entenderás) sobre nome proprio, por que não direy ם אברהם o *Abraham*; assim como digo ה איש o *Hommem*.

O (ס) denota סמיכות *Regimem*, por que não se dirá משה מצרים por מצרים משה *Mosses de Egypto* assim como se diz משה מצרים *Varaõ de Jerusalem*.

O (פ).

O (פ) representa פועל *Verbo*, quer dizer que não se pode delle conjugar o verbo, por que não direy אברהם אברהם assim como digo כלם חכמים.
 O (ר) significa רבוי *Pluralidade*, a saber que não se dirá אברהמים como se diz אנשים.

28. O (ר) Mostra *Affixio*, a saber que não se poderá dizer אברהמך *teu Abraham*, alim como dizemos אהיבך *teu Amigo*. Tres nomes ay que ainda que são singulares tem o *Affixio Plural*. Dois, comprehendidos em אב, ficaõ somente como singular no *Affixio da P. P. C. S.* Exemplo ארץ e בעל faz בעלי & ארזי. Nos outros *Affixios* tem a terminação do *Plural*, como ארזי & ארזיך. Porém o nome de אלה este tem todos os *Affixios* do plural, como אלהי אלהי אלהי. só huma vez se acha em singular, como זו בחו לאלהו.

C A P. I V.

Trata dos Numeros Cardeaës & Ordenados.

AY ainda outra Classe de nomes que se comprehendem no שם התואר *Nome Adjectivo*, e he o que chamaõ os Gramathicos שם המספר *Nome de Numero*, o qual se acha de dous modos. O Primeyro נפרד *Separado*. Que são os Numeros *Cardeaës* de 1. 2. 3. O Segundo מצטרף *Relativo ou Conjuncto* que são os Numeros *Ordenais*, como Primeyro, Segundo, Terceyro. &c.

2. Chamaõse os Primeiros *Cardeaës*; derivado de *Quixios* (sobre que se move a porta) Porquanto sobre estes Numeros se movem os segundos. Os Numeros *Cardeaës* se achaõ *Masculinos, Femininos, Absolutos, Conjunctos* ou *Regimens*.

3. Tem estes a terminação contraria dos demais Nomes, por que os *Masculinos* de tres para cima incluzivo cabaõ a como *Femininos*: e os *Femininos*, terminaõ como os *Masculinos*; salvo o Numero *outo* do *Regimem*, que este tem terminação *Feminina*. Os Numeros *Ordenados* são os que se relaçaõ a algum *sujeyto*.

Segue o Exemplo de ambos.

Numeros Ordenados.		Numeros Cardeaës.		Valor.		
		Femininos.		Masculinos.		
<i>Femini.</i>	<i>Mascul.</i>	<i>Regim.</i>	<i>Absolu.</i>	<i>Regim.</i>	<i>Absolu.</i>	
ראשונה	ראשון	אחת	אחת	אחד	אחד	1
שנית	שני	שתי	שתיים	שני	שנים	2
שלישית	שלישי	שלוש	שלוש	שלוש	שלושה	3
רביעית	רביעי	ארבע	ארבע	ארבעת	ארבעה	4
חמישית	חמישי	חמש	חמש	חמשת	חמשה	5
ששית	ששי	שש	שש	ששית	ששה	6
שביעית	שביעי	שבע	שבע	שבעת	שבעה	7
שמינית	שמיני	שמונת	שמונה	שמונת	שמונה	8
תשיעית	תשיעי	תשע	תשע	תשעת	תשעה	9
עשירית	עשירי	עשר	עשר	עשרת	עשרה	10

4. Achasse o קמוד *Regimem*, nos nomes de Numeros antes da couza numerada, como שני ימים *dous dias: Regimem*. E ימים שנים *dias dous, absoluto*. Muytas vezes fica *Regimem* inda que voga *absoluto* como שני פרקים e שנים פרקים que hum e outro he *Regimem*.

5. Os Numeros de Dez para cima, lhes succede o contrarionas terminaçoems: por que no Masculino; o numero que significa Dez, tem terminação dos masculinos sem (ה) no cabo, ficando עשר em lugar de עשרה, eos que são Femininos trazem o (ה) dizendo עשרה em lugar de עשר como יום עשרה *quinze dias* (masculino) עשרה שנים *doze annos* (feminino.)

6. Declinaõse os Numeros pellos Affixios, e naõ pello numero singular e plural, salvo os numeros Capitais a saber *hum, dez, cento, mil*, exemplo. De אחד *hum*, direy אחדים *hums*, de עשרה *dez*, direy עשרות *dezes*, de מאה *cento*, direy מאות *centos*, e de אלף *mil*, direy אלפים *miles*, mas naõ direy por muitos trezes שלשים, nem ארבעים por muitos quatros. Mas direy ארבעתם *quatro delles*. O plural dos outros numeros he muy diferente, por que se de עשרה faz עשרות *muitos dez*; de עשר faz עשרים *Vinte*, duplicandolhe a quantidade. Nos de mais numeros se governa o plural pello feminino, e de unidades o passa a dezenas. Como שלש *Tres*, o passa a dezena dizendo שלשים *trinta*, ארבע *quatro*, faz ארבעים *quarenta*, e assim os demais numeros, the dez. De dez para cima, faz o *onze* masculino de dous modos, אחד עשר e עשרי עשר os de mais athe vinte, siguem a regla dos singulares, como שלישה עשר &c. O feminino differe só no *doze*, dizendo עשרה שנים *doze*; os demais sigue a mesma ordem. Como שלוש עשרה &c.

Juntasse o Plural deste numero de dez para cima, com o substantivo singular, e o singular de dez para baixo incluzivo, com o substantivo plural, exemplo do primeiro עשרה ארבעים יום *quarenta dias*, exemplo do segundo עשרה אנשים *des hommems tres annos*.

C A P. V.

Trata dos Accidentes dos Verbos, e suas differenças.

1. **I**A atras dixemos que couza era Verbo, Tempo, e Pessoa, agora trataremos miudamente de suas distincçoems.

2. Os Verbos são as Palavras que significação qual quer couza, finalando juntamente o tempo em que essa se faz, e a Pessoa que a fez, exemplo ביקרתי *Vizitey*, significa a acção de Vizitar no tempo passado, que he a acção da Pessoa que diz de si mesmo que vizitou, ביקר *Vizitarey*, significa a mesma acção pelo tempo futuro, אני ביקר *eu vizito* demonstra a mesma acção, no tempo presente.

3. Conjugação; he hua ordem de tempos, & Pessoas, chamada Conjugação: que quer dizer, unir, e juntar. Os Hebraicos a chamaõ בנין *Edificio* por

os que tem o ע' הפועל quer dizer, que a segunda letra da Raiz, he letra guttural, como ע' פועל נעו נעו נעו que estes são, dos שלמים *Perfeitos*. Por que se achão com todas suas letras, em todos os tempos, no discurso da Conjugação. Advirte mais, que nos verbos שלמים *Perfeitos* se achão os verbos קרה וקרה וקרה e קרה וקרה וקרה que lhes falta o (ל) no Preterito, como קרה וקרה e קרה וקרה וקרה e se supre com דגש *Daguez* na Primeyra e Segunda Pessoa, do Singular Masculino, e na segunda do Plural Masculino, e na segunda do singular e plural Feminino.

8. Os נחיתים *Quiacentes*, quer dizer que descanção e não se sentem na Pre-nunciação, e são os Verbos que trazem na Raiz, alguma das Letras de אהוי, Esta se calla, ou estando encuberta, ou espressa. Debaixo desta Classe ay Quatro Ordems. A Primeira נחית פ"א *Quiacentes de פ"א* que a Primeira Letra he (א) Como אבד אבד אבד; a segunda, que a primeira Letra he (י) e se chama נחית פ"ב *Quiacentes de פ"ב* Como ישב ישב ישב. A Terceira he, נחית ע"י ou נחית ע"י que a Letra do meyo he (ו) ou (י), como ישר ישר ישר. A Quarta he, נחית ל"ה ou נחית ל"ה *Quiacentes de ל"ה*: ou de ל"ה que a ultima Letra he (א) ou (ה): como אבד אבד אבד *Achou Descobriu*. Escluemse destes ultimos Quiacentes, Quatro: afaber, נחית קמרה קמרה, cujo final para os conhecer he, נחית, que posto que tem (ה) no cabo, não são Quiacentes; e por isso se acha sempre o (ה) com נחית *Mapik* que he ponto dentro da letra: para mostrar que se pronuncia, enão se calla. E como he Radical, se aponta a letra antecedente com *patab*, como לא נחית לבתי *Naõ se enalteceu meu coraçaõ*, e se acha espreço nos demais tempos, como ונתקרה הנחיתים. Nos נחית ל"ה *Quiacentes de ל"ה* lhes soẽ faltar no Futuro o (ל), como ונחית נחית נחית por נחית נחית נחית

9. Os נחיתים *Compostos*: são de tres modos. O primeiro, os que trazem nos extremos da Raiz, duas Letras Quiacentes como נחית פ"א ו"א que he *Quiacentes de primeira e ultima Letra radical*. E נחית פ"א ו"א *Quiacentes de פ"א & ל"ה* como ו"א: Ou נחית פ"א ו"א *Quiacentes de פ"א & ל"ה* como ו"א. Chamaõse estes נחיתים *Quiacentes dos estremos*.

10. O Segundo modo he, o Verbo que a Segunda e Terceira Letra da Raiz, são das letras de אהוי Como נחית פ"א. E he נחית פ"א ו"א *Quiacentes da Letra do meyo, e da ultima da raiz*.

11. O Terceiro modo he, os que são deffectivos da Primeira; e Quiacentes da ultima, como נחית פ"א que he deffectivo de פ"א e Quiacente de ל"א) Chamaõse נחית פ"א ו"א *Deffectivos de פ"א e Quiacentes de ל"ה* como ו"א: excluindo, o verbo נחית פ"א que este somente he dos Quiacentes de ל"ה, enão deffectivo de פ"א, por que em nenhum tempo lhe falta, como se tem ditto.

12. Os נחיתים *Dobrados* ou *Duplicados*, são de duas fortes, a Primeira, os que se achão com suas letras em todos os tempos, e estes se chamaõ שלמים *Dobrados Perfeitos* como קרה קרה *Mediu*: A Segunda, são נחיתים *Duplicados Deffectivos* que lhes soẽ faltar a Segunda Letra, e se supre com דגש *Daguez*.

na Terceira. Exemplo \square ח: advertindo, que o Verbo קכב, he שלם e חזר *Duplicado Perfeito, e Deffectivo*, por que ja se acha falto, eja perfeito, exemplo פבוי *falto* e קבבוי *perfeito*.

13. Os \square קרוקעס *Quadrados*, são os que trazem na Raiz da palavra, quatro letras Radicais. Os mais perfeitos, são os que trazem todas suas letras diferentes; exemplo פרישו. Ay outros que tem letras dobrabas, como בלבב e chamaõse ע' ונחי *Duplicados da Primeira, e Terceira, e Quiecentes da do meyo*, por que sua propia Rais he בור. Tambem ay קקק' que são dos כפולי פ' ע' ונחי *Duplicados da Primeira e Segunda, e faltos da Terceira*: por que sua verdadeyra Raiz he קלל. Outros hay chamados ל' כפולי *Duplicados da Terceira*, como ונחי *cuja Raiz he ונחי*; Outros ay chamados פ' כפולי *Duplicados de Primeira, e Segunda, e Quiecentes da Terceira*, como ונחי *Cuja Verdadeyra Raiz he ונחי*: Poremestes são Raros e por isso nao formaõ Linea na Conjugação.

14. Os Segundos accidentes dos verbos, são os 3. Tempos que ja atras ficaõ nomeados: a saber עבר *Preterito*, פתיר *Futuro*, בניני ou הורה *Participio prezente*; confrontante com o בעיל, chamado *Participio passivo*.

15. Os modos, Terceiro accidente dos Verbos: são dous; a saber, פקוד *Modo Infinitivo* que he a acção de obrar sem finaliar tempo nem Pessoa, como פקוד *Vizitar*: O segundo he, צווי *Modo Imperativo*, ou mandar fazer a acção, como פקוד *Vizita*. As Pessoas e os Generos ja ficaõ declarados nos Affixios.

16. As Conjugaçãoõs são Sete, das quais, Trez são Activas, e Trez Passivas: e a Ultima Reciproca em sy mesmo, e são.

Activas.		Passivas.	
1. קל <i>que he</i> :	פּעל <i>Obrou.</i>	נפּעל	<i>Foy Obrado. 2.</i>
3. פּעל :	<i>Obrou.</i>	פּעל	<i>Foy Obrado. 4.</i>
5. הפּעיל :	<i>Fez obrar.</i>	הפּעל	<i>Foy Feito Obrar. 6.</i>
Recyproca.		התּפּעל : <i>Obrouse.</i>	

C A P. VI.

Da Primeira Conjugação.

קל

1. **A** Primeyra Conjugação, he Activa, chamaõlhe os Gramathicos, קל *Ligeyra* ou *Leve*, por razaõ que nao tem Daguez, nem Letra a-

crefentada as da Raiz no feu preterito, que he **קָמַר**. As bozes, que nesta Conjugação se achão, são 36, como se verá, na Taboa da Conjugação. Afaber 9. no **עָמַר** *Preterito*: 9. no **עָמַר** *Futuro*: 9. no **עָמַר** *Partisipio prezente*, e no **עָמַר** *Passivo*: e 9. no **עָמַר** *Infinitivo* e, no **עָמַר** *Imperativo*. Cujo final he **לִי הָעָמַר** que monta 36.

2. Todos os Verbos que se achão nesta Conjugação, tem hum de dous sentidos. O Primeyro **עָמַר עָמַר**, Que obra em si mesmo, e se chama *Intransitivo*, como **עָמַר עָמַר** *Parouse*. O segundo **עָמַר בְּעָמַר** Que obra em outro, chamado *Transitivo*, como **עָמַר עָמַר** *Obrou* e **עָמַר עָמַר** *Visitou* a outrem.

3. A chaffe o *Preterito* apontado de 3. modos diferentes, como **עָמַר עָמַר עָמַר**. A Primeyra apontadura, tem ordinariamente *Cames* e *Patab*: salvo se a ultima Letra for (**א**) ou (**ה**) que então, tem a segunda Silaba tambem *Cames* como **עָמַר עָמַר**, e se o (**ה**) for Radical, enão for *Quiecente* terá *patab* como, **עָמַר עָמַר**, e então traso (**ה**) *Dagues* paramostrar que he Radical, enão *Quiecente*.

4. Formasse nelle as *Pessoas* & os *Numeros*: acrecentandolhe, sobre o Verbo que representa a 3.ª *Pessoa Masculino Singular* que he a Raiz; as 6. Letras de **הוּא הוּא**. Exemplo **עָמַר עָמַר** *Visitou* he a 3.ª *Pessoa Masculino Singular*; para formar a 2.ª M. S. se lhe acrescenta hum (**ה**) e diz, **עָמַר עָמַר**. Para a Primeyra C. S. se lhe acrescenta (**ה**) e diz **עָמַר עָמַר**. Para a 3.ª *Comum Plural*, hum (**ו**) e diz **עָמַר עָמַר** *Visitavaõ*. Para a 2.ª M. P. (**הם**) e diz **עָמַר עָמַר**. Para a 1.ª C. P. (**ני**) e diz **עָמַר עָמַר**. Para a 3.ª *Feminino Singular* hum (**ה**) e diz **עָמַר עָמַר**. Para a segunda *Feminino Singular* hum (**ה**) com *sevá* arebatado, e diz **עָמַר עָמַר**. E para a segunda F. P. (**הן**) e diz **עָמַר עָמַר**. Esta mesma ordem, se observa no *Preterito* de todas as conjugações, acrescentando dittas letras, sobre a palavra que faz a 3.ª *Masculino Singular*.

5. Achasse o *Preterito* de tres diferentes modos, a saber, *Visitou*, *visitavaõ*, *avia visitado*. O Prim.^o se chama **עָמַר עָמַר** *Perfeito*, O Seg.^o **עָמַר עָמַר** *Inperfeito*, o Ter.^o **עָמַר עָמַר** *plus quam*, ou *mais que Perfeito*. Exemplo **עָמַר עָמַר** *Visitou*, **עָמַר עָמַר** *Visitava*, **עָמַר עָמַר** *Avia Visitado*. Achasse, o *Inperfeito* muitas vezes expreso com o Verbo **עָמַר** como, **עָמַר עָמַר** *Guardava*, **עָמַר עָמַר** *Considerava*, **עָמַר עָמַר** *Peleijava*; E para expressar o *mais que Perfeito* se achão dous tempos em hua palavra, como **עָמַר עָמַר** *Vos avieis incorvado* como se disse **עָמַר עָמַר** e **עָמַר עָמַר**

6. Os **עָמַר עָמַר** desta Conjugação são 2. E ainda que no *Preterito* são iguaes, diferem no *Futuro*, e são **עָמַר עָמַר** & **עָמַר עָמַר** que no *Futuro* faz

7. Os **עָמַר עָמַר** são 5. que tambem differem no *Futuro*, esão **עָמַר עָמַר**, que fazem no *Futuro* **עָמַר עָמַר**, **עָמַר עָמַר**, **עָמַר עָמַר**, **עָמַר עָמַר**, **עָמַר עָמַר**, O Verbo **עָמַר** he *Indeterminado*, por que hums opoem na Conjugação **עָמַר** por que se acha no *Futuro* **עָמַר עָמַר**, outros dizem ser do **עָמַר עָמַר** por que tem a apontadura do **עָמַר** como **עָמַר עָמַר** que he o mesmo Pezo de **עָמַר עָמַר**; por isso naõ opoem na *Linea da Conjugação*. Tampoco o Verbo **עָמַר**, por que no *Futuro* he

he do mesmo pezo de אָפֵּן mudando de Primeyra em Segunda apontadura, como se vé no exemplo.

8. Os Verbos נִתְּנָה se achão de dous modos, e somente differem no עתיד *Futuro*, e em parte dos outros tempos, o primeyro he אָפֵּן, o segundo he נִתְּנָה que no *Futuro* faz נִתְּנָה.

9. Os Verbos נִתְּנָה varião de 3. sortes, alguns differem só no *Futuro*, outros em todos os tempos, e são אָפֵּן וְנִתְּנָה como se verá na Conjugação.

10. Os Verbos de עָיָן ou עָיָן se achão de Quatro modos, e são אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן differem em alguns tempos.

11. Os Verbos de עָיָן se achão de 2. modos, e são אָפֵּן אָפֵּן, differem em todos os tempos.

12. Os Verbos כְּפֻלִים *Dobrados*, se achão de 2. modos הם כְּפֻלִים hum he, dos כְּפֻלִים כְּפֻלִים *Duplicados Perfeitos*; eo outro dos כְּפֻלִים כְּפֻלִים *Duplicados Imperfeitos*, por que lhe falta hua letra da Raiz, e se supre com Daguez, como ja se disse. Differe, em parte da Conjugação.

13. O בניני *Participio presente* se aponta tambem de 3. modos, que são אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן como אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן. Formãose nelle somente os Generos, eos Numeros; acrescentandolhe sobre as Letras da Raiz, as Letras de (הַיָּמִין) e o mesmo succede no אָפֵּן *Passivo*. A saber (אָפֵּן) no *M. P.* e faz אָפֵּן (הָ) ou (הָ) no *F. S.* & faz אָפֵּן אָפֵּן (הָ). No *F. P.* e faz אָפֵּן אָפֵּן. Naõ ay em ambas Pessoas, e para as formar, se lhes acrescenta algum dos Afixios; dizendo אָפֵּן אָפֵּן *Eu vizito*, אָפֵּן אָפֵּן *Tu vizitas*: אָפֵּן אָפֵּן *Elle vizita*.

14. Nos verbos *Intransitivos*, falta sempre o אָפֵּן *Passivo*; e em seu lugar vem o אָפֵּן *Nome Adjectivo*, como אָפֵּן *Afentado*, enão di-rey אָפֵּן. Muitas vezes se forma do בניני, o אָפֵּן *Adjectivo*: e he quando vem acompanhado, com alguma das cauzaas significadas, em אָפֵּן. O אָפֵּן quer dizer אָפֵּן *Regimem*: e he quando está no *Regimem* como אָפֵּן *Pastor de Ovelhas*. Mas quando vem com a particula אָפֵּן entãõ fica בניני *Presente*, como אָפֵּן אָפֵּן, *Apazenta as Ovelhas*. O אָפֵּן (בָּ) significa אָפֵּן e he quando lhe antecede alguma destas quatro letras אָפֵּן como אָפֵּן אָפֵּן *E disse a os Segadores*. O אָפֵּן (גָּ) significa אָפֵּן *Affixio*, e he quando tras affixio, como אָפֵּן אָפֵּן *teu Guardador*.

15. O אָפֵּן *Futuro* goza tambem de 3. apontaduras que são אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן como אָפֵּן אָפֵּן אָפֵּן. Mas sendo a Primeyra, Gutural, tem mais outras tres; duas Largas e hua breve. As Largas são אָפֵּן אָפֵּן. A breve he אָפֵּן. Formase o *Futuro* acrescentando sobre a Raiz; no principio, as letras de אָפֵּן, e no fim as letras de אָפֵּן, a saber. O אָפֵּן a primeyra P. de C. S. como אָפֵּן *Vizitarey*, o אָפֵּן a 3a. M. S. como אָפֵּן *Vizitará*, e com (ו) no cabo faz o Plural da 3a. M. como אָפֵּן *vizitarão*, o אָפֵּן a 2a. M. S. e a 3a. F. S. como אָפֵּן *vizitará*, *vizitarás*, e com (ו) no cabo a 2a. M. P. como אָפֵּן *Vizitarent*, e com (ו) a 2a. F. S. *Vizitarás*, e com (נָה) a

22. & 3a. *Feminino P.* הִקְדוּרָה *Vizitareis, Vizitarão*, o (ג) a Ia. C. P. הִקְדוּרָה *Vizitaremos.* As Primeiras, significão as Pessoas, eos Generos; as ultimas, significão os Numeros. O *Futuro* tambem se acha וְשָׁלַם *Perfeito*, e mais que *perfeito* como עָרַעְבוּר, *Aché que aja passado*: Acha-se tambem esprelado, comprehendendo dous tempos em hua palavra, como אֶרְבִּישׁ אֶת־לְבָשִׁי *arvery sujado meus Vestidos*,

16. Observa que todos os verbos que o (ע) ou (ל) da Raiz for al-gua das letras de אהעה *Gutural*, se aponta seu *Futuro* no קל, com a segunda apontadura, como יִשְׁתַּק יִשְׁתַּק יִשְׁתַּק; escluindo o verbo יִשְׁתַּק que se acha יִשְׁתַּק enão יִשְׁתַּק como nos demais.

17. Advirte mais, que todos os verbos שְׁלֵמִים *Perfeitos*, que forem da se-gunda apontadura, enão trouxerem letra *Gutural* na segunda ou Terceira da Raiz; serãõ *Intransitivos*. Escluindo o verbo הִפִּיז & לָבַשׁ que estes tais se achaõ יִלְבַּשׁ יִלְבַּשׁ *Vestirá & envolverá a outrem*, e he *Transitivo*.

18. E se hua mcma Raiz tiver dous sentidos diferentes, hum *Transitivo*, c outro, *Intransitivo*. O *Transitivo* terá, a prim^a. apontadura, e o *Intransiti-vo*, terá a segunda; como קָצַר, que em hum sentido, faz יִקְצַר *segará, Transitivo*, e no outro faz יִקְצַר *se acurtará, Intransitivo*. E se o verbo, de hum mesmo sentido, se achar com duas apontaduras, succederá a mes-ma differença; exemplo יִחַלּוּשׁ *enfraquecerá, Transitivo*, יִחַלּוּשׁ *se enfraquecerá, Intransitivo*.

19. O קָדַר *Modo Infinitivo*, tem seis modos: que são קָדַר קָדַר קָדַר, קָדַר קָדַר, קָדַר קָדַר. Acrescentadolhe as letras de כָּלֵם em cada hua das aponta-duras.

20. O קָדַר *Modo Imperativo* se forma, acrescentando despoës da Raiz as letras יִתֵּה. As quais mostraõ os Generos, eos Numeros, e segue de ordinario as mesmas apontaduras do *Infinitivo*.

21. Na Lingoa Hebræa, não se achaõ mais que estes dois modos, que são *Infinitivo*, e *Imperativo*, porem os outros mais que Uzaõ os Latinos: co-mo são, *Optativo* e *Conjunctivo*, se formaõ pondolhes sertas Proposicoëms, a os tempos ditos; exemplo. Se quizermos formar o *Optativo* que he, *praxa a Deus que eu vizite?* diremos אֶתְּלִי אֶתְּקוּר, e se quizermos formar o *Conjuncti-vo*, que he, *se eu vizitar*, diremos אֶתְּ אֶתְּקוּר. E a mesma regra se observa em todas as outras Proposicoëms.

Segue a Conjugação.

P R E T E R I T O

עבר

2.F.P.	2.F.S.	3.F.S.	1.C.P.	2.M.P.	3.C.P.	1.C.S.	2.M.S.	3.M.S.	קל
<i>vistaf-</i>	<i>vistaf-</i>	<i>vistou.</i>	<i>vistaf-</i>	<i>vistaf-</i>	<i>vistaf-</i>	<i>vistey.</i>	<i>vistaf</i>	<i>vistou</i>	
<i>teys.</i>	<i>te.</i>		<i>mos.</i>	<i>teys.</i>	<i>rao.</i>		<i>te.</i>		
פקדתי	פקדת	פקדה	פקדנו	פקדתם	פקדו	פקדתי	פקדת	פקד	שלמים
נגשתי	נגשת	נגשה	נגשנו	נגשתם	נגשו	נגשתי	נגשת	נגש	חברים
נשלתי	נשלת	נשלח	נשלנו	נשלחתם	נשלחו	נשלתי	נשלת	נשל	2
אמרתי	אמרת	אמרת	אמרנו	אמרתם	אמרו	אמרתי	אמרת	אמר	נחי פא
אחזתי	אחזת	אחזה	אחזנו	אחזתם	אחזו	אחזתי	אחזת	אחז	2
אהבתי	אהבת	אהבת	אהבנו	אהבתם	אהבו	אהבתי	אהבת	אהב	3
אספתי	אספת	אספת	אספנו	אספתם	אספו	אספתי	אספת	אסף	4
ילרתי	ילרת	ילרה	ילרנו	ילרתם	ילרו	ילרתי	ילרת	ילר	נחי פי
ישנתתי	ישנתת	ישנתה	ישנתנו	ישנתתם	ישנתו	ישנתתי	ישנתת	ישן	2
יכלתי	יכלת	יכלת	יכלנו	יכלתם	יכלו	יכלתי	יכלת	יכול	3
בנתי	בנת	בנה	בננו	בנתם	בנו	בנתי	בנת	בן	נחי ע
בשתי	בשת	בשה	בשנו	בשתם	בשו	בשתי	בשת	בוש	2
מצאתי	מצאת	מצאת	מצאנו	מצאתם	מצאו	מצאתי	מצאת	מצא	נחי לא
מלאתי	מלאת	מלאת	מלאנו	מלאתם	מלאו	מלאתי	מלאת	מלא	2
גליתתי	גליתת	גליתת	גלינו	גליתם	גלו	גליתתי	גליתת	גלה	נחי לה
נשאתי	נשאת	נשאת	נשאנו	נשאתם	נשאו	נשאתי	נשאת	נשא	הפ ונלא
נשיתתי	נשיתת	נשיתת	נשיתנו	נשיתתם	נשיתו	נשיתתי	נשיתת	נשה	הפ ונלה
אפיתתי	אפיתת	אפיתת	אפינו	אפיתם	אפו	אפיתתי	אפיתת	אפן	נפא ולה
אתיתתי	אתיתת	אתיתת	אתינו	אתיתם	אתו	אתיתתי	אתיתת	אתה	2
יצאתתי	יצאתת	יצאתת	יצאנו	יצאתם	יצאו	יצאתתי	יצאתת	יצא	נפי ולא
יראתתי	יראתת	יראתת	יראנו	יראתם	יראו	יראתתי	יראתת	ירא	2
יריתתי	יריתת	יריתת	ירינו	יריתם	ירו	יריתתי	יריתת	ירה	נחי ולה
באתתי	באתת	באתת	באנו	באתם	באו	באתתי	באתת	בא	נעו ולא
נתתתי	נתתת	נתתת	נתתנו	נתתם	נתנו	נתתתי	נתתת	נתן	חסר הקצות
מנדרתי	מנדרת	מנדרת	מנדרנו	מנדרתם	מנדרו	מנדרתי	מנדרת	מנר	כפולים
תפתי	תפתי	תפתי	תפנו	תפיתם	תפו	תפתי	תפית	תפ	2

Nota que os *קדי* se pezaõ por *נגש* e fomite muda no *קדי* eno *צוי* fazendo *קדי* e *קדי*, por *נגשו* ou *נשה*, e *קדי* por *נגש*. Dos defectivos de (*פי*) só se achão dois no (*קל*) e são *יצא* e *יצא*, e se pezaõ por *נשל*. Fazendo no Infinitivo *יצא* e *יצא*. No Verbo *אמר* se acha a 1a. P. C. P. com o pezo de *אמר* como *לך*

Dos *נחי פי* o verbo *ירא* fas no Futuro *יראת*. Nos *נחי ע* se acha o Verbo *מה* do pezo de *קל* differe só na 3a. P. M. S. dizendo *מה* e não *מה*.

O Verbo *ירע* segue o Pezo de *ירר* mudandõ o *seré* em *patach* no resto da Conjugação, por lhe seguir Letra Gutural, como *ירר* e *ירר* e *ירר*. Esta Regra oberva sempre que sendo o (*ע*) da rays (*ח*) ou (*ע*) se muda sempre o *seré* em *patach*, ou fica o *seré* e se põem *patach* na tal Gutural, como *ירר* e *ירר*.

FUTURO.

עתיד

	2. 3. F.P.	2.F.S.	3.F.S.	2.M.P	3.M.P	1.C.P	2.M.S.	3.M.S.	1.C.S.
	<i>visitareys</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visitá-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>
	<i>visitaraõ.</i>	<i>ras.</i>	<i>rá.</i>	<i>reys.</i>	<i>raõ.</i>	<i>remos.</i>	<i>ras.</i>	<i>rá.</i>	<i>rey.</i>
שלמים	הפקודנה	הפקדי	תפקוד	הפקודו	יפקדו	נפקוד	הפקוד	יפקוד	אפקוד
חסדים	הנשנה	הנשי	תנש	הנשו	ינשו	ננש	הנש	ינש	אנש
2	השולנה	השולי	תשול	השולו	ישולו	נשול	השול	ישול	אשול
נתי פא	האמרה	האמדי	תאמר	האמרו	יאמרו	נאמר	האמר	יאמר	אמר
2	האחונה	האחוי	תאחז	האחזו	יאחזו	נאחז	האחז	יאחז	אחז
3	האחבה	האחבי	תאחב	האחבו	יאחבו	נאחב	האחב	יאחב	אחב
4	האספה	האספי	תאספו	האספו	יאספו	נאספו	האספו	יאספו	אאספו
נתי פי	הלדנה	הלדי	תלדו	הלדו	ילדו	גלדו	תלד	ילד	אלד
2	הישנה	הישני	תישנו	הישנו	יישנו	נישנו	הישנו	יישנו	אישנו
3	הוכלנה	הוכלי	תוכלו	הוכלו	יוכלו	נוכלו	הוכלו	יוכלו	אוכלו
נתי ע	הכונה	תכוני	תכונ	הכונו	יכונו	נכונ	תכונ	יכונ	אכונ
2	הכושנה	הכושי	תכוש	הכושו	יכושו	נכוש	תכוש	יכוש	אכוש
נתי לא	המצאנה	המצאי	תמצאו	המצאו	ימצאו	נמצאו	המצאו	ימצאו	אמצאו
2	המלאנה	המלאי	תמלאו	המלאו	ימלאו	נמלאו	המלאו	ימלאו	אמלאו
נתי לה	הגלנה	הגלי	תגלו	הגלו	יגלו	נגלו	תגלו	יגלו	אגלו
הפ גלא	השינה	השיאי	תשיאו	השיאו	ישיאו	נשיאו	השיאו	ישיאו	אשיאו
הפ גלה	הטינה	הטיי	תטו	הטו	יטו	נטו	הטו	יטו	אטו
נפא גלה	האפנה	האפי	תאפנו	האפנו	יאפנו	נאפנו	האפנו	יאפנו	אאפנו
2	האנה	האני	תאנו	האנו	יאנו	נאנו	האנו	יאנו	אאנו
נפי גלא	הצאנה	הצאי	תצאו	הצאו	יצאו	נצאו	הצאו	יצאו	אצאו
2	היראנה	היראי	תיראו	היראו	ייראו	ניראו	היראו	ייראו	איראו
נפי גלה	הקנה	הקני	תקנו	הקנו	יקנו	נקנו	הקנו	יקנו	אקנו
נעו גלא	תקנה	תקני	תקנו	תקנו	יתקנו	נתקנו	תקנו	יתקנו	אתקנו
חסר הקצות	המקנה	המקדי	תמקדו	המקדו	ימקדו	נמקדו	המקדו	ימקדו	אמקדו
כפולים	התקנה	התקני	תתקנו	התקנו	יתקמו	נתקמו	התקמו	יתקמו	אתקמו
2									

Nota. O Verbo אהב tem tres Pezos. O 1º. אהב. O segundo אהב como

אהבתי אהב (e este firve de Pezo a os Verbos אהר e אהר como אמר כבודי e אהר e אהר) Achaffe tambem como אהר e אהר como אהר e אהר. O Verbo אהר se acha tambem com o pezo de אהר como אהר את הבית.

O Verbo אהר se acha breve como אהר e tambem sem a primeyra Radical, como o אהר e sem a ultima como אהר.

PASSIVO: פעול PARTICIPIO.

בינוני

F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	
<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>	<i>visitan-</i> <i>tes.</i>	<i>visitante.</i> <i>ou</i>	<i>visitan-</i> <i>tes.</i>	<i>visitan-</i> <i>te.</i>	
פקדות	פקדה	פקדים	פקד	פקדות	פקרת	פקדה	פקדים	פקר
ננישות	ננישה	ננישים	נניש	ננישות	ננישה	ננישים	נניש	נניש
נטולות	נטולה	נטולים	נטול	נטולות	נטלת	נטלה	נטלים	נטל
אמדות	אמדה	אמדים	אמר	אמדות	אמרה	אמרים	אמר	אמר
אחזות	אחזה	אחזים	אחז	אחזות	אחזה	אחזים	אחז	אחז
אהכות	אהכה	אהכים	אהב	אהכות	אהבה	אהבים	אהב	אהב
אספות	אספה	אספים	אסף	אספות	אספה	אספים	אסף	אסף
ילדות	ילדה	ילדים	ילוד	ילדות	ילרת	ילדים	ילר	ילר
				ישנות	ישנה	ישנים	ישן	ישן
				יכולות	יכולה	יכולים	יכול	יכול
בנות	בנה	בנים	בן	בנות	בנה	בנים	בן	בן
בושות	בושה	בושים	בוש	בושות	בושה	בושים	בוש	בוש
מצואות	מצאה	מצאים	מצוי	מצואות	מצאת	מצאים	מצא	מצא
				מלאות	מלאה	מלאים	מלא	מלא
גלויות	גלויה	גלויים	גלוי	גלויות	גולה	גולים	גולה	גולה
נשואות	נשואה	נשואים	נשוי	נשואות	נשאה	נשאים	נשוי	נשוי
נטויות	נטויה	נטוים	נטוי	נטויות	נטוה	נטוים	נטוה	נטוה
אפיות	אפיה	אפיים	אפוי	אפיות	אפה	אפיים	אפה	אפה
אתיות	אתיה	אתיים	אתוי	אתיות	אתיה	אתיים	אתה	אתה
				יוצאות	יוצאת	יוצאים	יוצא	יוצא
				יראות	יראה	יראים	ירא	ירא
ירויות	ירויה	ירוים	ירוי	ירויות	ירכה	ירכים	ירח	ירח
				באות	באה	באים	בא	בא
נתנות	נתנה	נתנים	נתן	נתנות	נתנה	נתנים	נתן	נתן
מורות	מורה	מורים	מורד	מורות	מורה	מורים	מורד	מורד
תמות	תומה	תומים	תמום	תמות	תמה	תמים	תם	תם

Achasse o *biנוני* apontado com *hirec* como *אתה* תומך por *אתה* תומך. E tam-
 bem com *patach* sem lhe seguir Letra Gutural como *עצרת* גוי אובר עצרת por
 אובר

IMPERATIVO : צווי ; INFINITIVO מוקר

	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	ם	ל	כ	ב	
	<i>visitay</i>	<i>visita</i>	<i>visitay</i>	<i>visita</i>	<i>de visita-</i>	<i>para</i>	<i>como</i>	<i>em vi-</i>	<i>visitar</i>
					<i>tar.</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar.</i>	
שלמים	פקודנה	פקרו	פקרו	פקוד	מפקוד	לפקוד	כפקוד	בפקוד	פקוד
חסרים	גשנה	גשי	גשי	גש ^{ou} גש	לגשתוכי	כגשת	כגשת	גשת ^{ou}	נגיש
2	טלניה	טלי	טלן	טל ^{ou} טל	מנטול	לנטול	כנטול	בנטול	טול ^{ou} טול
נחי פא	אמורנה	אמרו	אמרו	אמור	מאמור	לאמור	כאמור	באמור	אמור
2	אחוננה	אחוי	אחוי	אחוז	מאחוז	לאחוז	כאחוז	באחוז	אחוז
3	אהבנה	אהבי	אהבו	אהוב	מאהוב	לאהוב	כאהוב	באהוב	אהוב
4	אספנה	אספי	אספו	אסוף	מאסוף	לאסוף	כאסוף	באסוף	אסוף
נחי פי	לרנה	לרו	לרו	לר	ללרהוכו	בלרת	בלרת	לרת ^{ou}	ילוד
2	ישינה	ישיני	ישינו	ישן	מישן	לישן	כישן	בישן	ישן
3	יכולנה	יכולי	יכולו	יכול	מיכול	ליכול	כיכול	ביכול	יכול
נחי שי	בוניה	בוני	בונו	בון	מבון	לבון	כבון	בבון	בון
2	בושנה	בושי	בושו	בוש	מבוש	לבוש	כבוש	בבוש	בוש
נחי לא	מצאנה	מצאי	מצאו	מצא ^Z	ממצא ^Z	למצא ^Z	כמצא ^Z	במצא ^Z	מצא ^Z
2	מלאנה	מלאי	מלאו	מלא ^Z	ממלא ^Z	למלא ^Z	כמלא ^Z	במלא ^Z	מלא ^Z
נחי לה	גלנה	גלי	גלו	גל ^Z	לגלותוכו	כגלות	כגלות	גלות ^{ou}	גלה
נחי ובלא	שאנה	שאי	שאו	שא ^Z	כשא ^Z	כשא ^Z	כשא ^{ou}	שא ^{ou}	נשא ^Z
נחי ובלא	נשנה	נשו	נשו	נש ^Z	כנש ^Z	לנש ^Z	כנש ^Z	כנש ^Z	נש ^Z
נחי ובלא	אפנה	אפי	אפו	אפה	מאפוח	לאפוח	כאפוח	באפוח	אפוח
2	אתנה	אתני	אתנו	את ^Z	מאתוח	לאתוח	כאתוח	באתוח	אתוח
נחי ולא	צאנה	צאי	צאו	צא ^Z	לצאתוכו	כצא ^Z	כצא ^Z	צא ^{ou}	צא ^Z
2	יראנה	יראי	יראו	ירא ^Z	מירא	לירא	כירא	כירא	ירא
נחי ולה	ירנה	ירי	ירו	יר ^Z	לירוחוכו	כירוח	כירוח	ירוח ^{ou}	ירח
נחי ולא	בוניה	בוני	בונו	בון ^Z	מבון ^Z	לבון ^Z	כבון ^Z	כבון ^Z	בון ^Z
חסר הקצוות	הננה	הני	הנו	הנ ^{ou} הנ	מנת	לנת	כנת	כנת	נת ^{ou} נת
כפולים	מרונה	מרוי	מרוו	מרו ^{ou} מרו	מפרוד	לפרוד	כפרוד	כפרוד	מפרוד
2	הפנה	הפי	הפו	הפ ^{ou} הפ	מחום	להחום	כחום	כחום	החום

Achaffe as Vezes o מוקר falto da Primeyra Letra da Rayz, como בל por יכול ; e לרא por לרא. Outras Vezes vem acompanhado no Principio com (מ), como למקרה, e no cabo com (נ) como באהבה, etambem com (ה) como יבושת ובלת. O Verbo אהב e ירא se acha ordinariamente como o (ה) Paragogico como לאהבה לירא. As apontaduras ordinarias faõ tres, como לאשמך לרבקה לררבה, e com (ה) Paragogico, outras tres, como להחילה e tambem como להחילה.

C A P. VII.

1. **A** Segunda Conjugação he chamada נִקְטָל por que a Rayz no Preterito, vem acompanhada com a Letra (נ). He Passiva do קָטַל, por que, quem diz *foi vizitado*, supoem que ouve quem *vizitou*. Apontase o (נ) com *hirec* e sendo o (פ) Radical alguma das letras de אָחַזְתָּה, tem (ו) *segol*: como נִקְטָר e as vezes tem *patah* como נִקְטָר וְ וְ וְ e outras como נִקְטָר וְ וְ וְ.

2. No Futuro falta o (נ) da Conjugação, e se supre com *daguez*, na Primeyra Letra da Rayz: como אֶקְטָר, o qual devia ser אֶקְטָר Achasse tambem o (א) apontado com *hirec* como אֶקְטָר porem isto succede raras vezes. E sendo o (פ) Gutural que não pode resseber *daguez*, se junta o *daguez* com o *hirec* da letra que representa a Pessoa; e forma della (ו) *seré*, como אֶקְטָר וְ וְ וְ.

3. O פָּעַל Passivo não se acha nesta Conjugação, nem nas que são Passivas, porem o seu lugar supre o בִּינְיַן Partisipio Presente, que tem o mesmo sentido do פָּעַל Passivo.

4. O Infinitivo fas הִקְטִיל e se acha com *holem* como הִקְטִיל, e algumas vezes com o (נ) da Conjugação como נִקְטָל וְ וְ וְ. E vindo acompanhado, com alguma Letra de כָּל, lhe falta as vezes o (ה) como לִקְטֹל לְעוֹת por לִקְטֹל וְ וְ וְ e בְּקִשָּׁה por בְּקִשָּׁה וְ וְ וְ. E quando a 1.ª letra Radical, he Gutural, se aponta o (ה) do Conjugação com *seré* como הִקְטִיל.

5. Advirte que o verbo יָרַע se peza por יָרַע, mudando em alguns tempos o *seré* em *patach*, por ser a ultima Letra Radical: como יָרַע por יָרַע, e הִרַע por הִרַע.

6. Os Verbos que se uzaõ nesta Conjugação, tem hum de quatro sentidos. O Primeyro he נִקְטָל מוֹלְתוֹ ser obrado por outro, como de קָטַל *Vizitou*, se diz נִקְטָר *foi Vizitado* por outro. Neste Primeyro sentido não Cabe Imperativo, por que sendo obrado por outro não se pode dizer que he obrado por si mesmo. Tambem lhe falta o בִּינְיַן Partisipio Presente; por que se he obrado por outro, não pode ser o Operante elle mesmo. Mas suprem a falta do בִּינְיַן quatro Verbos que são como תִּיבְיָתִים *Adjectivos*, que fazem נִקְטָר וְ וְ וְ *vizitado vizitados*. E para que não se equivoque o *Adjectivo* Singular com o Preterito da 3.ª. P. M. S. se aponta este com (ו) *Cames*, como נִקְטָר, e o Preterito com (ו) *Patah* como נִקְטָר. Tambem se acha com *holem* sendo a Primeyra Letra Radical, das da Garganta como וְ וְ וְ וְ.

7. O Segundo he נִפְעַל עַל יָדוֹ עָשָׂה *Ser obrado por si mesmo*, a saber acção que não he feita por outrem se não por elle, como לא נִשְׁמַר *naõ se guardou*, e deste modo se equivoca com o הִתְפַּעֵל. Nestes cabe o בִּינְיַן Imperativo, como הִשְׁמַר לָךְ *guardate*.

8. O 3.º he מְשֻׁמֵּשׂ שֵׁמֶשׂ הַקָּל Sirve o serviço do קָל; a saber, nos Verbos que no קָל não se achaõ, tanto *Transitivos*, como *Intransitivos* exemplo נִשְׁפָּעוּ *se asufrin*, נִשְׁבַּע *Furou*.

9. O 4.º he מוֹרָה הוֹקֵף הַשְּׁעָרָה Mostra força ou Vehemencia na obra, a saber alguns Verbos que no קָל são *Transitivos* ou *Intransitivos*; tem nesta o mesmo sentido como נִהַלְכֵנִי *me andey*, *Intransitivo*, e יָדַרְוּ *falarão*, *Transitivo*.

Segue a Conjugação.

D 2

FU-

FUTURO

עתיד

	2.3.F.P	2.F.S	3.F.S	2.M.P	3.M.P	1.C.P	2.M.S	3.M.S	1.C.S
	<i>serays</i> ו' <i>seraõ</i> ו' <i>visitadas</i> .	<i>seras</i> ו' <i>visita</i> <i>da</i> .	<i>sera</i> ו' <i>visita</i> <i>da</i> .	<i>sereray</i> ו' <i>visita</i> <i>dos</i> .	<i>seraõ</i> ו' <i>visita</i> <i>dos</i> .	<i>seremos</i> ו' <i>visita</i> <i>dos</i> .	<i>seras</i> ו' <i>visita</i> <i>do</i> .	<i>sera</i> ו' <i>visita</i> <i>do</i> .	<i>sereray</i> ו' <i>visita</i> <i>do</i> .
שלמים	הפקרנה	הפקרו	הפקרו	הפקרו	יפקרו	נפקרו	הפקר	הפקר	אפקר
חסרים	התקשנה	התקשו	התקשו	התקשו	יתקשו	נתקשו	התקש	התקש	אתקש
נחי פא	האמרנה	האמרו	האמרו	האמרו	יאמרו	נאמרו	האמר	האמר	אאמר
נחי פי	הילרנה	הילרו	הילרו	הילרו	יילרו	נילרו	הילר	הילר	אילר
נחי ע	הבוננה	הבוננו	הבוננו	הבוננו	יבוננו	נבוננו	הבון	הבון	אבון
נחי לא	המצאנה	המצאו	המצאו	המצאו	ימצאו	נמצאו	המצא	המצא	אמצא
נחי לה	הגלנה	הגלו	הגלו	הגלו	יגלו	נגלו	הגל	הגל	אגל
חפ ונלא	התשאנה	התשאו	התשאו	התשאו	יתשאו	נתשאו	התשא	התשא	אתשא
חפ ונלה	הקטנה	הקטנו	הקטנו	הקטנו	יקטנו	נקטנו	הקטן	הקטן	אקטן
נפא ונלה	האפינה	האפנו	האפנו	האפנו	יאפנו	נאפנו	האפן	האפן	אאפן
נפי ונלה	הירנה	הירו	הירו	הירו	יירו	ניירו	הירן	הירן	אירו
חסר הקצוות	התננה	התננו	התננו	התננו	יתננו	נתננו	התנן	התנן	אתננו
כפולים	התמנה	התמנו	התמנו	התמנו	יתמנו	נתמנו	התמו	התמו	אתמו

IMPERATIVO ; INFINITIVO מקור

	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	ם	ל	כ	נ	נ
	<i>fedévi</i> <i>visitadas</i>	<i>se</i> <i>visita</i> <i>tada</i> .	<i>fedévi</i> <i>visitados</i>	<i>se</i> <i>visita</i> <i>tado</i> .	<i>de ser</i> <i>visita</i> <i>do</i> .	<i>para</i> <i>ser</i> <i>visita</i> <i>tado</i> .	<i>como</i> <i>ser</i> <i>visita</i> <i>do</i> .	<i>em</i> <i>ser</i> <i>visita</i> <i>do</i> .	<i>ser</i> <i>visita</i> <i>do</i> .
שלמים	הפקרנה	הפקרו	הפקרו	הפקד	מהפקד	להפקד	בהפקד	בהפקד	הפקד
חסרים	התקשנה	התקשו	התקשו	התקש	מהתקש	להתקש	בהתקש	בהתקש	התקש
נחי פא	האמרנה	האמרו	האמרו	האמר	מהאמר	להאמר	בהאמר	בהאמר	האמר
נחי פי	הילרנה	הילרו	הילרו	הילר	מהילר	להילר	בהילר	בהילר	הילר
נחי ע	הבוננה	הבוננו	הבוננו	הבון	מהבון	להבון	בהבון	בהבון	הבון
נחי לא	המצאנה	המצאו	המצאו	המצא	מהמצא	להמצא	בהמצא	בהמצא	המצא
נחי לה	הגלנה	הגלו	הגלו	הגל	להגלות	להגלות	בהגלות	בהגלות	הגל
חפ ונלא	התשאנה	התשאו	התשאו	התשא	מהתשא	להתשא	בהתשא	בהתשא	התשא
חפ ונלה	הקטנה	הקטנו	הקטנו	הקטה	מהקטות	להקטות	בהקטות	בהקטות	הקטן
נפא ונלה	האפינה	האפנו	האפנו	האפה	מהאפיות	להאפיות	בהאפיות	בהאפיות	האפון
נפי ונלה	הירנה	הירו	הירו	הירה	מהיר	להיר	בהיר	בהיר	היר
חסר הקצוות	התננה	התננו	התננו	התנן	מהתנן	להתנן	בהתנן	בהתנן	התנן
כפולים	התמנה	התמנו	התמנו	התמו	מהתמו	להתמו	בהתמו	בהתמו	התמו

PRETERITO.

עבר

2.F.P.	2.F.S.	3.F.S.	1.C.P.	2.M.P	3.C.P.	1.C.S.	2.M.S.	3.M.S.	נפעל
<i>fosseys</i>	<i>fosse</i>	<i>foy</i>	<i>fornos</i>	<i>fosseys</i>	<i>foraõ</i>	<i>fuy</i>	<i>fosse</i>	<i>foy vi-</i> <i>sitado.</i>	
<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>		
נפקרתו	נפקרת	נפקרה	נפקרנו	נפקרתם	נפקרו	נפקרתיו	נפקרת	נפקד	שלמים
נגישתו	נגישת	נגישה	נגישנו	נגישתם	נגישו	נגישתי	נגישת	נגש	חסרים
נאמרתי	נאמרת	נאמרה	נאמרנו	נאמרתם	נאמרו	נאמרתיו	נאמרת	נאמר	גחי פא
נולדתיו	נולדת	נולדה	נולדנו	נולדתם	נולדו	נולדתיו	נולדת	נולד	גחי פי
נבנותיו	נבנותי	נבונה	נבנותנו	נבנותם	נבנו	נבנותיו	נבנות	נבון	גחי ע
נמצאתיו	נמצאת	נמצאה	נמצאנו	נמצאתם	נמצאו	נמצאתיו	נמצאת	נמצא	גחי לא
נגליתיו	נגלית	נגלחה	נגלינו	נגליתם	נגלו	נגליתיו	נגלית	נגלה	גחי לה
נשאתיו	נשאת	נשאה	נשאנו	נשאתם	נשאו	נשאתיו	נשאת	נשאת	הפ ונלא
נשיתיו	נשית	נשיתה	נשיתנו	נשיתם	נשיתו	נשיתיו	נשית	נשית	הפ ונלה
נראיתיו	נראית	נראיה	נראינו	נראיתם	נראו	נראיתיו	נראית	נראה	נפא ולה
נודתיו	נודת	נודחה	נודינו	נודתם	נודו	נודתיו	נודת	נודת	נפי ולא
נתחיתיו	נתחית	נתחיה	נתחינו	נתחיתם	נתחנו	נתחיתיו	נתחית	נתח	נפי ולה
נתמותיו	נתמות	נתמדה	נתמותנו	נתמותם	נתמו	נתמותיו	נתמות	נתם	חסר הקצוות כפולים

PASSIVO : PARTICIPIO תאר כנוני

Naõ ay nesta Conjugação.	F. P. F.		S. M. P.		M. S.	
	<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visitada.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>		
		or				
	נפקרות	נפקרת	נפקרה	נפקרים	נפקר	שלמים
	נגישות	נגישת	נגישה	נגישים	נגש	חסרים
	נאמרות	נאמרת	נאמרה	נאמרים	נאמר	גחי פא
	נולדות	נולדת	נולדה	נולדים	נולד	גחי פי
	נבנות	נבנותי	נבונה	נבונים	נבון	גחי ע
	נמצאות	נמצאת	נמצאה	נמצאים	נמצא	גחי לא
	נגליות	נגלית	נגלחה	נגלים	נגלה	גחי לה
	נשאות	נשאת	נשאה	נשאים	נשאת	הפ ונלא
	נשיות	נשית	נשיתה	נשים	נשת	הפ ונלה
	נראיות	נראית	נראיה	נראים	נראה	נפא ולה
	נודות	נודת	נודחה	נודים	נודת	נפי ולא
	נתחיות	נתחית	נתחיה	נתחים	נתח	נפי ולה
	נתמות	נתמות	נתמדה	נתמים	נתם	חסר הקצוות כפולים

C A P. V I I I.

1. **A** Terceyra Conjugação he Activa, chama-se פעל הקנין por que a Segunda Letra Radical, tras sempre *Dagues*. Tambem se chama, בנין הקביר por significar, acção feita com deligencia; por que בנין הקביר vizitou, he acção, simples & floxa: e בנין הקביר vizitou, he acção, forte e vehemente.

2. Achasse o seu Preterito, apontado de dous modos; בנין הקביר exemplo בנין הקביר. E sendo o (ע) das letras אהחשׂ que não recebem *Dagues*; se aponta com *Seré*: exemplo, בנין הקביר *Esplicar*. As vezes fica com *Hirec*, como בנין הקביר; ou tras traso (ע) da Rayz (-) *Patach* como בנין הקביר; e o mesmo succede quando he Gutural a ultima letra da Rays; como בנין הקביר, e as vezes temo (ע) *Seré*, e o (ל) *Patach*, como בנין הקביר.

3. O בנין הקביר faz, בנין הקביר como בנין הקביר, e se a letra do meyo, não recebe *Dagues*; faz como בנין הקביר. O בנין הקביר *Passivo*, faz בנין הקביר, e tambem, como בנין הקביר; e sendo a Segunda das de אהחשׂ, faz como בנין הקביר.

4. Achão-se dous Verbos diferentes dos demais na apontadura, que são: בנין הקביר e בנין הקביר que sempre trazem *Segol*. O mesmo se acha no verbo בנין הקביר porem isto he semente, quando vem acompanhado do (ו) Conjunctivo, como בנין הקביר, porem sem elle, fica com *Seré*, como בנין הקביר. *Lavou com o vinho seu vestido*.

5. Apontase o Futuro, de dous modos. בנין הקביר. Achão-se nesta Conjugação, os verbos בנין הקביר *Quadrados*, (como verás na Conjugação) Todos os Verbos, que no בנין הקביר são de בנין הקביר nesta Conjugação se convertem em *Quadrados*, e tem o pezo dos בנין הקביר *Dobrados* como בנין הקביר, יקום, יבין, ישוב, יקום, יבין, ישוב, יקום, יבין, ישוב. Advirte que os בנין הקביר desta Conjugação não lhe falta nunca Letra da Rays, em nenhum dos Tempos, e chama-se בנין הקביר por que nas outras Conjugaçãoens, se achão faltos do (נ) *Nun* como בנין הקביר que nesta Conjugação fas בנין הקביר.

6. As significaçãoens desta Conjugação, são Cinco; a saber, a Primeyra, he בנין הקביר *Mostra o contrario da acção*. A saber, alguns Verbos, que nas outras Conjugaçãoens, significão fazer alguma acção; nesta denotação *desfazella*: como בנין הקביר *apedrejou*, nesta diz בנין הקביר *despedrejou*.

7. A Segunda he בנין הקביר *faz Transitivos*, os Verbos que no בנין הקביר são *Intransitivos*, como בנין הקביר *engrandeseu*, בנין הקביר *engrandeseu a outrem*, (*Transitivo*.)

8. A Terceyra he, בנין הקביר *Serve o Serviço do* בנין הקביר a saber, os Verbos, que no בנין הקביר não se achão: moltraão nesta hua acção simples e floxa, como בנין הקביר *apresurou* e בנין הקביר *encomendou*.

9. A Quarta he בנין הקביר *Mostra força ou vehemencia da obra*, e isto nos Verbos, que nesta e no בנין הקביר são *Transitivos*, como בנין הקביר *quebrou*, diz בנין הקביר *Quebrou com força*.

10. A Quinta, he בנין הקביר *Que faz sabir a Terceyro*, os Verbos que no בנין הקביר são *Transitivos* como בנין הקביר *Escreveu* diz בנין הקביר *fez escrever a outrem* e neste sentido segue o do בנין הקביר.

PRETERITO.

עבר

2.F.P.	2.F.S.	3.F.S.	1.C.P.	2.M.P.	3.C.P.	1.C.S.	2.M.S.	3.M.S.	פעל
<i>visitastey</i>	<i>visitaste.</i>	<i>visitou</i>	<i>visitamos.</i>	<i>visitastey.</i>	<i>visitaraõ.</i>	<i>visitestey</i>	<i>visitaste.</i>	<i>visitou</i>	
פקדתו	פקדת	פקדה	פקדנו	פקדתם	פקדו	פקדתו	פקדת	פקד	שלמים
נפקתו	נפקת	נפקה	נפצנו	נפקתם	נפצו	נפצתו	נפצת	נפץ	חסרים
אפדתו	אפדת	אפדה	אפדנו	אפדתם	אפדו	אפדתו	אפדת	אפד	נתי פא
יסדתו	יסדת	יסדה	יסדנו	יסדתם	יסדו	יסדתו	יסדת	יסד	נתי פי
בוננתו	בוננת	בוננה	בונננו	בוננתם	בוננו	בוננתו	בוננת	בונן	נתי עו
קמדתו	קמדת	קמדה	קמדנו	קמדתם	קמדו	קמדתו	קמדת	קמד	נתי עי
מלאתו	מלאת	מלאה	מלאנו	מלאתם	מלאו	מלאתו	מלאת	מלא	נתי לא
גליתו	גלית	גליתה	גלינו	גליתם	גלו	גליתו	גלית	גלן	נתי לה
פללתו	פללת	פללה	פללנו	פללתם	פללו	פללתו	פללת	פלל	כפולים
גוללתו	גוללת	גוללה	גוללנו	גוללתם	גוללו	גוללתו	גוללת	גולל	2
נשאתו	נשאת	נשאה	נשאנו	נשאתם	נשאו	נשאתו	נשאת	נשא	חפ וגלא
נסתו	נסת	נסתה	נסינו	נסתם	נסו	נסתו	נסת	נסה	חפ וגלה
אוייתו	אויית	אוייתה	אויינו	אוייתם	אוו	אוייתו	אויית	אוו	נפא ולה

כרסובו כפוליותו וחסריו לקלקל וכו כפוליותו וחסריו לקלקל וכו

FUTURO.

עתיד

2.3.F.P.	2.F.S.	3.F.S.	2.M.P.	3.M.P.	1.C.P.	2.M.S.	3.M.S.	1.C.S.	
<i>visitareis</i>	<i>visitaras.</i>	<i>visitara.</i>	<i>visitareis.</i>	<i>visitaraõ.</i>	<i>visitaremos.</i>	<i>visitaras.</i>	<i>visitara.</i>	<i>visitarey.</i>	
תפקדנה	תפקדי	תפקד	תפקדו	תפקדו	נפקד	תפקד	תפקד	אפקד	שלמים
תנפצנה	תנפצי	תנפץ	תנפצו	תנפצו	ננפץ	תנפץ	תנפץ	אנפץ	חסרים
תאפדתנה	תאפדו	תאפד	תאפדו	תאפדו	נאפד	תאפד	תאפד	אאפד	נתי פא
תיסדתנה	תיסדו	תיסד	תיסדו	תיסדו	ניסד	תיסד	תיסד	אאסד	נתי פי
תבוננתנה	תבוננו	תבונן	תבוננו	תבוננו	נבונן	תבונן	תבונן	אבונן	נתי עו
תקמדנה	תקמדי	תקמד	תקמדו	תקמדו	נקמד	תקמד	תקמד	אקמד	נתי עי
תמלאנה	תמלאו	תמלא	תמלאו	תמלאו	נמלא	תמלא	תמלא	אמלא	נתי לא
תגליתנה	תגליו	תגלה	תגליו	תגליו	נגלו	תגלה	תגלה	אגלה	נתי לה
תפללתנה	תפללי	תפלל	תפללו	תפללו	נפללו	תפלל	תפלל	אפלל	כפולים
תגוללתנה	תגוללי	תגולל	תגוללו	תגוללו	נגוללו	תגולל	תגולל	אגולל	2
תנשאתנה	תנשאו	תנשא	תנשאו	תנשאו	ננשאו	תנשאו	תנשאו	אנשאו	חפ וגלא
תנסתנה	תנסי	תנסה	תנסו	תנסו	ננסה	תנסה	תנסה	אנסה	חפ וגלה
תאוייתנה	תאוו	תאווה	תאוו	תאוו	נאוו	תאווה	תאווה	אאווה	נפא ולה

אברסם וכו אקלקל וכו אקלקל וכו

PASSIVO פעול ; PARTICIPIO. בינוני

F. P.	F. S.	M. P.	M. P.	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.		
<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>	<i>visitan-</i> <i>tes.</i>	<i>visitan-</i> <i>te.</i>	<i>visitan-</i> <i>tes.</i>	<i>visitan-</i> <i>te.</i>		
מפקדות	מפקדה	מפקדים	מפקד	מפקדות	מפקדה	מפקדים	מפקד	שלמים	
מנפצות	מנפצה	מנפצים	מנפץ	מנפצות	מנפצה	מנפצים	מנפץ	חסרים	
מאבדות	מאבדה	מאבדים	מאבד	מאבדות	מאבדה	מאבדים	מאבד	נחיי פא	
מיסדות	מיסדה	מיסדים	מיסד	מיסדות	מיסדה	מיסדים	מיסד	נחיי פי	
מבוננות	מבוננה	מבוננים	מבונן	מבוננות	מבוננה	מבוננים	מבונן	נחיי עו	
מקומות	מקומה	מקומים	מקום	מקומות	מקומה	מקומים	מקום	נחיי עי	
ממלאות	ממלאה	ממלאים	ממלא	ממלאות	ממלאה	ממלאים	ממלא	נחיי לא	
מגרות	מגרה	מגרים	מגרה	מגרות	מגרה	מגרים	מגרה	נחיי לה	
מפללות	מפללה	מפללים	מפלל	מפללות	מפללה	מפללים	מפלל	כפולים	
מגוללות	מגוללה	מגוללים	מגולל	מגוללות	מגוללה	מגוללים	מגולל	2	
מנשאות	מנשאה	מנשאים	מנשא	מנשאות	מנשאה	מנשאים	מנשא	חפ ונלא	
מנסות	מנסה	מנסים	מנסה	מנסות	מנסה	מנסים	מנסה	חפ ונלה	
מאזות	מאזה	מאזים	מאזה	מאזות	מאזה	מאזים	מאזה	נפא ולה	
מכרסם וכו' מקלל וכו' מבלבל וכו'				מכרסם וכו' מקלל וכו' מבלבל וכו'				מכרסם	מרוכב

IMPERATIVO צווי ; INFINITIVO מקור

F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	ם	ל	כ	ב		
<i>visitay.</i>	<i>visita.</i>	<i>visitay.</i>	<i>visita.</i>	<i>de-visi-</i> <i>tar.</i>	<i>para</i> <i>visitar.</i>	<i>como vi-</i> <i>sitar.</i>	<i>em-vi-</i> <i>sitar.</i>	<i>visitar.</i>	
פקדנה	פקדי	פקרו	פקד	מפקר	לפקר	כפקר	כפקר	פקר	
נפצנה	נפצי	נפצו	נפץ	מנפץ	לנפץ	כנפץ	כנפץ	נפץ	
אבדנה	אבדי	אבדו	אבד	מאבד	לאבד	כאבד	כאבד	אבד	
יסדנה	יסדי	יסדו	יסד	מיסד	ליסד	ביסד	ביסד	יסד	
בוננה	בונני	בוננו	בונן	מבונן	לבונן	כבונן	כבונן	בונן	
קומנה	קומי	קומו	קום	מקום	לקום	כקום	כקום	קום	
מלאנה	מלאי	מלאו	מלא	למלא וכו'	כמלא	במלא	במלא	מלא	
גלנה	גלי	גלו	גל	מגלה	לגלה	כגלה	כגלה	גלה	
גוללה	גוללי	גוללו	גולל	מגולל	לגולל	כגולל	כגולל	גולל	
נשאנה	נשאי	נשאו	נשא	מנשא	לנשא	כנשא	כנשא	נשא	
נסנה	נסי	נסו	נסה	מנסה	לנסה	כנסה	כנסה	נסה	
אזנה	אזי	אזו	אזה	מאזה	לאזה	כאזה	כאזה	אזה	
כרסם : חקל : כלכל וכו'				כרסם : חקל : כלכל וכו'				כרסם	

C A P. X.

1. **A** Quarta Conjugação, chamaõ os Gramathicos פֿעֿל, he Passiva do פֿעֿל, e assim tras tambem *Daguez* no (ע) da Rayz. Chama-se por isso פֿעֿל הַגִּישׁ, e tambem פֿעֿלוֹ שֵׁם נִכְרָה שֶׁלֹּא נִכְרָה *que não he nomeado o nome de seu Agente ou obrador*, por que tem sempre a significação Passiva, e não Activa, o que não succede no פֿעֿל: donde algumas vezes se faz menção do Agente; por que tem acção Reliproca, como o הַפֿעֿל. exemplo, לֹא נִשְׁמַר *naõ se guardou a si mesmo*.

2. Apontasse o Preterito, como פֿקֿר, e as vezes com (.) *Camez Hatef* como קֿפֿר, e sendo o (ע) de אֶחָדָר *que não reffebem Daguez*, as vezes fica com *Hateph* como קֿפֿר, Outras se torna em *Holem* como פֿקֿר, וְעָבָר. Porem sendo (ח), naõ muda o ponto, como וְחָקָה e וְחָזָר.

3. O Futuro, faz אֶפֿקֿר, e sendo Gutural a Segunda da Rays se aponta, com *Holem*, Exemplo וְשִׁיעַר.

4. Naõ se acha nesta Conjugação o פֿעֿל *Passivo*, nem o צִוִּי Imperativo, por que naõ se pode mandar, sobre a acção que faz outro. Nem menos בִּיעִנִּי *Participio presente*, mas em seu lugar se poêm הַיָּצִיר *Adjectivo*, e faz פֿקֿר פֿקֿרִים. Apon-tasse o (ע) com (.) *Camez* para que naõ se troque com o Preterito, que tem () *Parab*. Seus Verbos taõ poucos por que naõ se achão nella nenhum *Intransitivo*.

Suas significaçoes são as mesmas do פֿעֿל.

5. Advirte que todos os Defectivos, e Quiecentes desta Conjugação, se achão nella Perfeitos, com todas suas Letras; excluindo os Quiecentes de (לִיה), que estes se achão Quiecentes do (ה), no Futuro, como וְיָבִי e וְיָלוּ.

Segue a Conjugação,

FUTURO.

עתיד

	2. 3. F.P	2. F. S.	3. F. S.	2. M.P	3. M.P	1. C.P.	2. M.S.	3 M.S.	1. C.S.
	<i>serays & seraõ</i>	<i>seras</i>	<i>será</i>	<i>serays</i>	<i>seraõ.</i>	<i>seremos</i>	<i>seras.</i>	<i>será</i>	<i>seray.</i>
	<i>visitadas.</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>	<i>visita-</i>
	<i>das.</i>	<i>da.</i>	<i>da.</i>	<i>dos.</i>	<i>dos.</i>	<i>dos.</i>	<i>do.</i>	<i>do.</i>	<i>do.</i>
שלמים	הפקדנה	הפקדי	הפקד	הפקרו	יפקרו	נפקר	הפקר	יפקר	אפקר
חסדים	הלקחנה	הלקחי	הלקח	הלקחי	ילקחי	נלקח	הלקח	ילקח	אלקח
נחי פא	האכלנה	האכלי	האכל	האכלו	יאכלו	נאכל	האכל	יאכל	אאכל
נחי פי	הילרנה	הילרי	הילר	הילרו	יילרו	נילר	הילר	יילר	אילר
נחי עו	הכוננה	הכונני	הכונן	הכוננו	יכוננו	נכונן	הכונן	יכונן	אכונן
נחי לא	החכאנה	החכאי	החכא	החכאו	יחכאו	נחכא	החכא	יחכא	אחכא
נחי לה	הנלנה	הנלי	הנלה	הנלו	ינלו	ננלה	הנלה	ינלה	אנלה
נחי פאולה	האנינה	האני	האנה	האנו	יאנו	נאנה	האנה	יאנה	אאנה
נחי ונלה	הנכנה	הנכי	הנכה	הנכו	ינכו	ננכה	הנכה	ינכה	אנכה
כפולים	השדרנה	השדרי	השדר	השדרו	ישדרו	נשדר	השדר	ישדר	אשדר

IMPERATIVO צווי | INFINITIVO מקור

	ם	ל	כ	ב	fer
	<i>de ser</i>	<i>para</i>	<i>como</i>	<i>em ser</i>	<i>visita-</i>
	<i>visita-</i>	<i>ser-visi-</i>	<i>ser-vi-</i>	<i>visita-</i>	<i>do.</i>
	<i>do.</i>	<i>tado.</i>	<i>fitado.</i>	<i>do.</i>	<i>do.</i>
	מפקוד	לפקוד	כפקוד	בפקוד	פקוד
שלמים					
חסדים					
נחי פא					
נחי פי					
נחי עו					
נחי לא					
נחי לה					
נחי ונלה					
נחי פאולה					
כפולים					
מרוכב					
	מענות	לענות	כענות	בענות	ענות
	מאנות	לאנות	כאנות	באנות	אנות

Naõ convem nesta Conjugação.

Nota. Achasse no Futuro desta Conjugação, o verbo כפולי פוע וחסרי ל como ועל ברכים תשעשעו e por ser Raro, naõ se forma delle, Linea na Conjugação.

PRETERITO

עבר

2. F. P.	2. F. S.	3. F. S.	1. C. P.	2. M. P.	3. C. P.	1. C. S.	2. M. S.	3. M. S.	פעל
<i>fosseys</i>	<i>fosfe</i>	<i>foy</i>	<i>fomos</i>	<i>fosseys</i>	<i>foraõ</i>	<i>fuy vi-</i> <i>sitado.</i>	<i>fosfe</i>	<i>foy vi-</i> <i>sitado.</i>	
<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>		<i>visita-</i> <i>do.</i>		
פקדות	פקדה	פקדה	פקדנו	פקדתם	פקדו	פקדתי	פקדת	פקד	שלמים
לקחתו	לקחת	לקחה	לקחנו	לקחתם	לקחו	לקחתי	לקחת	לקח	חסדים
אכלתו	אכלת	אכלה	אכלנו	אכלתם	אכלו	אכלתי	אכלת	אכל	נחי פא
ילדתו	ילדת	ילדה	ילדנו	ילדתם	ילדו	ילדתי	ילדת	ילד	נחי פי
בוננתו	בוננת	בוננה	בונננו	בוננתם	בוננו	בוננתי	בוננת	בונן	נחי עו
חבאתו	חבאת	חבאה	חבאנו	חבאתם	חבאו	חבאתי	חבאת	חבא	נחי לא
גליתו	גלית	גליתה	גלינו	גליתם	גלו	גליתי	גלית	גלה	נחי לה
אניתו	אנית	אנתה	אנינו	אניתם	אנו	אניתי	אנית	אנה	נחי פא ולה
נביתו	נבית	נכתה	נבינו	נביתם	נבו	נביתי	נבית	נכה	נפ ונלה
שרדתו	שרדת	שרדה	שרדנו	שרדתם	שרדו	שרדתי	שרדת	שרד	כפולים
<p>רטפש רטפשת כפולי פי וע' חסרי לי יפח ופמית כפולי פי ול נחסרי עי קבלל כלכלת וכו' כפולי לי אמלל וכו' מחומשים חמרמר חמרמרת וכו'</p>									מדובע

PASSIVO | תאר PARTICIPIO | פעול

Naõ ay nesta Conjugaçaõ.	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	
	<i>visita-</i> <i>das.</i>	<i>visita-</i> <i>da.</i>	<i>visita-</i> <i>dos.</i>	<i>visita-</i> <i>do.</i>	
	פקדות	פקדה	פקדים	פקד	שלמים
	לקחות	לקחה	לקחים	לקח	חסדים
	אכלות	אכלה	אכלים	אכל	נחי פא
	ילדות	ילדה	ילדים	ילד	נחי פי
	בוננות	בוננה	בוננים	בונן	נחי עו
	חבאות	חבאה	חבאים	חבא	נחי לא
	גלות	גלה	גלים	גלה	נחי לה
	אנות	אנה	אנים	אנה	נחי פא ולה
	נבות	נכה	נכים	נכה	נפ ונלה
	שרדות	שרדה	שרדים	שרד	כפולים
			אמלל	כפולי לי	מדובעים

Nota que o Verbo עלף se acha nesta Conjugaçaõ com hum (ה) acrescentado. Como עצי השגרה עליו עלפה ועלף que devia dizer עלף.

C A P. VI.

1. **A** Quinta Conjugação he Activa, chamada הפעיל *fez obrar*, e juntamente בנין הקב"ה הנוסף *Conjugação grave, e acrescentada*, por duas Letras que se lhe acrescentão â Rayz, alaber. O (ה) antes, em todas as vozes do *Preterito*, e o (י) depois da segunda da Rayz; na 3^a. de M. & F. S. ena 3^a. C. P. como verás na Conjugação.
2. Apontase o *Preterito* fomente com hua Apontadura, como הפקיד: e sendo o (פ) *Gutural*, tem tres diferentes apontaduras, como הרחיב העריף האיון. E sendo o (ל) alguma das Letras de (ח"ע) e השמיש והניח.
3. Falta o (ה) desta Conjugação, as vezes, no seu *Preterito*: como בניתי por בניתי. As vezes vem com hum (א) demaziado, como הניחתי por הניחתי. E outras vezes, se acha trocado com as Letras (ה) e (י) como הרגלתי por הרגלתי; e הורשתי por הורשתי. E segundo alguns Gramathicos, tambem por (ה) como הניחתי por הניחתי.
4. Differem 3. verbos nesta Conjugação, do Pezo de sua Rayz; e são הקים הקים, o Primeyro, se poêm na Linea da Conjugação, fomente no *Preterito*; por que nos demais tempos tem o Pezo de הפין. Os outros dous differem fomente, na Apontadura do (ה) do *Preterito*, que está apontado de (.) *segol*, como הרחיב por הרחיב e המציא por המציא: Nos demais tempos, tem o Pezo igual.
5. O בניתי *Participio Presente*, faz como מפקיד ou מפקד. Achasse esta differença nos בניתי בניתי כמו בניתי בניתי. Soë nelle e no פעול faltar o (ה) da Conjugação; como מפקיד por מפקד, e מפקד por מפקד. E sendo o (פ) *Gutural*, se aponta com (.) *Seva-patab*, & o (מ) com (.) *Patab*, como משכיר: E no plural se troca as vezes o *Hirek* do הפועל ע: em *Sevá*, como מחלמים por מחלמים.
6. O פעיל *Passivo* se aponta com (.) *Kibus*, como, מפקד; e as vezes com (.) *Camez*, como מפקד: E sendo *Gutural* o (פ), com (.) *sevá-camez*, como מפקד.
7. O עתיד *Futuro* faz מפקד ou מפקד por מפקד e מפקד: e com (ה) *Paragogico*, fas מפקדתי como מפקדתי, Achasse muitas vezes o (ה), espresso, como יהיה por יהיה; & sendo a ultima Letra (ה) ou (ע) se aponta, ou largo, como ישמע e ישמע; ou breve como ישמע e ישמע.
8. O *Infinitivo*, se aponta de quatro modos הפקד הפקד הפקד הפקד como החוק החקוד: e sendo o (פ) *Gutural*, faz como החקוד ou החקוד. Algumas vezes tras o *seré* (י) *Jod* espresso, como השניק: e sendo *Gutural* o (ל) faz como החקוד. Muitas vezes se perde o (ה) quando vem com (ב) e (ל) de בכלם: como בחקודתי por בחקודתי; e לשמיש por לשמיש.
9. O צוי tem as Primeyras 3. Apontaduras, se bem que a mais ordinaria he החקוד como השקד, e sendo o (פ) *Gutural*, faz como החקוד.

As suas significaçãoẽs sãõ seis.

10. A Primeyra, e mais ordinaria desta Conjugação, he פועל בכולה על ידי *Obra em outro por via de Medianeyro*, e isto nos verbos *Trancitivos* do קל, como de בקר *vizitou*, diz הפקר *fez vizitar a outro*. Outros lhe chamaõ פועל יוצא לשלישי *obra que sabe a terceiro*; por que supoẽm 3. sujeitos, o que *fez vizitar*, o que *vizitou*, e o sujeito *vizitado*.

11. O Segundo he, העומרים בקל יוציא לשני *os que no (קל) sãõ Intrancitivos*, nesta sãõ *Trancitivos*; e supoẽm dous sujeitos como de עמד *Parouse*, diz העמיד *fez parar a outrem*.

12. O Terceyro he קשמש שמוש הקל *Tem o mesmo sentido do קל*, nos verbos que naõ se achaõ no קל tanto *Trancitivos* como *Intrancitivos*, e supoẽm tãõ hum sujeito; como השבם *madrougou* e השליך *deytou*.

13. O Quatro he, עומדים בזה ובקל *que nesta eno קל sãõ Intrancitivos*, sebem que nesta mostraõ maior força, e vehemencia; como אדמו *se envermelheferraõ*; האדמו: *envermelheferraõse muito*.

14. O Quinto he, קשמש שני הפכים באחד *que servem dous contrarios juntamente*, a saber, que hum mesmo verbo he, *Trancitivo* e *Intrancitivo*; como לעשיר איש *se enriqueffe Hommem*, e היה לעשיר *faz enriqueffer*.

15. O Sexto he, יוצאים לשני בזה ובקל *que nesta eno קל sãõ Trancitivos*; como והפישט *e והפישט* *que ambos se construẽm e despiraõ*.

16. Achaõsse nesta Conjugação alguns verbos, que com serem dos Perfeitos; lhes soe faltar em algumas Pessoas do *Preterito* a ultima Letra Radical; como והקרתה *por והקרתה* & הצמתה *por הצמתה*. Ysto succede em todos os verbos, cuja ultima Letra da Rayz he (ה), e he por facilitar a Pronunciação.

Segue a Conjugação.

FUTURO.

עתיד

	2.3.F.P	2.F.S	3.F.S	2.M.P	3.M.P	1.C.P.	2.M.S.	3.M.S.	1.C.S.
	<i>farao</i>	<i>faras</i>	<i>fará</i>	<i>fareus</i>	<i>farao</i>	<i>fare-</i> <i>mos vi-</i> <i>sitár.</i>	<i>faras</i>	<i>fará</i>	<i>farey</i>
	<i>fareys</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>		<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar.</i>
שְׁלֵמִים	הַפְקִדְנָה	הַפְקִידוּ	הַפְקִידוּ	הַפְקִידוּ	יַפְקִידוּ	נִפְקִיד	תַּפְקִיד	יַפְקִיד	אֶפְקִיד
חֲסִידִים	תְּגַשְׁנָה	תְּגִישׁוּ	תְּגִישׁוּ	תְּגִישׁוּ	יִגִּישׁוּ	נִגִּישׁ	תְּגִישׁ	יִגִּישׁ	אִגִּישׁ
נָחִי פֶּאֶ	הַאֲכַרְנָה	הַאֲכִידוּ	הַאֲכִידוּ	הַאֲכִידוּ	יִאֲכִידוּ	נִאֲכִיד	תְּאֲכִיד	יִאֲכִיד	אֲאֲכִיד
נָחִי פִי	תּוֹלְדְנָה	תּוֹלִידוּ	תּוֹלִידוּ	תּוֹלִידוּ	יִוִּלְדוּ	נִוִּלִיד	תּוֹלִיד	יִוִּלִיד	אֲוִלִיד
נָחִי עוֹ	הַבְּנֶנָה	הַבְּנִי	הַבְּנִי	הַבְּנִי	יִבְנֶנָה	נִבְנֶנָה	תְּבְנֶנָה	יִבְנֶנָה	אֶבְנֶנָה
נָחִי לֹא	הַמְצַאֲנָה	הַמְצַאֲיוּ	הַמְצַאֲיוּ	הַמְצַאֲיוּ	יִמְצַאֲיוּ	נִמְצַאֲיוּ	תְּמַצַּאֲיוּ	יִמְצַאֲיוּ	אִמְצַאֲיוּ
נָחִי לֵה	תְּגַלְיֶנָה	תְּגַלִּי	תְּגַלִּי	תְּגַלִּי	יִגַּלִּי	נִגַּלִּי	תְּגַלִּי	יִגַּלִּי	אִגַּלִּי
נָחִי עוֹלָא	הַכְּאֲנָה	הַכְּאִי	הַכְּאִי	הַכְּאִי	יִכְאִי	נִכְאִי	תְּכַאֲנָה	יִכְאִי	אִכְאִי
חֲפֵ וְלֹא	תְּשַׂאֲנָה	תְּשִׂאֲיוּ	תְּשִׂאֲיוּ	תְּשִׂאֲיוּ	יִשִּׂאֲיוּ	נִשִּׂאֲיוּ	תְּשַׂאֲנָה	יִשִּׂאֲיוּ	אִשִּׂאֲיוּ
חֲפֵ וְלֹא	תְּסַיְנָה	תְּסִי	תְּסִי	תְּסִי	יִסִּי	נִסִּי	תְּסַיְנָה	יִסִּי	אִסִּי
נָפִי וְלֹא	הַוְצַאֲנָה	הַוְצַאֲיוּ	הַוְצַאֲיוּ	הַוְצַאֲיוּ	יִוְצַאֲיוּ	נִוְצַאֲיוּ	תְּוַצַּאֲיוּ	יִוְצַאֲיוּ	אִוְצַאֲיוּ
נָפִי וְלֹא	תְּוִרְיֶנָה	תְּוִרִי	תְּוִרִי	תְּוִרִי	יִוִּרִי	נִוִּרִי	תְּוִרְיֶנָה	יִוִּרִי	אִוִּרִי
כְּפֻלִים	הַתְּבַנְנָה	הַתְּבִי	הַתְּבִי	הַתְּבִי	יִתְבַּנְּנוּ	נִתְבַּנְּנוּ	תְּתַבְּנֶנָה	יִתְבַּנְּנוּ	אִתְבַּנְּנוּ

IMPERATIVO זיוו | INFINITIVO מקור

	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	ם	ל	כ	ב	fazer
	<i>fazey</i>	<i>faze</i>	<i>fazey</i>	<i>faze</i>	<i>de fa-</i>	<i>para fa-</i>	<i>como fa-</i>	<i>em fa-</i>	<i>visítar</i>
	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>visítar</i>	<i>zer vi-</i>	<i>zer vi-</i>	<i>zer vi-</i>	<i>zer vi-</i>	
					<i>sítar.</i>	<i>sítar.</i>	<i>sítar.</i>	<i>sítar.</i>	
שְׁלֵמִים	הַפְקִדְנָה	הַפְקִידוּ	הַפְקִידוּ	הַפְקִידוּ	מִהַפְקִידוּ	לְהַפְקִידוּ	כְּהַפְקִידוּ	בְּהַפְקִידוּ	הַפְקִידוּ <i>ou</i> הַפְקִיד
חֲסִידִים	תְּגַשְׁנָה	תְּגִישׁוּ	תְּגִישׁוּ	תְּגִישׁוּ	מִהַגִּישׁוּ	לְהַגִּישׁוּ	כְּהַגִּישׁוּ	בְּהַגִּישׁוּ	תְּגִישׁוּ
נָחִי פֶּאֶ	הַאֲכַרְנָה	הַאֲכִידוּ	הַאֲכִידוּ	הַאֲכִידוּ	מִהַאֲכִידוּ	לְהַאֲכִידוּ	כְּהַאֲכִידוּ	בְּהַאֲכִידוּ	הַאֲכִידוּ
נָחִי פִי	תּוֹלְדְנָה	תּוֹלִידוּ	תּוֹלִידוּ	תּוֹלִידוּ	מִהַוִּלְדוּ	לְהוֹלִידוּ	כְּהוֹלִידוּ	בְּהוֹלִידוּ	הוֹלִידוּ
נָחִי עוֹ	הַבְּנֶנָה	הַבְּנִי	הַבְּנִי	הַבְּנִי	מִהַבְּנִי	לְהַבְּנִי	כְּהַבְּנִי	בְּהַבְּנִי	הַבְּנִי
נָחִי לֹא	הַמְצַאֲנָה	הַמְצַאֲיוּ	הַמְצַאֲיוּ	הַמְצַאֲיוּ	מִהַמְצַאֲיוּ	לְהַמְצַאֲיוּ	כְּהַמְצַאֲיוּ	בְּהַמְצַאֲיוּ	הַמְצַאֲיוּ
נָחִי לֵה	תְּגַלְיֶנָה	תְּגַלִּי	תְּגַלִּי	תְּגַלִּי	מִהַגַּלְיֶנָה	לְהַגַּלְיֶנָה	כְּהַגַּלְיֶנָה	בְּהַגַּלְיֶנָה	תְּגַלְיֶנָה
נָחִי וְלֹא	הַכְּאֲנָה	הַכְּאִי	הַכְּאִי	הַכְּאִי	מִהַכְּאִי	לְהַכְּאִי	כְּהַכְּאִי	בְּהַכְּאִי	הַכְּאִי
חֲפֵ וְלֹא	תְּשַׂאֲנָה	תְּשִׂאֲיוּ	תְּשִׂאֲיוּ	תְּשִׂאֲיוּ	מִהַשִּׂאֲיוּ	לְהַשִּׂאֲיוּ	כְּהַשִּׂאֲיוּ	בְּהַשִּׂאֲיוּ	תְּשִׂאֲיוּ
חֲפֵ וְלֹא	תְּסַיְנָה	תְּסִי	תְּסִי	תְּסִי	מִהַסַּיְנָה	לְהַסַּיְנָה	כְּהַסַּיְנָה	בְּהַסַּיְנָה	תְּסִי
נָפִי וְלֹא	הַוְצַאֲנָה	הַוְצַאֲיוּ	הַוְצַאֲיוּ	הַוְצַאֲיוּ	מִהַוְצַאֲיוּ	לְהוְצַאֲיוּ	כְּהַוְצַאֲיוּ	בְּהַוְצַאֲיוּ	הַוְצַאֲיוּ
נָפִי וְלֹא	תְּוִרְיֶנָה	תְּוִרִי	תְּוִרִי	תְּוִרִי	מִהַוִּרְיֶנָה	לְהוֹוִרְיֶנָה	כְּהַוִּרְיֶנָה	בְּהַוִּרְיֶנָה	תְּוִרִי
כְּפֻלִים	הַתְּבַנְנָה	הַתְּבִי	הַתְּבִי	הַתְּבִי	מִהַתְּבַנְנָה	לְהַתְּבַנְנָה	כְּהַתְּבַנְנָה	בְּהַתְּבַנְנָה	הַתְּבִי

PRETERITO

עבר

2. F. P.	2. F. S.	3. F. S.	1. C. P.	2. M. P.	3. C. P.	1. C. S.	2. M. S.	3. M. S.	הפעיל
<i>fizesteis</i>	<i>fizeste</i>	<i>fes vi-</i>	<i>fizemos</i>	<i>fizestes</i>	<i>fizeraõ</i>	<i>fis visi-</i>	<i>fizeste</i>	<i>fes vi-</i>	
<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>sitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>sitar.</i>	
הפקרתו	הפקרתה	הפקירה	הפקרנו	הפקרתם	הפקירו	הפקרתיו	הפקרתה	הפקירו	שלמים
הנשקתו	הנשקתה	הנשקה	הנשקנו	הנשקתם	הנשקו	הנשקתיו	הנשקתה	הנשקו	חסרים
האכרתו	האכרתה	האכירה	האכרנו	האכרתם	האכירו	האכרתיו	האכרתה	האכירו	נתי פא
הולדתו	הולדתה	הולידה	הולדנו	הולדתם	הולידו	הולדתיו	הולדתה	הולידו	נתי פי
הכנתו	הכנתה	הכנייה	הכנינו	הכנתם	הכינו	הכנתיו	הכנתה	הכינו	נתי עו
הקיימתו	הקיימתה	הקיימה	הקיימנו	הקיימתם	הקיימו	הקיימתיו	הקיימתה	הקיימו	2
המצאתו	המצאתה	המציייה	המצאנו	המצאתם	המצייאו	המצאתיו	המצאתה	המצייאו	נתי לא
הגליתו	הגליתה	הגליתה	הגלינו	הגליתם	הגלו	הגליתיו	הגליתה	הגלו	נתי לה
הבאתו	הבאתה	הביייה	הביינו	הבאתם	הביאו	הבאתיו	הבאתה	הבייאו	נעו ולא
השאתו	השאתה	השיייה	השיינו	השאתם	השיאו	השאיתיו	השאיתה	השייאו	חפ ונלא
הסיתו	הסיתתה	הסיתיה	הסיתנו	הסיתתם	הסיתו	הסיתתיו	הסיתתה	הסיתו	חפ ונלה
הוצאתו	הוצאתה	הוציייה	הוצאנו	הוצאתם	הוצייאו	הוצאתיו	הוצאתה	הוצייאו	נפי ולא
הודיתו	הודיתתה	הודייה	הודינו	הודיתם	הודו	הודיתיו	הודיתתה	הודו	נפי ולה
התמותו	התמותתה	התמיייה	התמנו	התמותתם	התמו	התמותתיו	התמותתה	התמו	כפולים

PASSIVO פועל | PARTICIPIO בינוני

F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	F. P.	F. S.	M. P.	M. S.
<i>feytas</i>	<i>feyta</i>	<i>feytos</i>	<i>feyto</i>	<i>fazêtes</i>	<i>fazento</i>	<i>visi-</i>	<i>fazêtes</i>
<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar.</i>	<i>visitar</i>	<i>fazente</i>
	מפקרת				ou		
מפקרות	מפקרתה	מפקרים	מפקר	מפקירות	מפקרת	מפקירים	מפקיר
מנשקות	מנשקתה	מנשקים	מנשק	מנשקות	מנשקת	מנשקים	מנשק
	מנשקתה ou						
מולדות	מולדתה	מולדים	מולד	מולדות	מולדת	מולדים	מוליד
מובנות	מובנתה	מובנים	מובן	מובנות	מובנת	מובנים	מובין
ממצאות	ממצאתה	ממצאים	ממצא	ממצאות	ממצאת	ממצאים	ממציא
מגלות	מגלתה	מגלים	מגלה	מגלות	מגלה	מגלים	מגלה
מובאות	מובאתה	מובאים	מובא	מובאות	מובאת	מובאים	מוביא
משאות	משאתה	משאים	משא	משאות	משאת	משאים	משיא
מטות	מטותה	מטים	מטה	מטות	מטה	מטים	מטה
מוצאות	מוצאתה	מוצאים	מוצא	מוצאות	מוצאת	מוצאים	מוציא
מורות	מורתה	מורים	מורה	מורות	מורת	מורים	מורה
מתמות	מתמותה	מתמים	מתם	מתמות	מתמה	מתמים	מתם

C A P. X I.

1. **A** Sexta Conjugação, he chamada **הפעל**, e he *Passiva* do **הפעל**. Por isso segue suas Regras, e suas Significaçoẽms em sentido *Passivo*; e assim todos os Verbos, do Primeyro sentido do **הפעיל**, que he obrar em outro, por via de Medianeyro, como **הפקיד** *fez visitar*; nesta, tem sentido de ser feito obrar, ou resseber a obra por mão de outro; como **הפקיד** *foi feito visitar*. E todo o verbo que he do segundo sentido, a saber, *Transitivo* como **הויליד** *gerou* a outro; nesta tem sentido *Passivo*, como **הויליד** *foi gerado* por outro. O mesmo succede em todas as outras Significaçoẽms, que correspondem nesta, em vos *Passiva*.

2. Chamase tambem **שם פועלו** *שלא נזכר Conjugação, em que *naõ se faz menção do Agente*, pella razão ja ditta, na Conjugação **הפעל**.*

3. Tras tambem acrescentado hum (**ה**) anter das Letras da Rays, como no **הפעיל**.

4. O Preterito, se aponta de dous modos, **הפקד** ou **הפקר**, esendo o (**פ**) Gutural, como **העמיד**. O Futuro, se aponta **אפקר** ou **אפקד**, esendo o (**פ**) Gutural, como **אעמד**. O Infinitivo faz lamente **הפקר** como **החלה** e com (**ה**) paragogico **הפקרה** como **השככה**.

5. Naõ cabe nesta Conjugação, **בניני** *Participio*, nem tampouco **פעול** *Passivo*, e **צווי** *Imperativo*, nem meños **הואר** *Adjectivo*; por que sua propia Significaçoã, se acha no *Passivo* do **הפעיל**, que he **כופקד** *feito visitar*, que convinha, ser o **הואר** *Adjectivo* desta Conjugação.

Segue a Conjugação.

PRETERITO.

עבר

2. F. P.	2. F. S.	3. F. S.	1. C. P.	2. M. P.	3. C. P.	1. C. S.	2. M. S.	3. M. S.	הפעל
<i>fosseys</i>	<i>fosfe</i>	<i>foy</i>	<i>fomos</i>	<i>fosseys</i>	<i>foraõ</i>	<i>fuy</i>	<i>fosfe</i>	<i>foy fei-</i>	שלמים
<i>seytas</i>	<i>seyta</i>	<i>seyta</i>	<i>feytos</i>	<i>seytos</i>	<i>feytos</i>	<i>feyto</i>	<i>feyto</i>	<i>to visi-</i>	חסרים
v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	<i>tar</i>	נחי פי
הפקדנו	הפקדה	הפקדה	הפקדנו	הפקדתם	הפקדו	הפקדתי	הפקדת	הפקד	נחי עו
הגשנו	הגשתי	הגשה	הגשנו	הגשתם	הגשו	הגשתי	הגשתי	הגש	נחי לא
הולדתנו	הולדת	הולדה	הולדתנו	הולדתם	הולדו	הולדתי	הולדת	הולד	נחי לה
הוכנתנו	הוכנת	הוכנה	הוכנתנו	הוכנתם	הוכנו	הוכנתי	הוכנת	הוכן	חפ וגלא
החבאתנו	החבאת	החבאה	החבאתנו	החבאתם	החבאו	החבאתי	החבאת	חכבא	חפ וגלא
הגליתנו	הגלית	הגלחה	הגליתנו	הגליתם	הגלו	הגליתי	הגלית	הגלה	נפי ולא
השאנו	השאת	השאך	השאנו	השאתם	השאו	השאתי	השאת	השא	נפי ולא
הטנינו	הטית	הטתה	הטנינו	הטיתם	הטו	הטיתי	הטית	הטת	נפי ולא
הוצאתנו	הוצאת	הוצאה	הוצאתנו	הוצאתם	הוצאו	הוצאתי	הוצאת	הוצא	נפי ולא
הוריתנו	הורית	הורתה	הוריתנו	הוריתם	הורו	הוריתי	הורית	הורה	נפי ולא
הוכאתנו	הוכאת	הוכאה	הוכאתנו	הוכאתם	הוכאו	הוכאתי	הוכאת	הוכא	נפי ולא
הותמנו	הותמות	הותמה	הותמנו	הותמתם	הותמו	הותמתי	הותמת	הותם	כפולים

FUTURO.

עתיד

23. F. P.	2. F. S.	3. F. S.	2. M. P.	3. M. P.	1. C. P.	2. M. S.	3. M. S.	1. C. S.	
<i>serays õ</i>	<i>seras.</i>	<i>sera.</i>	<i>serays.</i>	<i>seraõ.</i>	<i>seremos</i>	<i>seras.</i>	<i>será.</i>	<i>seray.</i>	
<i>seraõ.</i>	<i>seyta.</i>	<i>seyta.</i>	<i>feytos.</i>	<i>feytos.</i>	<i>feytos.</i>	<i>feyto.</i>	<i>feyto.</i>	<i>feyto.</i>	
<i>feytas v</i>	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	
הפקדנו	הפקדי	הפקד	הפקדו	יפקדו	נפקד	הפקד	יפקד	אפקד	שלמים
הגשנו	הגשי	הגש	הגשו	יגשו	נגש	הגש	יגש	אגש	חסרים
הולדתנו	הולדתי	הולד	הולדו	יולדו	נולד	הולד	יולד	אולד	נחי פי
הוכנתנו	הוכנתי	הוכן	הוכנו	יוכנו	נוכן	הוכן	יוכן	אוכן	נחי עו
החבאתנו	החבאתי	חכבא	החבאו	יחבאו	נחבא	החבא	יחבא	אחבא	נחי לא
הגליתנו	הגליתי	הגלה	הגלו	יגלו	נגלה	הגלה	יגלה	אגלה	נחי לה
השאנו	השאתי	השא	השאו	ישאו	גשא	השא	ישא	אשא	חפ וגלא
הטנינו	הטיתי	הטה	הטו	יטו	נטה	הטה	יטה	אטה	חפ וגלא
הוצאתנו	הוצאתי	הוצא	הוצאו	יוצאו	נוצא	הוצא	יוצא	אוצא	נפי ולא
הוריתנו	הוריתי	הורה	הורו	יורו	נורה	הורה	יורה	אורה	נפי ולא
הוכאתנו	הוכאתי	הוכא	הוכאו	יוכאו	נוכא	הוכא	יוכא	אוכא	נפי ולא
הותמנו	הותמתי	הותם	הותמו	יותמו	נותם	הותם	יותם	אותם	כפולים

PASSIVO פעול | PARTICIPIO. בינוני

Naõ se acha nesta
Conjugaçãõ.

Naõ se acha nesta Conjugaçãõ.

IMPERATIVO צווי | INFINITIVO מקור

Naõ convem nesta
Conjugaçãõ.

	ם	ל	כ	ב	
	<i>de ser.</i>	<i>para</i>	<i>como.</i>	<i>em ser</i>	<i>ser fey-</i>
	<i>feyto.</i>	<i>ser fey-</i>	<i>ser fey-</i>	<i>feyto.</i>	<i>to visi-</i>
	v.	to. v.	to. v.	v.	tar.
שלמים	מהפקר	להפקר	כהפקר	בהפקר	ou הפקרה
חסרים	מהגש	להגש	כהגש	בהגש	הגש
גחי פי	מהלרת	להלרת	כהלרת	בהלרת	הלרת
גחי ע			Naõ se	achaõ.	
גחי לא			כהגלה	בהגלה	הגלה
גחי לה	מהגלה	להגלה			
חפ ונלא					
חפ ונלה					
נפי ונלה					
נפי ולא			Naõ se	usãõ	
נעו ולא					
כפולים					

C A P. XII.

1. **A** Ultima Conjugação **התפעל**, he Recíproca, por que he Passiva de si mesmo. Tem apresentada antes das Letras da Rayz (ח"ה) e tras *Daguez* no **ע"הפועל**, que he a segunda Radical. Apontasse o Preterito, de dous modos **התפקד**, ou **התפקר**, como **התחנן** e **התחנך**, e as vezes com *hirc* no (ע), como **והתקדשתי והתקדלתי**. Ordinariamente trasa Primeyra da Rays *patab*, e sendo o (ע) das Letras **אע**, se aponta com *Camez* como **התפאר**.

2. Sendo a Primeyra Letra da Rays: (ט) ou (ת), faltarão então o (ה) da Conjugação, e se supre com o *Daguez*, que tem a tal Primeyra Radical, como, **והתקדד** por **והתקדדו** . **מתדבר** por **מתדברו** e **התפלל** por **התפללו**; e se for alguma das Letras de **וסיפן**, virá então Primeyro o (פ) da Rayz, e depois o (ת) da Conjugação, como **מסתולל** por **מסתוללו**, e **הישתמר** por **הישתמרו**; e sendo (ו) se converte o (ה) em (ו), e sendo (צ) se converte o (ת), em (ט) como **התעמו** por **התעמו** e **והתעצרו** por **והתעצרו**. Esclueffe desta Regra **והתשטטטרה**, que fica o (ת) em seu Lugar, por que não se encontrem tres Letras de hua mesma Pronunhição.

3. Achasse nesta Conjugação, algumas vezes, trocado o (ה) da Conjugação, por (א), e então, muda de *hirc* em *segol*, como **אתחבר** e **אתחברו** por **אתחברו** e **אתחברו**.

4. Esta Conjugação, e a Conjugação **נפעל**, se achão muitas vezes unidas em hum mesmo verbo; como **נשתנה**, que tem o (נ) do **נפעל** e o (ת) de **התפעל**. O mesmo succede com a Conjugação **הפעל**, exemplo **התפקרו**, donde o (ה) com *Camez*, significa a Conjugação **הפעל**; e o (ת), toca a Conjugação **התפעל**.

5. As Significaçoems desta Conjugação, são quatro, a saber; a Primeyra, **פועל בעצמו** Recíproca, que *obra em si mesmo*, e he o mais geral sentido desta Conjugação; e assim os Verbos que são nas outras Conjugaçoes, *Transitivos*, se convertem nesta em *Intransitivos*, como, **פקד** *Vizitou*, *Transitivo*, **התפקד** *Vizitosse*, *Intransitivo*.

6. A Segunda he **מורה על פועל מרומה** que *mostra hua acção Aparente*, quer dizer, que não significa a Realidade da acção, mas mostra na Apariencia, o que realmente não he; como **מתרושש** *se mostra Pobre*, **מתעשר** *se mostra Rico* não sendo realmente Rico, nem realmente Pobre.

7. A Terceyra he **משמש שמוש הקל** *Sirve o serviço do קל*, nos Verbos que se não achão no קל: como **התפלל** *orou*, que não se dira **פלל**.

8. A Quarta he, **מורה חזק הפעלה** *mostra a Vehemencia da obra*, como **התחבד** *andou com cuydado*, **ער הדלת** *batiaõ com força sobre a Porta*.

FUTURO

יתד

	2.3.F.P	2.F.S	3.F.S	2.M.P	3.M.P	1.C.P	2.M.S	3.M.S	1.C.S
	<i>v. sebaõ</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>	<i>visitar</i>
	<i>v. voseys</i>	<i>tebas</i>	<i>seba</i>	<i>voseys.</i>	<i>seãõ.</i>	<i>no femos</i>	<i>tebas.</i>	<i>seba.</i>	<i>mehy.</i>
שלמים	התפקדנה	התפקדי	התפקד	התפקדו	יתפקדו	נתפקד	התפקד	יתפקד	אתפקד
חסרים	התנפלה	התנפלי	התנפל	התנפלו	יתנפלו	נתנפל	התנפל	יתנפל	אתנפל
נחי פא	התאמרנה	התאמרי	התאמר	התאמרו	יתאמרו	נתאמר	התאמר	יתאמר	אתאמר
נחי פי	התודענה	התודעי	התודע	התודעו	יתודעו	נתודע	התודע	יתודע	אתודע
נחי עו	התבוננה	התבונני	התבונן	התבוננו	יתבוננו	נתבונן	התבונן	יתבונן	אתבונן
נחי לא	התחבאנה	התחבאי	התחבא	התחבאו	יתחבאו	נתחבא	התחבא	יתחבא	אתחבא
נחי לה	התגלנה	התגלי	התגל	התגלו	יתגלו	נתגלה	התגלה	יתגלה	אתגלה
נפא ונלא	התנשאנה	התנשאי	התנשא	התנשאו	יתנשאו	נתנשא	התנשא	יתנשא	אתנשא
נפא ולה	התאווה	התאוי	התאווה	התאווו	יתאווו	נתאווה	התאווה	יתאווה	אתאווה
נפי ולא	התיראנה	התיראי	התירא	התיראו	יתיראו	נתירא	התירא	יתירא	אתירא
נפי ולה	התודיענה	התודי	התודיע	התודיעו	יתודיעו	נתודיע	התודיע	יתודיע	אתודיע
כפולים	התפללה	התפללי	התפלל	התפללו	יתפללו	נתפלל	התפלל	יתפלל	אתפלל
	התגוללה	התגוללי	התגולל	התגוללו	יתגוללו	נתגולל	התגולל	יתגולל	אתגולל

אשתעשע ישתעשע וכו' כפולי פי ולי וחסרי ע' אתחלחל יתחלחל וכו'

IMPERATIVO | INFINITIVO מקוד צווי

	F. P.	F. S	M. P.	M. S.	ם	ל	כ	ב	
	<i>visita- vos.</i>	<i>visita- te.</i>	<i>visita- vos.</i>	<i>visita- te.</i>	<i>de visita- tarse.</i>	<i>para vi- sitarse.</i>	<i>cº. visi- tarse.</i>	<i>em vi- sitarse.</i>	<i>visi- tarse.</i>
שלמים	התפקדנה	התפקדי	התפקדו	התפקדו	מהתפקד	להתפקד	כהתפקד	בהתפקד	התפקד
חסרים	התנפלה	התנפלי	התנפלו	התנפלו	מהתנפל	להתנפל	כהתנפל	בהתנפל	התנפל
נחי פא	התאמרנה	התאמרי	התאמרו	התאמרו	מהתאמר	להתאמר	כהתאמר	בהתאמר	התאמר
נחי פי	התודענה	התודעי	התודעו	התודעו	מהתודע	להתודע	כהתודע	בהתודע	התודע
נחי עו	התבוננה	התבונני	התבוננו	התבוננו	מהתבונן	להתבונן	כהתבונן	בהתבונן	התבונן
נחי לא	התחבאנה	התחבאי	התחבאו	התחבאו	מהתחבא	להתחבא	כהתחבא	בהתחבא	התחבא
נחי לה	התגלנה	התגלי	התגלו	התגלו	מהתגלה	להתגלה	כהתגלה	בהתגלה	התגלה
נפא ונלא	התנשאנה	התנשאי	התנשאו	התנשאו	מהתנשא	להתנשא	כהתנשא	בהתנשא	התנשא
נפא ולה	התאווה	התאוי	התאווו	התאווו	מהתאווה	להתאווה	כהתאווה	בהתאווה	התאווה
נפי ולא	התיראנה	התיראי	התיראו	התיראו	מהתירא	להתירא	כהתירא	בהתירא	התירא
נפי ולה	התודיענה	התודי	התודיעו	התודיעו	מהתודיע	להתודיע	כהתודיע	בהתודיע	התודיע
כפולים	התפללה	התפללי	התפללו	התפללו	מהתפלל	להתפלל	כהתפלל	בהתפלל	התפלל
	התגוללה	התגוללי	התגוללו	התגוללו	מהתגולל	להתגולל	כהתגולל	בהתגולל	התגולל

השתעשע

PRETERITO.

עבר

2. F. P.	2. F. S.	3. F. S.	1. C. P.	2. M. P.	3. C. P.	1. C. S.	2. M. S.	3. M. S.	התפעל
<i>visita-</i> <i>steys vos</i>	<i>visita-</i> <i>stete.</i>	<i>visita-</i> <i>se.</i>	<i>visita-</i> <i>mos nos</i>	<i>visita-</i> <i>steys vos</i>	<i>visita-</i> <i>raose.</i>	<i>visitey-</i> <i>me.</i>	<i>visita-</i> <i>stete.</i>	<i>visitou-</i> <i>se.</i>	שלמים
התפקדו	התפקדה	התפקדה	התפקדנו	התפקדו	התפקדו	התפקדתי	התפקדו	התפקדו	חסרים
התנפלו	התנפלה	התנפלה	התנפלנו	התנפלו	התנפלו	התנפלתי	התנפלו	התנפלו	נחי פא
התאפרו	התאפרה	התאפרה	התאפרנו	התאפרו	התאפרו	התאפרתי	התאפרו	התאפרו	נחי פי
התבוננו	התבוננה	התבוננה	התבוננו	התבוננו	התבוננו	התבוננתי	התבוננו	התבוננו	נחי עו
התחבאתו	התחבאה	התחבאה	התחבאנו	התחבאו	התחבאו	התחבאתי	התחבאו	התחבאו	נחי לא
התגליתו	התגליתה	התגליתה	התגלינו	התגלו	התגלו	התגליתתי	התגליתו	התגליתו	נחי לה
התנשאתו	התנשאה	התנשאה	התנשאנו	התנשאו	התנשאו	התנשאתי	התנשאתו	התנשאתו	חפ וגלא
התאורו	התאורה	התאורה	התאורנו	התאורו	התאורו	התאורתי	התאורו	התאורו	נפי ולא
התיראתו	התיראה	התיראה	התיראנו	התיראו	התיראו	התיראתי	התיראו	התיראו	נפי ולה
התגדיתו	התגדיתה	התגדיתה	התגדינו	התגדו	התגדו	התגדיתתי	התגדיתו	התגדיתו	נפי ולה
התפללו	התפללה	התפללה	התפללנו	התפללו	התפללו	התפללתי	התפללו	התפללו	כפולים
התגוללו	התגוללה	התגוללה	התגוללנו	התגוללו	התגוללו	התגוללתי	התגוללו	התגוללו	2

כפולי פ' וע' וחסרי ל' התקלקל התקלקלת וכו'

PASSIVO | PARTICIPIO

בנוני

Naõ cabem nesta
Conjugaçaõ.

F. P.	F. S.	M. P.	M. S.	
<i>visitaõ-</i> <i>se.</i>	<i>visitase ou</i>	<i>visitaõ-</i> <i>se.</i>	<i>visita-</i> <i>se.</i>	שלמים
מתפקדות	מתפקדה	מתפקדים	מתפקדה	חסרים
מתנפלות	מתנפלה	מתנפלים	מתנפלה	נחי פא
מתאפרות	מתאפרה	מתאפרים	מתאפרה	נחי פי
מתבוננות	מתבוננה	מתבוננים	מתבוננה	נחי עו
מתחבאות	מתחבאה	מתחבאים	מתחבאה	נחי לא
מתגלות	מתגלה	מתגלים	מתגלה	נחי לה
מתנשאות	מתנשאה	מתנשאים	מתנשאה	חפ וגלא
מתאורת	מתאורה	מתאורים	מתאורה	נפי ולא
מתיראות	מתיראה	מתיראים	מתיראה	נפי ולה
מתגדורת	מתגדרה	מתגדים	מתגדרה	נפי ולה
מתפללות	מתפללה	מתפללים	מתפללה	כפולים
מתגוללות	מתגוללה	מתגוללים	מתגוללה	2

כפולי פ' וע' וחסרי ל' מתקלקל וכו'

C A P. XIII.

Trata dos Adverbios.

1. **A**inda que os Latinos, separaõ esta Terceyra parte da Gramathica, em quatro divizoẽs diferentes; que sãõ, *Adverbios*, *Preposiçoẽs*, *Conjunçoẽs*, e *Interjeçoẽs*; os Hebraicos comprehenderãõ todos debaixo do nome קלר *Adverbio*. E assim, toda a Palayra que não se puder Conjugar, e não for derrivada de verbo: diremos ser קלר *Adverbio*, inda que toque a alguas das outras Clases, cuja Significaõ, ja fica assim declarada.

2. Todo o *Adverbio* pella major parte, não se declina, nem admite affixio; excepto dois, que se declinaõ: ealguns que tem todos os affixios: osquais sãõ 27. e sãõ os seguintes. אחר איה אין אר אפס אצל את בגלל בין בלעד בעבור בעד הן וולת כמו לבר למען לעומת לפני מן נגר נוכח סביב עד על עם תחת:

3. Destes, os 12 se governaõ pellos affixios ordinarios; todos de hum Pezo: que sãõ אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל. e fazem como אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל אצל. E 7 no Affixio Singular, tem a Apontadura do Plural, e sãõ אר אר אר אר אר אר אר. que fazem como אר אר אר אר אר אר אר. e a mesma ordem seguem os outros 6.

4. Dois ay que para o Affixio se lhe acrescenta hua Letra em algumas Pefsoas, que sãõ הן והן ou הן. Não differem mais que de *Hirek* a *Seré* na Primeyra Silaba, como הן הן הן. e o outro faz כמותי כמוך כמותי כמותי &c. O *Adverbio* כמו he 10, e faz, כמותי כמותי כמותי כמותי כמותי כמותי.

5. Ay dous *Adverbios*, que se igualaõ em si, e sãõ עם אר, que fazem אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר. Differe o *Adverbio* עם: no Affixio da 3^a. Pessoa Masculino e Feminino Plural, que faz אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר. Porem, o *Adverbio*, אר (á) faz אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר אר.

6. O *Adverbio* בין he só em sua Declinaçaõ, e faz בין בין בין בין בין בין בין בין בין בין בין בין. também se acha בנתיב בנתיב בנתיב בנתיב בנתיב בנתיב, e por estes, se podem governar as outras pesoas. O *Adverbio* מן (*de*) também he Singular, e ja fica declarado nos Ablativos.

7. Ha dois *Adverbios* que se Declinaõ como verbo, o Primeyro he מן *por* que não do qual se forma אפניה que quer dizer, que não entre em escrupulo, e diga *por que não*. O segundo he הן ou היה *Eis* de que se forma יהיה *que quer dizer e nos mostramos promptos*.

8. Dous samente ay que se Pluralizaõ, esaõ הן & בין, e se diz בנים *Verdadeiros e Entremeyos*.

C A P. XIV.

Trata das Letras שמישיות Servis.

1. **A**S 22. Letras do Alphabeto, se dividem em duas partes, a saber. Onze as quais se fazem os Tempos, Generos, e Numeros que se contem nestas dicções, טף סרה גוע צרק. E onze, שמישיות *Servis*, que demostraõ os Tempos, as Pessoas, e os Cazos; e estas mesmas são muitas vezes *Radicaes*: e se incluem neste sinal, אני שלמה כיתה.

2. Destas, se achão somente em principio de Palavra, as Letras de אלבש; e no principio e fim, as Letras de טנה; e as Letras de היי em principio, meio, e fim.

3. Dellas, ay 7. que se chamaõ נוספות *Acrezentadas*, ou *paragogicas*, e são as quais não tem nenhum serviço, mais do que fazer maior a palavra; e assim vem no principio, meio, e fim da dicção; a saber; No principio, como אצבע. Principio e meio: como נוסח. Principio e fim; como משענה. Principio, meio e fim, como אשמורה. Meio, como שלום. Meio e fim, como גבורה. Fim, como, ברכה. Agora declararemos o serviço de Cada hua.

4. O (א) tem dous serviços; Em principio de Palavra nos verbos: se chama אהיטו; e he das Letras de איתו, que mostra a Primeyra Pessoa, de C. S. como אשובה ארעה אשמור. O segundo serviço he אהנוספת; a saber que he das Letras de האפנתו, *Paragogicas*, ou *Acrezentadas*. No principio da Palavra como אשקר por שקר, no meyo, como נאשאר por נשאר, e no fim, como יקוי por יקי.

5. Ordinariamente não se pronuncia, por que he das Letras de יהי, mas se acha Quiecento depois de todos os pontos, Exemplo פלה, וקאם, השאר. השאר, ראשית, ראשון, ראש, פאה, הוא.

6. O (ב) tem 4. serviços. Em principio de verbo, se chama אהיטו que he das letras de איתו, que mostra a Primeyra Pa. P. como נפקור *vizitaremos*: e no cabo da Palavra no *Futuro* e *Imperativo*, he das letras de יקה que mostra a 2ª. e 3ª. Pessoa F. P. No Preterito acompanhada de (ו) he das Letras de וקה והיטו e mostra a 1ª. P. C. P. do *Preterito*, como פקרנו *vizitamos*.

7. O 2º. denota a *Conjugação* נפעל. O 3º. serve nos afixios dos Generos Femininos, como יראשון. O 4. he אהנוספת e he das letras de האפנתו *Acrezentadas* como, נפתח no principio, יבקרני no meyo, e יקרני no fim da Palavra.

8. O (י) tem 7 empregos. O Primeyro he, אהיטו. Achasse por sinal, em todos os tempos da *Conjugação*. Em principio de palavra, he das letras de איתו, que mostra o *Futuro*. No cabo, das letras de יקה, no *Futuro* e *Imperativo*. No *Preterito*, he das letras de וקה והיטו. E he das letras de יהי, no *Presente* e *Passivo*.

9. O segundo se chama **י היחס**, que denota *Linagem* ou *Patria*; e isto vindo no fim de palavra. Como **אֲשֶׁרְךָ עָבְדִי רַאֲבִנִי**. O 3.º he **י הכני** que forma o Afixio do *Singular* e *Plural*, com *Hirek* ou *Parab*; Como **רֹאשִׁי** minha cabeça **רָאִי** *Meus Irmaõs*.

10. O 4.º he **י הרבי** que forma o *Plural Masculino*, acompanhado com (ם), como **דְּבָרִים** *Palavras*. E com *Seré* na antecedente, forma o *Regimem do Plural* como **דְּבָרַי**. Tambem nos *Verbos* que acabaõ no *Singular* em (וּת), posto depois das letras da *Rays*, faz o *P. F.*, como de **מְלִיכָתָה** se diz **מְלִיכֹתָה** *Reynos*.

11. O 5.º he **י העצם** que acompanha, o *Hirek*, quando o faz ponito grande, como **וַיִּזְרֶה**. O 6.º he **י תוספת** *Acrefentada* que he das letras de **וַיִּזְרֶה** *Paragogicas*, e se acha no principio como **וַיִּזְרֶה**; no meio, como **לְמַנְחִי**; e no fim, como **מִקִּימִי**. O 7.º emprego que tem a letra (י), he **יִצְחָק** ser das letras de **יִצְחָק**, e assim se acha *Quiecente* depois de *Seré* como **בִּירָה**, e de *Hirek* como **אִישׁ**.

12. O (ש) tem (2) empregos. O Primeyro serve por **אֲשֶׁר** que *Relativo*, nos *Nomes*, como **שֵׁנִי** por **אֲשֶׁר־נִי** que *A*; e nos *Verbos*, como **שֶׁחָפַז** por **אֲשֶׁר חָפַז** que *envoluntarás*. Apontase com *Segole* e *Dagues* na letra seguinte, como **שֶׁחָפַז**; mas seguindohe letra *Gutural*, fica somente com *segol*, como **שֶׁחָפַז**. As vezes se aponta com *Patab* (e *Daguez* na letra seguinte), como **שֶׁחָפַזְתִּי**; e se lhe segue letra de **אחשה**, se aponta com *Camez*, conio **שֶׁחָפַזְתָּה** tambem se acha com *Sevá* como **שֶׁחָפַזְתָּה**.

13. O segundo emprego se chama **שֵׁי תַּמְלִיךְ**, que serve de *Adverbio* que juntandolhe hum (ל) forma a *Dicção* **שֵׁי** (*de*) *Genitivo*, e faz **שֵׁי** *meu. teu. seo delle*, como fica dito em seu lugar. O (ש) sempre tras hum ponto em cima, quando está da banda direyta, se pronuncia como X floxa; e se chama **שֵׁי תַּמְלִיךְ** *Xibolet*, e quando está da parte esquerda, se pronuncia como S. e se chama **שֵׁי תַּמְלִיךְ** *Sibolet*. A differença que ay da pronunção de (ש) a (ס), he, que o (ש) se pronuncia como S. simples, e o (ס) como SS. dobrado.

14. O (ל) tem 5. sentidos, serve ordinariamente em lugar de *Dativo*, como **לְאֹנִי לְעָשָׂו** *Ameu senbor a Esau*, ou *para meu senbor para Esau*. O segundo sentido significa *Por*, exemplo **לִי אָמַרְתִּי** *dize por mim*. O 3.º he, ser das letras de **בְּכֵלָם**, que acompanhaõ ao **קִיּוּר** *Infinitivo*. O 4.º he **לִי הָאֲרֶץ**, que denota a *Possessão* de algo, como **לִי הָאֲרֶץ וּמְלוּכָתָהּ** *de A. he a terra e seu enchimento*: e entã rege *Genitivo*. O 5.º e ultimo sentido, he, ser **לִי הָיָה** que denota o tempo *Futuro*, como, **לְיוֹמִים עוֹר לְמָחָר**, e seguindohe (ם) *ser-wil* denota o tempo *pasado*, exemplo **לְמָחָר הָיָה לְמַלְכֵי אֲשֶׁרְךָ**.

15. O (מ) tem oito exercicios. Em principio de palavra, se chama **מִי הָיָה**, e serve por **מִי הָיָה** *de*, *Ablativo*. Apontasse com *Hirek*, e *Daguez* na letra seguinte; tanto nos *Nomes*, como nos *Verbos*, e *Adverbios*; Exemplo **מִי הָיָה מִלְכָּה**. Mas seguindohe alguma letra *Gutural*, se aponta entã com

com (-) *Seré*, como מְסוּיִם, sehem nas letras de תְּרֵה se fica as vezes com *Hirek*; como מְרוּץ · מְרוּץ · מְרוּץ. Tambem se acha com (-) *Patab* e *Daguez* na letra seguinte, como לְמַדִּי · לְמַדִּי אֲשׁוּנֵהּ e seguindolhe letra Gutural fomente com *Patab*, como מְחַמָּת פִּי.

16. O 2º. he, מִן הַתְּרוּיָן: *da ventáje*, e significa *maus que Comparativo* como טוֹב כְּרֵי מְרוּץ וּמְנוּ, *Bom he meu Fructo mais que ouro, e mais que ouro fino.*

17. O 3º. he, מִן קְצֵהֶיךָ: que denota, *parte do todo*, como מֵאֲבְנֵי הַקָּוִים: *Parte das Pedras do lugar.*

18. O 4º. he, מִן הַתְּקַפָּת, *Paragogico*, no prinispio, como מִשְׁמַע, e no fim, como שְׁלוֹם.

19. O 5º. he, מִן הַבְּנֵי, *da Conjugação*, e vem no Passivo, & Presente do הַפְּעֵל & הַפְּעֵל הַפְּעֵל.

20. O 6º. he, מִן הַרְבֵּי, que significa o *Plural* do Genero Masculino, antefederdolhe (י) *Jod* como רְבִירִים *Palavras*. He das Letras de הַיּוֹם no *Preterito*. De הַיּוֹם no *Partisipio presente e Passivo*.

21. O 7º. he, מִן הַכְּתִי, que serve de *Afixio* no Plural Masculino, como ja se mostrou em seu lugar.

22. O 8º. he, מִן הַשְּׁלָחָה, *da negação* que mostra a *negação* de hua Couza, como מִן מְחַמֵּר עָלָיו *de não fazer chover sobre elle.*

23. O (ה) tem 10. diferentes servicos. O Primeyro he, הַתְּרוּיָן *Demostrativo*. Que em prinispio de nome; serve para denotar hua couza sabida. Apontasse então com (-) *Patab* e *Daguez* na letra seguinte, como וְאֵה הַמְּשֻׁנָּה. E tendo *Será* a letra que lhe segue, escuzo ordinariamente o *Daguez*, como הַמְּשֻׁנָּה · הַמְּשֻׁנָּה. E se a letra seguinte for das letras de אֲחֵהֶךָ que não resemem *Daguez*, se aponta o (ה) com (-) *Camets* ou (-) *Segol*, como הַתְּרֵה · הַתְּרֵה. Bem entendido que nas letras de (ה) se fica as vezes com (-) *Patab*, como הַתְּרֵה · הַתְּרֵה. O (ה) *Demostrativo* não vem sobre Palavra que seja קְמִיד *Regimem*, ou que traga afixio; exopto se o Afixio for com o Pezo do Partisipio presente; como הַתְּרֵה & הַתְּרֵה. E fomente tres vezes se acha sobre Afixio de nome, que são הַתְּרֵה · הַתְּרֵה · הַתְּרֵה, e não se forma delles regra. Tambem algumas vezes se acha sobre o *Regimem*, como הַתְּרֵה · הַתְּרֵה · הַתְּרֵה: *olivro de Compra, a Arca do Firmamento*. Porem a estes lhes falta o sujeito Predicado, quer dizer, de quem se trata; e he o mesmo que se dixesse הַתְּרֵה אֶרֶץ הַתְּרֵה *a Arca, Aaca do Firmamento*.

24. Achasse tambem sobre Verbos, no Preterito do הַתְּרֵה עם גְּמִי קָל *como que tornou com Nabomi*. No הַתְּרֵה *como Os que se acharão aqui*. No הַתְּרֵה *como Os que fixeraõ tornar*. No הַתְּרֵה *como A Cidade a Louvada*. No הַתְּרֵה *Partisipio Presente*, como הַתְּרֵה *O que escolhe em Jersusalaim*. No הַתְּרֵה *Passivo*, como הַתְּרֵה. Quando o Nome Substantivo, tras הַתְּרֵה *Demostrativo*, o trará tambem o Adjectivo; exemplo הַתְּרֵה הַתְּרֵה *o Deos, o Grande, o Valente, e o Tremendo.*

25. Achasse **ה'תרישה** *Demonstrativo*, sobre o numero de dez athe vinte. Huas vezes, sobre o Primeyro numero, como **האחד עשרה בורה בול** *O onzeno na Lua de Bul*; e outras vezes sobre o 2º, como **והיא בשנים העשר**; e outras vezes sobre a couza numerada, como **ואת שתי עשרה האבנים**. Porem de 2º para cima, vem sempre na couza numerada, como **עשרים הקרשים לקצת הכפר**.

26. O 2º. he, **ה' השאלה** *Interrogativo*. O 3º. he, **ה' התמה** *Admirativo*; hum e outro se aponta com (-) *Sewa-Patab*, como **ה' תלכי עם האיש** *se andarás com o Varaõ*, **ה' השופט כל הארץ** *se o Juez de toda a Terra?* e se a letra que lhe seguir tiver *Sewa*, então se apontará com *Patab* e *Daguez* na letra seguinte, como **ה' הבטחתי** *se nos Arayans*. E se for (י) *Jod*, não terá *Daguez* como **ה' הבעתם** *se Conbeseftes*. E seguindo-lhe letra Gutural, se aponta con (-) *Patab* ou (-) *Segol*, como **ה' האמור האמר** *se dizendo dirás* **ה' החיה** *se abrivigastis*.

27. O 4º. he, **ה' הקריאה**: *Convocativo*, e sirve em lugar de *Vocativo*. Apontase com *Patab*, e *daguez* na letra seguinte, como **ה' הרוח אתם ראו** *o vos siglo, atendey*.

28. O 5º. he, **ה' האמיתה**: *Sertificativo*. Apontase tambem com *Sewa-Patab*, como **ה' הגלה נגלתי** *serto descobrindo me descubry*.

29. O 6º. he, **ה' הפגון**: *da Conjugação*. Por que se poëm no principio dos Verbos nas Conjugacoëms **הפעיל הפעל התפעל**; e tambem no *Infinitivo* e *Imperativo* do **הפעל**.

29. O 7º. he, **ה' הנוספה** das Letras de **האמיתה** *Paragogicas*, no principio de palavra como **הפגורה** por **פגורה**. E no fim como **נגד נגד** por **נגד**.

30. O 8º. he, **ה' הסימן**: que finala todos os tempos da Conjugação. No *Infinitivo*, he das Letras de **ה' היום**. No *participio presente*, he das Letras de **ה' היום**. No *Futuro* e *Imperativo*, das Letras de **ה' יגד**.

31. O 9º. he, **ה' הפגו**, do *Genero*: que no fim da Palavra, mostra o *Genero Feminino*, como **ה' גבורה גדולה**: *Valentia grandexa*.

32. O Dezeno he, **ה' ה' Dativo**, tambem vem no fim da Palavra, e serve por ל no principio, exemplo **ה' מצרים** por **מצרים** a Egipto

33. O Onzeno he, **ה' הנגי** do *Afixio Feminino*, que vindo no cabo da Palavra, e trazendo **ה' הפיק**, forma o *Afixio* da 3ª. Pa. F. S. exemplo **ה' שאתה** *seu sustento, sua cuberta, & sua ora (della)*.

34. O Deceno he, **ה' יהיה** he das Letras de **ה' יהיה** e assim se acha *Quiccentez*, depois de *segol*, *holem*, *Camez*, e *serè*, como **ה' ארורה** *שלמה* *יהודה* *אנורה*.

35. O (7) Tem 5. serviços, o Primeyro he **ה' הקיי** *Comparativo*, que em principio de Palavra serve de *Como*. Apontasse com *sewa*, exemplo **ה' רוזה** como *Roza*.

36. O 2º. he, **כ' היום**: que significa *Quando*, demonstra o *Tempo*, exemplo **ה' היום** *foi Quando fazia tornar sua mão*.

27. 3º. he, **כ' השיער**: que demonstra a *Cantidade*, como **ה' שלשה אלפים איש** *Quazi ou sirca de tres mil Hommens*.

38. O 4º. he, כִּי הֵבִינִי: que *firve*, para o. afixio de גַּם. P.ª. M. como אָבִיךָ וְאִמֶּךָ *teu Pay e tua Mãe*, e para o Feminino, מוֹלֶדֶתְךָ חֲסִדָּךְ. E no Plural, acompanhado com (ם) para o Masculino, e com (י) para o Feminino, exemplo לִבְנֵיכֶם e לִבְנֵיךָ.

39. O 5º. he, das Letras de כֵּלֵב, e sua apontadura he *sevá*, como כְּחִיּוֹם. E algumas vezes se altera, pellas rezoëms que abaixo se dirão, quando trarmos das Letras de כֵּלֵב.

40. O (ו) tem outro serviços. Em principio de Palavra, serve ordinariamente de conjunção Copulativa, quer dizer, que áta e liga os Nomes e Verbos, hums com outros; exemplo dos Nomes, רֵבֻבֵן וְשִׁמְבֹן *Rebuben & Simbon*; chama-se então הַשֵּׁנִי *Conjunctivo*. Exemplo dos verbos, לָבוּ וְנִשְׁכַּרְהוּ *Anday & tornemos*; chama-se então הַחֲבִיר *Copulativo*. Seu ponto ordinario he (.) *Sevá*, mas se o accento Muzical (o que entenderás no cap. 18.) estiver na seguinte Letra: se aponta então cem (.) *Camets*, como תָּרוּ וְבָרוּ. תֵּלֵב וְדָשָׁן.

41. O mesmo quando a Dicção he monosilabo, presedendolhe antes outra Palavra, tambem trará (.) *Camets*, como וְבָאֵר וְלֵט. E com (.) *Patab* ou (.) *Segol*, seguindo-lhe Letra Gutural, como וְאֵנִי וְאִמְרָה. E ainda que a Letra Gutural fique somente com (.) *Sevá*, saltandolhe sua Real apontadura, se apontará sempre com (.) *Patab*, como וְעָשִׂי וְאִיִּים.

42. Apontale tambem com *Xurek*, e he quando lhe segue alguma Letra com (.) *Sevá*, como וְלִפְתָּחַי, e o mesmo, seguindo-lhe alguma das Letras de בִּגְמֵף: como וּבְגִמְצֵי וְיָרֵי וּמִשְׁרֵי וְפָרָץ. O mesmo succede, vindo sobre Letra que tem (.) *Sevá-Patab*, com accento Muzical, como וְשָׁקֵד לִי.

43. O 2º. serviço do (ו), he וְהִתְפַּוֵּד da *Converção*, e chama-se *Vau convercivo*, por que converte os verbos, de Preterito em Futuro. Apontale com (.) *Sevá* como וּשְׁמַעְתִּי וּשְׁמַעְתִּי *ouvisse e ouvirás*. Advertindo que selhe preseder hum verbo *Preterito*, sem Letra servil; não será então senão הַחֲבִיר *Copulativo*, como וְעָשִׂי מִי פָעַל וְעָשִׂי *quem obrou e fez*.

44. Advirte mais que na Primeyra e segunda Peças, tras o Accento na ultima Silaba; e se não estiver na ultima Silaba, será copulativo, como וְדַבַּרְתִּי וְדַבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים e *faley. sobre es Prophetas*. Porem seguindo-lhe monosilabo, ou alguma Palavra com o Accento na Primeyra Silaba; não guarda esta regra, como וּנְבִיאֵי בָּשָׁר & וְנִצְחָתִי לִי. Tambem nos verbos וְיָחִידִים *Quiecentes* fica pela mayor parte, com o Accento do Preterito, como וְנִצְחָתִי וְנִצְחָתִי וְנִצְחָתִי. Tambem vindo dois *convercivos* hum despois de outro, o segundo não guarda esta regra, como וְנִצְחָתִי וְנִצְחָתִי.

45. Quando converte de Futuro, em Preterito, se aponta com *Patab* e *daguez* na Letra seguinte, como וְאָכַל *comerá*, וְאָכַל & *comeu*, e se a Letra seguinte for apontada de *Sevá*, escuzará então a *Daguez*, como וְדָבַר & *falou*; & se for Gutural a tal Letra seguinte; se apontará o (ו) com (.) *Camets*, como וְנִצְחָתִי לִי & *Esperex por (quem me viesse a) consolar*. E se ficar somente, com (.) *Patab* diremos então ser a quelle (ו) *Copulativo*, como וְאָכַל וְאָכַל: e *Esperarey (por) teu Nome*. Muitas vezes se acha hum só (ו).

que he juntamente Convercivo, e Copulativo, e he quando vem hua converção depois de outra, exemplo ואעמוד עליו ואמורתהו *e me parey sobre elle*, e o matey, dondo o Primeyro, he Convercivo, e o segundo, Convercivo e Copulativo.

46. O 3º. he, ו' הכני, que forma o *Afixio* da 3ª. Pª. M. S. como, ראשו *sua Cabeça*.

47. O 4º. he, ו' תסיקו, do *final*, e he das Letras de הוהו vindo no fim da Palavra no *Preterito*; e das Letras de וייר, no *Futuro e Imperativo*; e das de ויחי acompanhada com (ה), no *Participio Presente, e Passivo*.

48. O 5º. he, ו' תוספת, *Acrefentado*, e he das Letras de תאמתי *Paragógicas*, como ורוב וטס.

49. O 6º. he, ו' תדוה, das Letras quiecentes. No meyo da Palavra, depois de *bolem* ou *Xurek*, como גבווה: e no fim de palavra como כו בו. E vindo em Principio de Palavra com *Xurek*, se pronunçea como se fora (ה): como, וקו que se dis *u-bá*, enão *vu-bá*.

50. O 7º. he, ו' תחלוק, *separativo*, que sirve para distinguir e separar, como קולר אביו ואמו o que *Pragueja a seu Pay, ou a sua Mãe*.

51. O 8º. he, ו' תמין do *Genero*, que representa, o Plural, do Genero Feminino, acompanhado de (ת): como פוקרות *vezitantes*; e as vezes o Genero Masculino, como fica dito em seu lugar.

52. O (ה') Tem 4. exercicios. O Primeyro he, ו' תאמתי do *Futuro*, que vindo em Principio de verbo, mostra o *Futuro* da 2ª. P. M. S., & 2ª. P. F. S., e 3ª. P. F. S. No *Preterito*; he das Letras de הוהו: e no *Participio Presente*, e *Passivo*; he das Letras de ויחי.

53. O 2º. he, ו' תסמיכור, *Regimem*, e serve de fazer o *Regimem*, nos Nomes Femininos que acabaõ com (ה): como, תבטרת אנט, se diz *Ciencia de Hommem*.

54. O 3º. he, ו' תדוה, da *Pluralidade* faz o *Plural Feminino*, e as vezes *Masculino*, precedendolhe hum (ו): Como se pode ver, em seu lugar.

55. O 4º. he, ו' תוספת, *Paragico*, e he das Letras de תאמתי: No principio, como תוקרה. No fim, como עטרתי: e no principio e fim, como הפארת.

56. O ב' *Servil* nunca vem, se não em principio de palavra, e tem 3. significacoems. A Primeyra he, *em*, como במצרים *em Egipto*. A segunda, *com*, como בתרבי *com minha Espada*; e a Terceira, *por*, como בנסף מלתי *por Pratachea*. He das Letras de בקלם para o *Infinitivo*: e das de קלב para a apontadura.

57. As Letras de קלב se apontaõ ordinariamente com *sevá*, como קרור, כראבו לראות בקררה, *legno* בקנו; e seguindolhe *sevá*, se aponta con *Hirek*, como בקררה, e vindo antes de (ו) que lhe convinha *sevá*, fa escuza o tal *sevá*, como ביהרה ליהרה ביהרה, e o mesmo succede a o (מ) *servil* como מויתרה. E se a Letra que lhe segue for Gutural, se apontaõ entao, com o ponto que acompanha a o *sevá*, exemplo בגברים; e vindo antes do (א) nos nomes de ארון e אלהים faz ser o (א) *Quincente*, e o mesmo succede a o (ו) *servil*, exemplo באלהים באלהים וארוני por באלהים באלהים וארוני.

58. O contrario succede vindo depois das Letras de משה: que entãõ, o (א) se pronuncea, como משה מוסיף וְגַלְבִּי וְגַלְבִּי מְכֻנִּים Mossêh faz pronuncéar, e as Letras וְגַלְבִּי faz em recolher a pronunção, que o (א) fique quicente.

59. Estas Letras קָלֵב, trazem muitas vezes הֵ הֵ הֵ em Potencia; e se aponta entãõ, com o mesmo ponto que convinha a o dito (ה), exemplo, בְּהַצֵּרָה לְהַמְלִיךְ בְּהַצֵּרָה לְהַמְלִיךְ בְּהַצֵּרָה por como a Lança, para el Rey no Exercito.

60. Alteraõ tambem o Ponto, quando lhe segue Letra Gutural, e entãõ ficaõ simples, sem ocultar o הֵ הֵ הֵ Demonstrativo, exemplo קָמֵטִים קָמֵטִים קָמֵטִים Porem, vindo sobre hum Monosilabo, presedendo lhe antes a mesma palavra; se aponta o (ב) com (י) Camets, como קָמֵטִים וְקָמֵטִים. O mesmo se acha no (ו) como וְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ.

61. O (ל) sempre tras Camets, quer que seja no principio, quer que seja no meyo de Oraçaõ; como, לָלוּ לְמֵרָה לְכֹא לְצֹוּ לְכֹא. O (ב) se acha com Camets como, וְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ, e se acha com *servá*, como קָמֵטִים וְקָמֵטִים. Porem vindo sobre monosilabo que comessa com Letra de אֶחָדָה, sempre tras Camets, como הוֹלֵךְ וְאוֹרֵךְ עֵם וְעֵם אֶתְרֵי וְהֵם.

C A P. XVI.

Trata dos Pontos.

1. Como todas as Letras Hebraicas, são consoantes, e por si não tem movimento; ay 14. Pontos que lhe servem de vogais, para sua pronunção, comprehendidos em 12. figuras; as quais se repartem em 4. partes. A Primeyra, הֵ הֵ הֵ Pontos grandes ou largos. Chamaõse קָמֵטִים *Reys*, e estes são אֵ אֵ אֵ אֵ אֵ a saber קָמֵטִים הֵ הֵ הֵ que voga por (a), *seré*, Hirek que lhe segue הֵ הֵ הֵ, *Holem*, e *Xurek*; comprehendidos nesta Dicção וְאוֹרֵעֵב.

2. A segunda são, הֵ הֵ הֵ Pontos piquenos, ou breves; chamados קָמֵטִים *Menistros*; e são outros אֵ אֵ אֵ אֵ אֵ a saber, אֵ אֵ אֵ אֵ אֵ *Patab*, *Segol*, *Xirek* sem הֵ הֵ הֵ, *Camets* que voga por ô, e *Quibus*; dos quais se forma קָמֵטִים וְקָמֵטִים.

3. A Terceyra são הֵ הֵ הֵ *Raptos*, ou *Compostos*, e são אֵ אֵ אֵ a saber *Sevá Patab*, que val por (a), *Sevá Camets* que val por (o), e *Sevá Segol* que val por (e)

4. A Quarta he, fomite o Ponto chamado *Sevá*, ou עֵבֶר *Criado*, por que por si, he brevissimo, e se chama עֵבֶר עֵבֶר עֵבֶר por que serve a os קָמֵטִים *Menistros*.

5. Chamaõse os da Primeyra classe, *Pontos Grandes*, por ser mais dilatada sua Prenunção que a dos piquenos, como aa. ee. yy. oo. uu.; como tambem por que como *Reys*, devem trazer sempre a seu lado, hua ou duas das Letras de הֵ הֵ הֵ que são as *Quicentes*, que formão as vogais. As vezes ficaõ somente em Potencia, outras vezes aparecem a Acto.

6. O *Camets* que faz (a) requer sempre junto aſi, (א) ou (ה), exemplo לא מצאתי em Acto, e לא מצתי em Potencia, ונתתי esprego ונתתי encuberto. O *Seré* e *Hirek*, devem ſer acompanhados de (י), mas nem ſempre eſtá eſprego, exemplo do *ſeré*, וישב donde ſe vé eſprego, e encuberto; exemplo do *Hirek* ויתתי eſprego e ויתתי encuberto. Sebem ordinariamente, quando he ponto grande, tras (י), e ſem (י) he ponto piqueno. Para os ſaber deſtinguir quando vem ſem (י); veremos a Letra que lhe ſegue, ſe eſta trouxer *Daguez*, diremos ſer ponto piqueno: e ſe não trouxer *Daguez*, diremos ſer ponto grande.

7. O *Holem* traz (ו) exemplo ועקב eſprego, ועקב encuberto, e as vezes tras duas Letras quiccentes, como לוה. Advirte que para eſcuza o *Holem*, e ſe ſupre com o ponto do (ש), tanto שבוולת (ש), como שבוולת (ש) exemplo משה e שמה.

8. O *Xurek*, ſempre eſtá acompanhado, ou de hum (ו) como ונתתי, ou de (וה) como והי. Porem quando vem em principio de palavra, antes de ſevá arrebatado, perde a Calidade de ponto grande, como ונתתי que ſe lé *Unboxet*, enão *Uneboxet*. Por iſſo como o *Hirek* e *Seré*, pedem (י); quando o (י) vier depois dos outros tres pontos, não he quiccente: mas ſe pronuncia, exemplo גלוי אלי או גלוי אלי. O meſmo ſuccede no (ו) alem de *Holem* e *Xureq*, como ונתתי שלו פיו.

9. Por 5. Cauzas, he o *Camets* ponto piqueno, e voga por (δ), e ſe comprehendem neſta palavra רמסון. O (ר) he רבש, e he tendo *Daguez* a Letra que ſegue a o *Camets*, como רבי עקרה *Roni* acará. Porem ſe a palavra for מלעיל aguda, a ſaber que tras געשה que he Accento Rethorico, (o que logo entenderás) antes da Letra que tem *Daguez*; ficará em ſua força, e ſerá grande, como לקה וקה שקרה *Láma*, *Yáma*, *Sáma*.

10. O (ט) denota מקרה, a ſaber quando a ultima Silaba tem *Camets*, e lhe ſegue מקרה Accento Conjuntivo, como זכר-נא *Zebor ná*, porem tem duas excepções. Aprimeyra, ſe lhe ſeguir a o *Camets* alguma Letra quiccente, como וישקה לי *Uxáca li*. A ſegunda, ſe debaixo de *Camets* ouver hum וישקה לי *Accento Miniſtro*, como משגב-לני que diz *Misgab* e não *Mugob*.

11. O (ש) he *ſevá*, a ſaber quando a o *Camets* lhe ſegue hum *ſevá* quiccente, como חבמה *Hobma*. E para conheſer ſe he o *ſevá* mobile, ou quiccente, Nota; ſe o *Camets* não tiver accento nenhum, enão ſerá o *ſevá* quiccente, como לי זכרה *Zochra li*, e ſe tiver געשה enão ſerá גע mobile, e ficará o *Camets* ſendo (a) como וישלם זכרה *Zacherá Jeruſalaim*, mas ſe tiver accento Gramathical, como ארתה, enão ficará quiccente, como לה ארתה *Art-ſa*; porem nos demais pontos grandes, fica o *ſevá* ſendo quiccente, ſe tiver o accento na Primeyra Silaba; bem entendido ſendo o verbo מושל como לקנה שובנה.

12. O (כ) ſignifica כפול *dobrado*, a ſaber vindo na ſegunda Silaba dos verbos dobrados no Futuro do קל, como ויחם *Vayachom*.

13. O (ו) ſignifica גח quiccente, e he vindo na ſegunda Silaba, no Futuro dos

dos עי quiacentes de עי, como וישב, porem se a ultima letra he Gutural, se converte o *Camets* em *Patab*, como ויניע ויניע.

14. Depois de ponto piqueno, não sigue nunca letra vogal, salvo o (י) depois de *Segol*, como ויניע ויניע, e depois de *Patab*, quando a letra não for *quicente*, como, ויניע, e para que se conheça traz o (י) hum ponto dentro como מופיק מופיק. Tambem despoes de *Segol* (.) מופיק.

15. Os *Hatefim* pontos *Raptos*, se achão por o mais ordinario, nas letras de אהעו, em lugar de *servá*: e então fazem mudar o ponto da letra prefidente sendo *servil*, no mesmo que acompanha a o *servá*, exemplo ועלה ועלה. Achase muitas vezes em outras letras, nos lugares que agora diremos.

16. O *Servá-Camets*, se acha nas dicçoems, por hua de 5. cauzas, incluydas em כון רב.

17. O (ר) significa רבוי *Pluralidade*, e he nos nomes que no singular levantaõ na Primeyra Silaba, e no plural tem o accento na ultima; tendo o Primeyro ponto (ô) com *Holem*, se converte no plural em *Servá-Camets*: como de קרש se diz קרשים. As vezes fica com *Camets largo*, em כציון קרשים, porem de ordinario, siguen esta Regra, como הקרים הקרים.

18. O (ב) significa בגין *Conjugação*, e he na Conjugação הפעל, nos verbos que o פי הפועל he Gutural, se aponta com *Servá-Camets*, como יעמר יעמר.

18. O (ב) significa בגיני *Afixio*, a saber, alguns verbos, da Primeyra apontadura do קל, no Futuro; que começaõ com letra Gutural, no Afixio se converte o *Holem* em *Servá-Camets*, como והרפני והרפני.

20. O (ה) significa הריי quer dizer, que esta dicção, sempre se acha apontada com *Servá-Camets*, como קה הריי האף, enão só no Nome, mas ainda no verbo בחר בחר, com Afixio; tem a mesma apontadura, como בחר בחר.

21. O (ז) significa נוספת *Acrefentada*; a saber quando os verbos da Primeyra apontadura do קל, trazem (ה) Paragogico, se muda as vezes o *Holem* em *Servá-Camets*, como de אישקול se diz ואישקלה להם, e tambem se acha com *Servá-Patab*, como ואישקלה לו, porem esta Regra não he geral em todos os verbos.

22. O *Servá-Patab*, se acha tambem, sem fer nas letras de אהעה; e como são tantos não se podem reduzir a Regra. Achase nos verbos בפולים dobrados, na Primeyra das dobradas, que lhe convinha *servá*, como em רבבורי רבבורי. Nos verbos de אכל, quando tem o Accento debaixo do (ל), como האכלנה האכלנה tem o (ב) *Servá-Patab*, e tambem quando lhe precede *Xurek*, como והב והב, e juntamente precedendolhe *Hirek*, como בשתי בשתי, e na 1ª. P. do Futuro, da 3ª. Conjugação como אספר אספר, e ja dixemos quo não se podem reduzir a Regra.

23. O *Servá-Segol*, vem na Primeyra da Rayz, sendo das letras de אהעה, no Infinitivo do קל como באסוף באסוף, e no Imperativo como אסוף אסוף, e no Futuro como אסוף אסוף. Somente o verbo, cujo פי הפועל he (ע), varea nas outras pessoas, como ועבור ועבור, porem os demais, trazem *Servá-Segol* em todo איתן. Porem se depois do פי הפועל vier *servá*, se conver-

te o *Sevá-Segol* em *Sevá*, como יֵאָשְׁמוּ, ou em *Segol* como יִשְׁמֵוּ, e muitas vezes em *Patah*, como יִשְׁמְרוּ. Achase de ordinario no (ה) do הַפְעִיל nos quiecentes, tanto com afixio como sem elle; como הַשְׁכִּירוּהוּ הַבְּיָאֵנִי, e na primeyra da Rayz dos נִחַי פִּיֵּא כמו הִאֲכִיל. E o mesmo no נִפְעֵל como נִאֲמַר. Nos Nomes, todos os que começaõ com אָל, salvo אֵלֶּה; e os do pezo de אָנוּשׁ de אָוִיר e אָמֶנָה & אָסֶר.

24. Advirte, que muitas vezes por facilitar a Lectura; se fica a letra de אַחַע com *sevá*, e a letra de antes, com o ponto que lhe tocava trazer a tal letra de *sevá*, exemplo יִחַפֵּץ יִחַסר. Porem nos verbos de נִחַי לִיהּ, fica a letra servil, com sua apontadura ordinaria; como יִחַסר יִחַס. Onde não se altera o ponto, nem na letra servil, nem na Gutural. Depoes dos Hatefim, não pode figur o הִשָּׁר. A saber, nem outro *Hatef, sévá*, nem *Daguez*.

C A P. XVII.

De *Sevá*.

1. **C**hamasse o *Sevá* עֵבֶר עֵבֶר, por que não tem pronunciaçãõ ferta, e muda de sua pronunciaçãõ pellas rezoems significadas em גִּבְתָּהּ. O (נ) significa נִשְׁאֵי que he vindo hua linea direyta a o lado do ponto; as vezes antes, e outras vezes depoes: se pronuncea como se fosse *Patah*, exemplo יִשְׂאָ וְיִמְרָה נִשְׂאָ וְנִשְׂבָּה שְׁלָמִים, que diz *Sabu, Vanasuba, e Salemim*.

2. O (ב) quer dizer בְּטוּי Pronunciaçãõ, a saber, quando vem antes das letras אַחַע, e está acompanhado de נִשְׂאֵי; terá a mesma Pronunciaçãõ da letra Gutural, como יִחַס יִחַר *Fibi or*, porem, esta regra não se observa, por que muitas vezes, muda o sentido da palavra, como טוב לְהוֹדוֹת, que se dizer להודוֹת *Lobodot*, parece que diz לא תודוֹת *naõ Lowvar*, contrario do sentido.

3. O (ה) significa חֵירֶק *Hirek*, e he, que se pronunciará como *Hirek*, seguindohe (י) com qual quer apontadura que seja; exepto *Hirek*, como בִּיר מִשָּׁהּ que se lerá *Bijad Mofeh*, porem se o (י) tiver *Hirek*, ficará entãõ com sua Pronunciaçãõ, como וְיִשְׂאֵל que diz *ve-Israël* enãõ *vi-Israël*.

4. Tambem lhe deraõ este nome, por que differe dos outros pontos em outras 3. differenças, significadas em דְּבִתָּהּ.

5. O (ד) significa דְּבִתָּהּ companhia, quer dizer, que serve de acompanhar os *Hatefim*.

6. O (מ) denota מְלִירָה *dicçao* quer dizer, que não se forma delle somente Dicçãõ, como dos demais pontos se faz; exemplo, יִר בֶּן יִר קוֹד יִר קוֹד יִר.

7. O (ח) significa חֵטֶף quer dizer, por que se arrebatá, com o ponto da Letra prefedente; tanto no meyo, como no fim de palavra; exemplo יִנְלֵךְ & יִנְלֵךְ. Chamase porisso נִחַי *quiecente*, e fomente em 5. Lugares he נֵע mobile, e voga por (e) Brevissimo; os quais significaraõ os Gramaticos, neste final אֵי בִי גִי רִי הֵי.

8. O (א) he, quando vem no principio da palavra, que entãõ se pronuncia: tanto que seja Radical, como que seja servil; exemplo וַאֲשֶׁלֶשׁ.

9. O (ב) he, quando vem 2. *Sevaim* no meyo da palavra, se pronuncia o segundo, como לִמְשַׁן יִשְׁמְעוּ וְלִמְשַׁן יִלְמְדוּ. E se o segundo sevá, estiver em alguma letra de כֶּפֶת. (Como diremos no Capitulo seguinte,) terá *Dagues*, como וַיִּשְׁכְּרוּ פְּרָאִים, porem vindo os dous *Sevaim* em fim da palavra, ambos são quicentes aynda que o segundo tenha *Dagues*, como וַיִּפְדֶּה יִפְדֶּה, porem nunca podem vir dous *Sevaim* em principio de palavra.

10. O (ג) quer dizer, הַנּוֹעָה גְּדוֹלָה *Ponto grande*, e he, quando antes do sevá, vem algum dos pontos grandes, como וַיִּמְדְּרוּ יְלָדָיו מִדְּרָסִים מְלֻבְּתֵיךָ.

11. O (ד) significa רִגֵּשׁ, quando a letra quem tem o sevá tras hum *Dagues*, como מִקְדָּשׁ, *Templo*.

12. O (ה) quer dizer תְּרִמִּיר *Pareferse*, e he, quando vem duas letras iguais, apontada a primeyra com sevá, como לִלְלוּ יְהוָה *Louway a Deus*.

C A P. XVIII.

Trata dos dous pontos . רַפָּה & רִגֵּשׁ . Raphe & Dagues.

1. O רַפָּה he hua linea a o Largo da letra, posta sobre a mesma letra, para fazer afloxar a pronunciaçãõ, como וְרָא, que deve lêrse *u-vá*, e ja não se uza, por que embarça a os טַעֲמִים, *accentos* que vem sobre a letra, porem se conhece ser floxa a letra, quando não tras *Dagues*.

2. O רִגֵּשׁ *Dagues* he hum ponto dentro da letra, para fazer sua pronunciaçãõ mais forte, como se fosse dobrada; He de dous modos, o primeyro se chama רִגֵּשׁ קָל *Ligeyro*, o segundo רִגֵּשׁ חָזק *Forte*; O Forte, vem por hua de quatro rezoems, significadas em אֲחֵיהֶם.

3. O (א) quer dizer אות הַכִּנּוּי *Sinal da Conjugação*, e he o que vem no עַתְּמֵינָהּ, da 3.ª 4.ª & 7.ª Conjugação.

4. O (ב) significa חֲסֵרוֹת *falta*, a saber, o que vem por falta de alguma letra, e isto succede por hum de cinco modos, comprehendidos em שְׁבַעֲרֵי. O (ג) mostra, שְׁמוֹשׁ *serviço*, e he para suprir alguma letra servil, como מִן כֶּלֶךְ por מִן כֶּלֶךְ.

5. O (ד) significa כִּנּוּי *Conjugação*, e he, o que supre o (ג) do נִפְעַל, ou o (ה) do חֲתָמָל; como וְהִתְקַלֵּךְ por וְהִתְקַלֵּךְ; & וְיִנְתְּנוּ לִי por וְיִנְתְּנוּ לִי.

6. O (ו) quer dizer עֵקֶר *Rays*, a saber, para suprir a letra que falta na *Rays*, como וַיִּשַׁע por וַיִּשַׁע, e פְּכוּיִי por פְּכוּיִי.

7. O (ז) significa נִחָ *Quicente*, que he, aquella que supre a falta de algum *Quicente* que lhe devia antefeder, como אֲתוּ נִחָתִים נִלְחָה, que devia dizer אֲתוּ נִחָתִים נִלְחָה, onde o *Dagues* supre o (ח); Bem entendido nos Nomes, porem nos verbo lhe falta o *Dagues*, e fica com a mesma força de ponto grande, exemplo וַיִּקְרָא שְׁלֹמֹה. por וַיִּקְרָא שְׁלֹמֹה.

8. O (ח) significa o mesmo (ח), a saber, para suprir a letra (ח) tanto

15. O (ש) quer dizer שתי אותיות, duas Letras, a saber, que em vindo 2. letras de בגר בפר, juntas, em principio de palavra, sendo ambas de hua mesma classe dos Orgaos da falla, e for apontada a primeyra letra de *sevá*; trará entãõ *Daguez* a primeyra letra, ainda que lhe antefeda letra de יהיא; como יהיא בפרו, בפרעה קטורה כפר איש. Porem de differentes classes, não terá *Daguez*, como יהיא ברה און, ondeo (כ) he das letras de בומף e o (ר) de רטלנה. E juntamente ainda que as duas letras sejaõ de hua mesma pronunciaçãõ, será fixa, se não tiver a primeyra *sevá*, como יהיא בגר.

16. O (מ) quer dizer מפיק, que he o que faz pronunciar a letra de יהיא antefedente, a saber o (ה) com hum ponto dentro, que mostra o afixio da 3ª. P. F. como יהיא מאõ della, e o (י) ou (ו) afixio da 1ª. 3ª. P. M. P. como יהיא גר. E entãõ a letra de בגר בפר que vier depoès, trará *Daguez*, exemplo יהיא בהם בצרה תשים יהיא הביארה. E nota que se se pronunciam estas letras, e não formarem afixio; não entraõ nesta Regra, como יהיא חוה ופלו בה יו חוה, que sempre tras *Daguez*, a letra de יהיא que lhe segue, e outra que não o tras, que he גרם.

17. O (מ) segundo, quer dizer מפסיק *pauzante*, a saber, se a palavra que tem letra de יהיא no cabo, trouxer algum dos מפסיקים, *Accentos pauzantes*, a letra de בגר בפר; que vier no principio da palavra seguinte, terá *Daguez*; como עשה קלה, e o mesmo será aynda que seja somente *Muzical*, como ויקח אליך פרה.

18. O (א) quer dizer אחי מרחיק, que vem de longe, e he vindo hua palavra que acaba com (ה) que não he radical; e esta tal for מלעיר *aguda*, ainda que tenha o accento na primeyra Silaba; sendo *Disilabo*, ou na penultima sendo *Trisilabo* ou mais, e despois lhe seguir hua palavra, que começa com alguma letra de בגר בפר, ou טס שקון נוהים, e esta, for tambem מלעיר *aguda*; terá entãõ *Daguez*, a tal letra de בגר בפר: e isto tanto que o (ה) esteja em acto, como הנהגה לי ואעודה גם, tanto que esteja em potencia, como משחתה עם עליך פרה. (Bem entendido, quando o (ה) vem acompanhado de *Camets* ou *Segol*, porem não com qual quer outro ponto, exemplo בכה בקר בנהו כרה, donde não se acha רגש.)

19. Mas se o (ה) for *Radical*, ficará entãõ sem רגש, como יהיא ענה בי. Porem se antes de (ה) ouver hum *Segol*, trará *Daguez* a letra de בגר בפר, ou de טס שקון נוהים, ainda que seja o (כ) *Radical*, como יהיא ומשנה בפר. E se a palavra que começa com letra de בגר בפר, não for *aguda*, e tiver o accento na segunda Silaba; ficará sem *Daguez*, como יהיא בפרה, mas se começar com *sevá* virá com *Daguez*, pôr que, o *sevá* não se conta por Silaba, exemplo יהיא ארצה.

20. A chafe contra a Regra, apontado com רגש, todo o ל de לאמר, que vem despoès de משה, e a rezaõ, dizem os Gramaticos, ser, para que se pronuncie com força o (ל), e não se entenda que diz אל משה אמור *el Mossel emor*, e ainda que o *Daguez* he forte, a rezaõ he muy froxa, porem não se lhe sabe outra. Se faltarem todas as rezoems asima & seguir a o (י) de יהיא, hua palavra

que suas duas Silabas são iguais, ainda que comece com כפת, terá *Daguez* como וּנְלֵאִיתִי בְּכֹלִי . וְשִׁמְחֵי בְּדַבְרִי .

21. O (ה) quer dizer רחיק *apertado*, isto he, quando hua dicção *Monosilabo*, e o mesmo será *Disilabo*, se a primeyra for *sevá*, terminar com (ה) de יהוה (que nas outras tres letras não voga esta Regra,) e for apontada com hum de 3. pontos, *Camets*, *Patab*, ou *Segol*, e trouxer כִּקְרָה, se a dicção seguinte começar com letra de כפת, כגד כפת, ou כִּקְרָה נְקֻלִים, terá adita letra *Daguez*, exemplo מֵה-טוֹב . וְהִדְרִיָּה . וְהַבְּנֵי .

22. E se a palavra que tem a letra de כפת, כגד כפת, for *Monosilabo*, e trouxer כִּקְרָה, então ainda que a precedente seja de duas ou mais e acabar com (ה) trará *Daguez*, exemplo אֶלְכֵה-גַּם הַכֶּסֶף-בָּרָה; Porem se a letra que precede a o (ה) tiver outra apontadura, não trará então a letra de כפת *Daguez*, exemplo בְּגֵד כֶּפֶר (ש) por que está o (ש) apontado de *Segol*, porem o segundo não tem *Daguez*, por que está apontado de *seré*, e o mesmo acabando com outra letra que não seja (ה), como מִשְׁעוֹ בִּי כִי תֵצֵא . אוֹ בֵן .

23. O (ט) significa מְשֻׁרָר quer dizer, ponto dos *Ministros*, a saber, vindo hum (א) depois de *sevá Quiescente*, e seguindo-lhe então a letra de כפת, terá *Daguez*, como וְיָרִיב פְּרַעֲהוֹ .

C A P. XIX.

Trata dos טעמים Accentos, e suas divizoens.

1. Os Accentos chamados טעמים, servem de Cômas, Pontos, e Virgulas; para dar o verdadeyro sentido a Oração. São estes entre todos 19, dos quais 19, são קְלָבִים Pontos *Regios*, ou כַּפְסִיקִים *Pauzantes*, & *Distinguentes*, que fazem parar a Oração; e 10. são מְשֻׁרָרִים *Ministros*, que fazem continuar a Oração, the chegar a os *Pauzantes*.

2. Hums e outros, tem 3. modos de Accentos; que são *Rethoricos*, *Gramathicos*, e *Muzicais*. Os *Rethoricos*, são os que fazem suspender; a letra donde estão, e dilatar-se na sua prenunciação, como גַּיְגָיָה *Gaiyya*, ou conligar a dicção hua com outra, como כִּקְרָה.

3. Os *Muzicaes*, são os que ordenaõ os Versos com suavidade, e *Muzica*; e facilitaõ a verdadeyra *Ynteligencia*.

4. Os *Gramathicos*, servem só para a *Gramathica*, e verdadeyra prenunciação da palavra.

5. Dos 19. Pontos *Regios*, os 11. são *Muzicaes*, e são וְקָמָה . פֶּה . גְּדוּלָה . רְבִיעִי . קָרָה . הַרְשָׁאָה . גְּרִישׁ . פֶּסֶק . רְבִיעִי . וְקָרָה . גְּדוּלָה . שְׁלֵשֶׁלֶת . שְׁנֵי גְּרִישִׁין . הַבְּרִי . רְבִיעִי . קָרָה . הַרְשָׁאָה . גְּרִישׁ . פֶּסֶק . רְבִיעִי . וְקָרָה . גְּדוּלָה . שְׁלֵשֶׁלֶת . שְׁנֵי גְּרִישִׁין . הַבְּרִי .

serve tambem de ponto *Gramathico*, e he em lugar de ponto e côma; os demais valem por *Côma* ou *Virgola*.

6. Os 8. restantes, são Pauzantes, e são: קטלח • הרי קטמין • קטמא • סוף פסוק: סוף פסוק; & זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון. Destes o זקף קטון, & זקף קטון, são pontos finais: os demais, são Gramathicos, e servem de cóma, ou de virgola. Nota que nos livros de זקף קטון, que são זקף קטון; o זקף קטון não he זקף קטון *Pouzante*, salvo vindo no principio de palavra, e antes do ponto.

7. Os 10. זקף קטון *Menistros*, se dividem em 3. partes, tres delles são Musicais, para Suavidade da Oração, e são, זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון; e dous delles são Rethoricos, e são זקף קטון • זקף קטון; e os Ultimos 5. são Gramathicos e são זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון.

8. Todos os 19. Regios, ou pontos Pauzantes; tem hua Igual força e virgude, em dividir entre as letras de זקף קטון do fim da dicção, as letras de זקף קטון que lhe siguem em principio de dicção; e faz que tenhaõ *Daguez*, como fica dito. Porem differem nas mesmas pauzas, por quanto a mayor pauza de todas, he, a de זקף קטון: que he como ponto final (•); e esta he mayor que a de זקף קטון, e o זקף קטון he como os dois pontos da lingua Latina (:) e he mais que זקף קטון, e este se parece a ponto e coma (;) e he mais que זקף קטון, e זקף קטון mais que זקף קטון; e todos os de mais tem parada de coma, ou virgola.

9. Tambem differem, em alterar o ponto, por que o זקף קטון, e as vezes זקף קטון e זקף קטון; alteraõ de ponto piqueno, em grande, como se dirá no seguinte capitulo.

10. Todos os accents, fazem levantar as silabas donde estão assituados, salvo 4. que aynda que se poem no cabo ou principio da palavra, não se governa por elles a pronunciação, e são estes, זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון • זקף קטון.

C A P. XX.

Trata da cauza das mudanças dos Pontos.

1. Mudaõse os pontos, pondose hums por outros, por outo rezoems Principais. Quatro dellas alteraõ a palavra e não o sentido; hum, o sentido e não a palavra, porem altera de vocablo *agudo a cabido*; e 3. fomenta a apontadura. Comprehendemse as primeyras 5. nesta palavra זקף קטון.

2. O (נ) mostra זקף קטון *Feminino*, como זקף קטון *Rey*, faz זקף קטון *Reyna*; e זקף קטון em *Masculino*, faz זקף קטון em *Feminino*.

3. O (ר) significa זקף קטון *Pluralidade*, como זקף קטון *palavra*, faz זקף קטון *palavras*; e de זקף קטון *vezitou* faz זקף קטון *vezitarão*.

4. O (כ) mostra זקף קטון *Afixio*, como זקף קטון *exemplo*, faz זקף קטון *seu exemplo*; e de זקף קטון *vezitou*, faz זקף קטון *vezitou a elle*.

5. O (ס) denota זקף קטון *Regimem*, como de זקף קטון *Rio*, se diz זקף קטון *Rio de Perath*.

6. O (ה) quer dizer הפרשה *distinção*, e he para destinguir de hum sentido a outro, como וַיִּקַּח אֶמֶת וְעָנָה לוֹ David. e *ecançouse David*.

7. As 3. que não mudaõ o sentido, se comprehendem em אָתָּה. O (א) significa as letras de אָתָּה, que fazem alterar o *sevá*, em hum dos חֲטָמִים *Rap-tos*, como וַיִּשְׁלַח יְעֶזְבֵּל וַיִּחַר, e tambem no cabo da palavra alteraõ a prenun- ciação, nomeando o ponto antes que a letra, nas letras de (חע), como וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁמַע, *Mafteach*, e *Fasmiang*.

8. O (ט) denota טַעַם *Accento*, e he que vindo os טַעַמִּים de אָתָּה, que são סִיף קָטָן, e סִיף קָטָן, e asvezes וְקָרָא לָהֶן, em alguma palavra: muda de ponto pi- queno em grande, exemplo וַיִּשְׁמַע יְעֶזְבֵּל וַיִּחַר וַיִּשְׁמַע וַיִּחַר de grande se muda em piqueno, exemplo וַיִּשְׁמַע וַיִּחַר com *Camets* e *Segol*, por וַיִּשְׁמַע וַיִּחַר com *holem* e *seré*; e vindo hum וַיִּשְׁמַע junto de hum *sevá* em letra fervil; muda a prenunsição de (e) em (a), como וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁמַע que se dis *Vanasuba*.

9. O (פ) quer dizer פִּיעֵר *verbo*, isto he nos verbos que tem o afixio (נִי) *ni*, e lhe presede a voz (א), como וַיִּשְׁמַע וַיִּחַר, tem sempre *Patah* e são מְלֵעִי *verbos agudos*, (escluyndo a palavra קָטָן que alguns querem que tra- ga o primeyro (ב) *Camets*.) Porem nos nomes, em que o (נ) lhe *Radical*; se converte em *Camets* e são מְלֵעִי *verbos Cabidos*, como וַיִּשְׁמַע וַיִּחַר, e o ad- verbio וַיִּשְׁמַע que he afixio da 1. P. C. S., se não for acompanhado de טַעַם *Accento*, será וַיִּשְׁמַע *ani cabido*, e se vier com *Accento*, será וַיִּשְׁמַע *ani agudo*.

10. Muytas Regras das que contem esta Gramathica, tem suas exepçoëms, por aver alguns verbos irregulares, e estravagantes; tanto nos pontos, como nas terminaçoëms e Pezos: e como não se pode delles formar Regra, os difinem os Gramathicos, como o nome de וַיִּשְׁמַע *estravagante*; como וַיִּשְׁמַע *זכר ארת* *Lembrate de teu Criador*, que tras o (י) do רבוי (quer dizem que fas o *Plu- ral*) sendo *Singular*, e diremos entaõ, que he das letras Paragogicas que vem no meyo da Palavra, e o porse em lugar que pode mudar o numero de *Singular a Plural*, he estravagante.

11. Nota, que faltou na Conjugação do הפעיל o verbo וַיִּשְׁמַע que em seu Preterito, fas וַיִּשְׁמַע *fes bem*. He dos וַיִּשְׁמַע e tem seu pezo diferente, de וַיִּשְׁמַע, e fas no preterito וַיִּשְׁמַע. Tambem se acha וַיִּשְׁמַע, e por este pezo, se podem governar as demais vozes, fora da primeyra. O Futuro fas וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁמַע. Achasse tambem, o (ט) com *seré* e fas וַיִּשְׁמַע e o (י) segundo, espreffo e encuberto, como וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁמַע &c. O Pre- zente, fas וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁמַע &c. O infinitivo, וַיִּשְׁמַע ou וַיִּשְׁמַע, o imperativo וַיִּשְׁמַע. Achasse tambem וַיִּשְׁמַע, como וַיִּשְׁמַע, ambos são וַיִּשְׁמַע estravagantes e yregulares, enaõ se pode delles formar linea na Conjugação.

12. Para a pefeyção desta Gramathica, falta tratar, do nome *Diminutivo* e *Superlativo*. O superlativo, não se acha no Hebrayco (como no Latim) no mesmo

mesmo nome *Adjectivo*, mas para exprefallo, se lhe adjunta, a particula מאד *Muyto*, como גדול מאד *Grandissimo*; e as vezes se dobra a expressão, como וצרכה אותך במאד מאד e te *aumentarey Muytissimo*. O Diminuytivo, se forma de dous modos. Ou acrescentandosse a palavra, no principio, ou no fim; como de בת *Filla* ou *Mossã*, se dis בבת *Menina*, de שבת *Sabado*, se forma שבתון *Sabado piqueno*.

C A P. XXI.

Como se hade investigar a Rayz da Palavra.

1. **A**S letras de que se compoem as palavras, ou são somente ראשיות *Radicães*, ou somente שמושייה *Servis*, ou são *Servis e Radicães* juntamente.

2. Se são somente *Servis*, cada hua pende por si, e não constão de Rayz, como לי לך לי a *mi, a ti, a elle*, que constão de לשמוש *Lamed servil*, e יוד הבנוי *Fod do afixio*, da 1.ª Pessoa singular, e assim diremos מלך מלכות *do afixio da primeyra Pessoa*, que he mesmo que אני *à mim*.

3. Se são somente *Radicais*, ella mesma he sua Rayz, como גמר *acabou*. Esta pode ser de quatro e de 5. letras, como שמעש *שמעש* e המרמז.

4. Se são *Radicais e servis*, he neslagariõ, separar huas letras de outras, para achar a Rayz perfeyta.

5. Tendo pois sempre na memoria, as letras *Radicães*, que são טף טרוו, e as *servis* que são אני שלמה כותב, he facil de investigar qual quer verbo, exemplo; ונפרתי e *Lembrarteás*, onde o (ו) he *Converciuo*, e o (ת) he das letras de תו היום; separadas estas letras, fica ופר, que he a Rayz da palavra.

8. O mesmo succede nos nomes; como em מלכה, tirados os extremos da palavra, que são (ה) e (כ) de המלכה. fica מלך.

7. Porem se tirandolhe as letras *servis*; não ficarem 3. terás então sempre diante, as letras נכח, a saber נחים *Quiacentes*, כפלים *dobrados*, חסרים *defectivos*, quer dizer, que a Rayz da palavra, será hua destas tres clases.

8. Se a letra *servil* tiver seré, será dos נתי פי *Quiacentes de פי*, como ילדו, cuja Rayz he ילד, e tiradas as letras *servis*, que he o (י) de איתו, e o (ו) de יורה, fica (לד) e o seré do (י) supre o (י) da Rayz que lhe falta.

9. E se a segunda, depois da letra *servil*, trouxer *Daguez*: será dos כפלים *dobrados*, como ימרו, cuja Rayz he מרר, e tiradas as letras *servis*, fica מר e o *Daguez* do (ר) supre o (ר) da Rayz que lhe falta.

10. E se o *Daguez* estiver logo na letra que segue a *servil*, será dos *defectivos*, como יגש, cuja Rayz he גש e tiradas as letras *servis*, fica גש e o *Daguez* do (ג) he para suprir o (ג) da Rayz que lhe falta.

11. E se for nome, que somente tem duas letras, como עם תק, forma delles o plural, ou poemlho o afixio, e verás se tiver דגש, a segunda letra, julgarás, ser dos כפלים, como de עם farás, עם עמים, e de תק farás, תקם תקיה, que o *Daguez* do (ק) e do (ט) mostra ser a Rayz עם תק.

12. E sendo Verbo, se o preterito não tiver mais que duas letras, como קָם: se tiver *Camets*, será dos *quiecentes de ע* e estará lua Rayz no *Infinitivo* (que he onde se acha a Rays das demais *Linguas*); e se tiver *Patah*, será dos *dobrados*. Isto o conheças formando as *Pessoas*, pella ordem da *Conjugação*, como הם הפות הפותי donde achando רָגַשׁ no (ט), saberás que he pello (ט) da Rayz que lhe falta. E se o verbo estiver no *Imperativo*, e só tiver duas letras, como לֵךְ לֵךְ irás buscar o *Preterito*, da *primeyra Pessoa Masculino*, e essa será sua Rays; e dirás que a Rayz de לֵךְ he יֵלֵךְ dos *Quiecentes de פ*. e a Rayz de שָׁא he יִשָּׂא dos *defectivos de פ* e *Quiecentes de ל*, e por esta Regra, a charás, todas as *Rayzes* com *Perfeição*.

לדעת מוסר הנהגת המדקדק

כל מדקדק צריך שנוקדוק כל תיבה יהיו עשרה רכים ערוכים לפניו. ואז יהיה הרבר רכוב על אופניו. והסימן לדעת יסודם הוא מי שם פה לאדם. כל מלה אם התיבה מלה או שם: יוחדת. אם יש אותיות נוספות כתיבה להפרידן: שורש הרבר: מספר יחיד או רבים: פועל: עבר הוא או עתיד: היכר: אם זכר: אם נקבה: לשון: אם מרבר אם נמצא אם נכח: אופן: מאיזה אופן מאופני הבנין: דבר: אם הוא שם רבר או שם התואר: משקל: כאיזו תיבה שקול ישקל ויהי יורה הפלם הנכון.

בכל הרכיב דעהו והוא ישר ארחתיך

בכל התיבה יתפרד כל הוא מלה: שרשו כל מן השניים: התיבה כ' השמוש מאותיות כלב שָׁאָ כמשפטו: רגושה שהיא מאותיות כנר כפת בראש מלה: כול ולא כל מפני המקף: **הרכיב**: ררכים שלך ררך לשון יחיד ומשותף: ררכים רבים: שרשו ררך מן השלמים התואר לא יש ובענין קרוב ררך ומרריך ושם רבר ררך ובענין קרוב מררך. וכלשון חכמה הרךבה: היור סימן לרכיב זה ה' מאותיות הכנויים: כנוי ליחיד נמצא.

דעהו: דע אותו: דע הנכון דע כפלם לר כמשקל קָוֹר. ונתפך הצרי לפתח: מפני אותיות

הנרח: הוא צווי ליחיד זכר מכנין קל שרשו ידע מנחי פי: התואר יודע: ושם רבר דעת דעה סָדַע וכלשון חכמים ידעה: הר' מאותיות כנר כפת בראש מלה: הנכון שתהיה רגושה: והיא רפוידה מפני שקורם לה כסוף תיבה הסמוכה לה ה' נסתרת מאותיות יהוא כף של דרכיך: והו מאותיות הכנויים כנוי ליחיד נסתר: מן האופן השני שהוא פועל יוצא **והוא** הווי יתפרד הוא מלה כנוי ליחיד נסתר: הווי ה' חטף שָׁאָ כמשפטו.

וישר כפלם ישר במשקל יפקד: הוא פועל עתיד ליחיד נסתר מכנין פועל שרשו ישר מנחי

פ'י: התואר ישר ושם רבר יושר מישור מישר: היור מאותיות איתן להורות יחיד נסתר זכר השין רגושה לאות הבנין: מן האופן השני מוציא העוקרים פקל: יושר עומר יושר יוצא. **ארחתיך** ארחות שלך ארח לשון יחיד וזכר: ארחות רבים: שרשו ארח מנחי פ'א: התואר ארח ושם רבר ארח: תתו לאות הרכיב והוא זכר כקבוץ לשון נקבה: כמו נרות: הוי לאות הרכיב והסמיכות: כמשפט לקבוץ הנקבה: הוי מאותיות הכנויים: כנוי ליחיד נמצא: כילא'ו

צנה לך אש דת רץ קח: יען מפספ טוב גם פי

Escudo te he a Ley, corre a tomalla,

Que prata e ouro, fino não lhe ygualla.

F I N I S.

